

Quatretins

Propostes per a la divulgació
de la tipografia en plom

Projecte Final de Grau
Anna Juvé Baldomà

Tutor
Oriol Moret Viñals

Universitat de Barcelona
Facultat de Belles Arts
Grau de Disseny

Curs 2017-2018

Abstract 5

1 | INTRODUCCIÓ 7

- 1.1 Contextualització 8
- 1.2 Antecedents 9

2 | ENCÀRREC 11

- 2.1 Problemàtica 11
- 2.2 Objectius 11
- 2.3 Públic objectiu 12
- 2.4 Abast 12

3 | ESTRUCTURA DEL PROJECTE 13

Instruccions d'ús 13

- 3.1 Definició de l'esquema base 14
- 3.2 Definició dels ítems 15
- 3.3 Definició dels perfils 17

4 | FORMALITZACIÓ DEL PROJECTE 22

4.1

BLOC 1A

4.1.1 **Continguts** 25

- 4.1.1.1 Presentació 25
- 4.1.1.2 Categories 26
- 4.1.1.3 Estructura 28

4.1.2 **Aplicacions** 29

4.1.3 **Elements formals** 30

- 4.1.3.1 Dimensions 30
- 4.1.3.2 Construcció 35
- 4.1.3.3 Funcionament 46

4.1.4 **Resultats** 48

- 4.1.4.1 Pressupost 49

4.2

BLOC 1B

4.2.1 **Continguts** 53

- 4.2.1.1 Presentació 53
- 4.2.1.2 Categories 56
- 4.2.1.3 Estructura 57

4.2.2 **Aplicacions** 58

4.2.3 **Elements formals** 59

- 4.2.3.1 Dimensions 59
- 4.2.3.2 Construcció 61
- 4.2.3.3 Funcionament 65

4.2.4 **Resultats** 72

- 4.2.4.1 Pressupost 77

4.3

BLOC 2A

4.3.1 **Continguts** 81

- 4.3.1.1 Presentació 81
- 4.3.1.2 Categories 84
- 4.3.1.3 Estructura 84

4.3.2 **Aplicacions** 87

4.3.3 **Elements formals** 88

- 4.3.3.1 Dimensions 88
- 4.3.3.2 Construcció 90
- 4.3.3.3 Funcionament 94

4.3.4 **Resultats** 108

- 4.3.4.1 Pressupost 108

4.4

BLOC 2B

4.4.1 **Continguts** 111

- 4.4.1.1 Presentació 111
- 4.4.1.2 Categories 114
- 4.4.1.3 Estructura 114

4.4.2 **Aplicacions** 116

4.4.3 **Elements formals** 117

- 4.4.3.1 Dimensions 117
- 4.4.3.2 Construcció 121
- 4.4.3.3 Funcionament 125

4.4.4 **Resultats** 128

- 4.4.4.1 Pressupost 129

Abstract

Dissemination of the discipline of letterpress typography, adapted to four different areas where it can be made known. The content of each area is characterised by a distinct aspect of the typographic system itself, based upon which the four design proposals developed in this project are formed: a guide, a set of modular pieces, a web platform and an interactive installation. The correlation of elements —present throughout the project— between the four proposals enables the attainment of a final single piece.

Resum

Divulgació de la disciplina de la tipografia en plom, adaptada a quatre àmbits diferents en què es pot donar a conèixer. El contingut de cada àmbit el caracteritza un atribut propi del sistema tipogràfic, amb el qual es formalitzen les quatre propostes de disseny que es desenvolupen en aquest projecte: una guia, un joc de peces modulars, una plataforma web i una instal·lació interactiva.

La correlació d'elements —present al llarg de tot el projecte— entre les quatre propostes, permet obtenir finalment, un sol conjunt.

Paraules clau

- Tipografia en plom
- Guia
- Plataforma web
- Instal·lació

1 | INTRODUCCIÓ

Les persones convivim en un espai, juntament amb els elements físics que l'ocupen. Cada element té per naturalesa uns atributs i unes característiques que els permeten ser identificats individualment.

Tot i haver-hi aquesta individualitat que identifica les persones i els elements, com a subjectes individuals, es tendeix a la unió, i per tant, a la formació de conjunts.

Aquests conjunts, a la vegada, tindran uns altres atributs que els caracteritzaran, permetent d'aquesta manera ser identificats per a les persones.

Attilio Marcolli parla d'aquesta unió d'elements que formen un conjunt identificable, com a camp: "(...) campo como equivalente de espacio, espacio con determinadas características en cada uno de sus puntos, espacio en el que colocamos objetos o signos, en el que llevamos a cabo determinadas operaciones o desarrollamos una específica actividad (...)”¹

És a partir d'un conjunt, que s'ha realitzat aquest projecte: el camp de la tipografia en plom, i els atributs que la caracteritzen, els quals, un cop identificats, serviran per a plantejar diferents discursos a diferents perfils de persones, convertint-se aquestes en les receptors del missatge que se'ls vol fer arribar.

¹MARCOLLI, A. *Teoría del campo*. Madrid: Xarait, Alberto Corazón, 1978, p. 4

1.1 | Contextualització

• Tipografia en plom

La tipografia en plom² va néixer fa més de cinc segles en un context on fins aleshores la paraula escrita havia estat transmesa mitjançant tècniques manuals i suports més rudimentaris, els quals feien de l'objecte escrit, un element poc usual i a l'abast d'una petita part de la societat.

Amb la invenció de la impressió amb tipus mòbils, es va aconseguir una producció sistematitzada de l'objecte imprès i, de mica en mica, aquest va començar a estar a l'abast d'un major nombre de persones. El sistema d'aquesta disciplina, basat amb uns atributs que la caracteritzaven, va fer que es consolidés a la societat com a mètode d'impressió d'aleshores. Per aquest motiu, aquesta invenció va ser una propulsora i divulgadora del coneixement de gran part de la societat.

• Tipografia digital

Anys més tard, cap a finals de segle XIX, la impressió amb tipus mòbils va començar a quedar-se eclipsada. Primerament per la imposició de sistemes més mecànics com la linotípia o la monotípia, que reduïen costos i agilitzaven el procés. I, finalment, per l'ús d'aparells electrònics vinguts amb l'era digital, en els quals els caràcters van passar de formar part de l'espai a ser una imatge, de manera que van arribar a estar a l'abast de tothom. Aquests darrers van facilitar tant els processos d'impressió, edició, maquetació, etc. que els mètodes i sistemes que els precedien van quedar obsolets i fins i tot oblidats.

• Tipografia en plom a l'actualitat

La impressió amb tipus mòbils, actualment, resta present en alguns tallers tipogràfics com a pràctica artesanal; on les impressions que s'hi duen a terme, prenen un caràcter únic, personalitzat, manual i havent posat en pràctica un mètode tradicional. Per altra banda, també hi ha presents altres tallers tipogràfics en els quals la pràctica que s'hi du a terme, és didàctica. En aquest cas es parla de tallers ubicats en escoles o facultats d'art i disseny, on s'aporta als seus alumnes un coneixement d'una tècnica que precedeix els mètodes actuals vinculats al disseny gràfic: tipografia, maquetació, disseny editorial, impressió, etc. El Taller de Tipografia³ de la Facultat de Belles Arts de la Universitat de Barcelona, és un dels espais on es du a terme aquesta pràctica.

²La impressió amb tipus mòbils, sorgeix a mitjan segle XV a Magúncia, una població d'Alemanya. La idea del sistema i funcionament de Johannes Gutenberg, els coneixements sobre l'escriptura de Peter Schoffer i els ajuts econòmics de Johann Fust, van fer possible el sorgiment d'aquesta invenció i la seva imposició a la societat.

³Ens referirem al taller de tipografia de la Facultat de Belles Arts de la Universitat de Barcelona, com a Taller de Tipografia.

• Taller de Tipografia

El Taller de Tipografia està ubicat a l'Edifici Florensa de la Facultat de Belles Arts de la Universitat de Barcelona. Al llarg del temps ha anat adquirint material divers d'impremtes en desús, fins al punt de tenir el suficient material per a oferir als estudiants del Grau de Disseny, una assignatura optativa anomenada Arts Gràfiques i Processos Industrials⁴. L'alumnat es familiaritza per primera vegada amb el material i, a mesura que el va posant en pràctica, aprèn la totalitat del procés d'impressió amb tipus mòbils: la composició, la impressió, i finalment, els manipulats i la distribució⁵.

El material que disposa el Taller no és merament didàctic, sinó que també hi ha material que ha donat peu a investigacions i grups de recerca. Cosa que evidencia el valor històric del que hi ha al Taller, i les diferents possibilitats divulgatives que s'hi poden dur a terme.

⁴ Ens referirem a l'assignatura optativa d'Arts Gràfiques i Processos Industrials, com: AGiPI

⁵ Vegeu pàg. 28: nota 14

1.2 | Antecedents

• Antecedents del plantejament

El plantejament d'aquest projecte presenta unes premisses, les quals s'identifiquen amb certs antecedents que s'han tingut en compte.

Es parteix del conjunt de la tipografia en plom com s'ha dit anteriorment, i la transmissió d'aquesta a diferents perfils de persones. Per tant, es compta amb la presència d'un sol element del qual se'n creen diferents discursos. Aquesta idea de variabilitat es troba present a l'obra de Raymond Queneau nomenada *Exercices de style*. Queneau parteix d'una història ordinària, a partir de la qual n'elabora 99 variacions.

En aquest projecte es pren com a referència aquest recurs, però les variacions discursives que es plantegen van subjectes a uns ítems⁶, que s'aniran desenvolupant i relacionant entre ells.

Raymond Queneau Exercices de style

⁶Vegeu pàg. 15: definició dels ítems

Usuari	Necessitats de l'usuari
Atributs tipogràfics	Suport

⁷S'entén "llenguatge" de la tipografia en plom com els trets característics que la identifiquen i que acaben formant d'aquesta, un conjunt o camp.

• Antecedents del desenvolupament

La varietat de discursos que s'extreuen del camp de la tipografia en plom fan referència als atributs d'aquesta. Per tant, el mateix "llenguatge" de la tipografia en plom⁷ s'utilitza com a antecedent per explicar-la:

Partim d'unes **peces materials** que ocupen l'espai físic, i que estan unificades pel sistema mètric duodecimal. El fet de comptar amb un sistema mètric garanteix en certa manera l'**ordre** d'aquestes peces, ja que en possibilita la **combinatòria** entre elles. Amb la **vinculació** de tots aquests atributs, s'aconsegueix consolidar aquesta pràctica com a camp.

2 | ENCÀRREC

2.1 | Problemàtica

Ens trobem davant d'una societat en què la digitalització ha substituït i a la vegada eclipsat, tots els mètodes previs a ella. La funcionalitat que aquesta ens aporta és lògica davant dels processos manuals i/o mecànics que caracteritzaven les tècniques prèvies a les actuals. Tanmateix, aquestes darreres, formen part de la nostra història i per aquest motiu no han de restar silenciades.

La invenció de la impressió amb tipus mòbils influeix tota la societat —no només al sector de les arts gràfiques—, ja que, com s'ha dit abans, va ser propulsora i divulgadora del coneixement dels nostres avantpassats, evolucionant fins al que ara coneixem com a llibre. Tot i això, actualment es desconeix aquesta pràctica i el que va suposar; i, per aquest motiu, sorgeix la inquietud de realitzar aquest projecte i el fet de voler donar veu al que anys enrere ens va donar veu a nosaltres.

2.2 | Objectius

- Donar a conèixer la tipografia en plom a gran part de la societat.
- Apropar la tipografia en plom a diferents àmbits que no estiguin exclusivament vinculats amb les arts gràfiques.
- Que la tipografia en plom vagi més enllà dels àmbits en els quals acostuma a estar vinculada, per tal d'arribar a un major nombre de persones.
- Identificar diferents atributs de la tipografia en plom per tal d'explicar-la mitjançant aquests.
- Oferir els mitjans a les persones per a que coneguin la tipografia en plom amb major o menor profunditat.
- Donar veu al Taller de Tipografia de la Facultat de Belles Arts, i el que es du a terme en aquest; com a medi on es practica la impressió amb tipus mòbils.
- Transmetre la tipografia en plom com a camp, format pels elements que la caracteritzen.

2.3 | **Públic objectiu**

Partim de la base de voler donar a conèixer l'existència i la pràctica de la tipografia en plom a un gran ventall de persones. Per tant, el públic objectiu no es limita a un àmbit o sector de la societat, sinó que pretén arribar al major nombre de persones possibles. No totes tindran els mateixos coneixements o vincles amb la tipografia en plom, i per això, es definiran uns perfils d'usuari⁸, les característiques dels quals influiran directament al desenvolupament del projecte.

2.4 | **Abast del projecte**

Aquest projecte el conformen quatre propostes, enteses com a mitjans per a la divulgació de la tipografia en plom. No es tracta de detallar al màxim cadascuna de les propostes fins a poder-les dur a terme a la realitat, ja que això comportaria la realització de quatre projectes independents. A causa del grau d'especificitat que necessitarien alguns d'aquests. Per tant, el que es planteja és la definició a diferents nivells, de com són aquestes quatre propostes, que a la vegada formen un únic conjunt, entès com a projecte. Com es veurà a continuació, les quatre propostes es relacionen entre elles, ja que formen part d'una única estructura⁹.

⁸Vegeu pàg. 17: definició de perfils

⁹Vegeu pàg. 22: *estructura global*

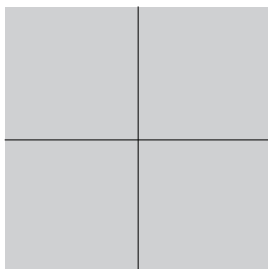
3 | ESTRUCTURA DEL PROJECTE

Instruccions d'ús

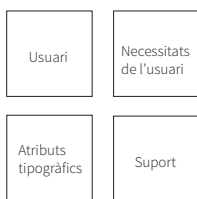
Per a la realització d'aquest projecte s'ha establert una estructura on es classifiquen tots els punts a tractar. S'ha utilitzat per a desenvolupar el projecte, i a la vegada, per a explicar-lo ordenadament. Tot i això, l'ordre que presenta aquesta memòria, no és l'únic ordre vàlid a seguir, ja que els quatre blocs de propostes es correlacionen entre ells encara que siguin independents. Per aquest motiu, al llarg de la memòria es fa un gran ús de notes, les quals vinculen unes parts del treball amb unes altres, per tal d'evidenciar la relació que hi ha, i per evitar certes repeticions. Les mateixes notes contenen què és el que es veurà a la pàgina a què remeten —ja sigui amb el nom i color de l'apartat o amb un petit esquema—, per tal de facilitar la cerca al lector i que aquest decideixi si és necessari o no consultar-la.

Seguidament es veu un esquema dels diferents apartats que conformen la memòria, i com sorgeixen aquests.

Esquema base

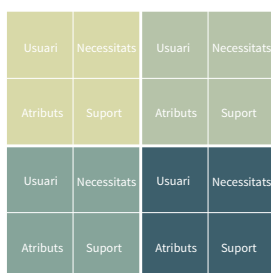
Ítems

(x4)

Estructura global

Bloc 1A
Bloc 1B
Bloc 2A
Bloc 2B

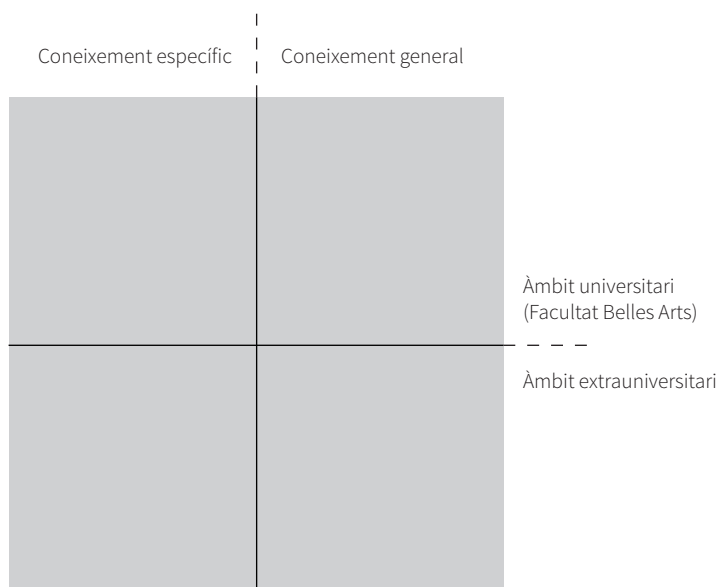
Apartats comuns de cada bloc

- Continguts
 - Presentació dels continguts
 - Categories dels continguts
 - Estructura dels continguts
- Aplicacions
- Elements formals
 - Dimensions
 - Construcció
 - Funcionament
- Resultat
 - Pressupost

3.1 | Definició de l'esquema base

L'objectiu d'aquest esquema és poder identificar diferents perfils d'usuaris, suficientment concrets, per a poder definir les seves necessitats més endavant, i per tant, poder transmetre el missatge adequat per a cadascun d'ells.

L'*esquema base* consta de dues files, que fan referència a l'àmbit on es poden trobar els usuaris. I dues columnes, que fan referència al coneixement que els usuaris tenen o poden tenir vers les arts gràfiques.

Esquema base

• Files

Àmbit universitari (Facultat de Belles Arts)

Els usuaris que corresponen a aquesta filera, són persones vinculades a la Facultat de Belles Arts. Com s'ha dit anteriorment, la Facultat de Belles Arts disposa d'un Taller de Tipografia on els alumnes del Grau de Disseny que cursen l'assignatura optativa d'AGiPI, practiquen el procés de composició i impressió tipogràfica. Tant la resta d'alumnes de la Facultat —que no poden cursar l'assignatura—, com altres personalitats pertanyents a aquesta institució, poden visitar i conèixer el Taller i el seu funcionament.

Àmbit extrauniversitari

Els usuaris aliens a l'àmbit universitari de la Faculta de Belles Arts de la Universitat de Barcelona, és possible que no tinguin a disposició un taller en el qual es pugui imprimir o visitar. A part que, molts d'aquests, tampoc coneixen la pràctica d'impressió amb tipus mòbils, ni l'existència de les instal·lacions on poder-la dur a terme.

• Columnes

Coneixement específic

Els usuaris d'aquesta franja estan relacionats amb el disseny i les arts gràfiques i, per tant, ja tenen certs coneixements d'aquests. La informació que se'ls aportarà serà més concreta, adequant-se a les seves necessitats. Els perfils que es troben en aquesta franja poden ser, entre altres, estudiants, professionals i interessats en les arts gràfiques.

Coneixement general

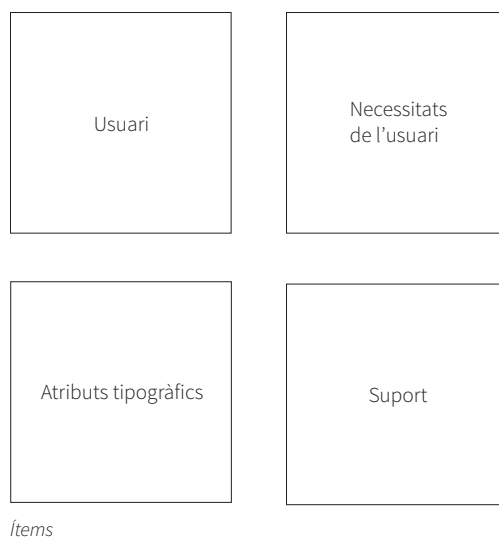
Per altra banda, hi ha les persones que no estan familiaritzades amb aspectes de les arts gràfiques ja que no hi estan vinculades i, per tant, el seu coneixement sobre la disciplina haurà de ser de caràcter més general.

3.2 | Definició dels ítems

També es defineixen quatre ítems que seran utilitzats per a definir quin missatge arribarà a l'usuari, i com li arribarà.

Aquests ítems s'han extret de manera lògica i ordenada, i un cop definits formen un conjunt, equivalent a cadascun dels quatre perfils diferents.

Es parteix d'un **usuari**, que presenta unes **necessitats** o trets que el caracteritzen, els quals ajuden a saber quin tipus de missatge és més adequat per a ells. Es defineix el missatge amb l'**atribut tipogràfic** respectiu, el qual s'adaptarà al **suport** adient.

- **Usuari**

Diferents perfils d'usuari definits segons l'*esquema base*, el qual els classifica segons l'àmbit en que corresponen i el coneixement que tenen sobre les arts gràfiques.

- **Necessitats**

Coneixent els diferents perfils d'usuari es poden identificar les necessitats que tenen aquests vers la tipografia en plom. Per tant, partim de quatre necessitats amb diferents característiques cadascuna.

- **Atributs**

Els diferents atributs que caracteritzen a la tipografia en plom, seran els que s'usaran per a explicar aquesta. Encara que la tipografia en plom la caracteritzin més de quatre atributs, s'elegiran els més idonis per a cadascuna de les quatre necessitats.

Així doncs els diferents atributs, dotaran de diferents característiques, als continguts de cada usuari.

- **Suport**

Segons el que i com es vulguin transmetre els continguts a cada usuari, s'usarà un suport amb les característiques o unes altres.

3.3 | Definició dels perfils

Amb l'agrupació dels dos esquemes ja generats, s'aconsegueix el següent i darrer esquema, en el qual queden concretats els condicionants esmentats anteriorment, i estructurats segons l'*esquema base*. D'aquesta manera hi haurà quatre perfils d'usuaris determinats per quatre ítems cadascun. A partir d'aquesta estructura es podrà definir específicament els quatre perfils dels usuaris amb els quals es desenvoluparà tot el projecte.

	1		2	
A	Usuari	Necessitats	Usuari	Necessitats
	Atributs	Suport	Atributs	Suport
B	Usuari	Necessitats	Usuari	Necessitats
	Atributs	Suport	Atributs	Suport

Esquema base + ítems

• Perfil 1A

Usuari	Necessitats
Atributs	Suport

Usuari: Alumnes AGiPI
Necessitats: Conèixer el procés d'impressió amb tipus mòbils
Atributs: Ordre lineal
Suport: Guia

Usuari

El bloc 1A, està format pels alumnes del Grau de Disseny que estan matriculats a l'assignatura optativa d'AGiPI. Al Taller de Tipografia de la Facultat de BBAA, aprofundiran el seu coneixement en les arts gràfiques, posant en pràctica el procés de composició i d'impressió amb tipus mòbils. Aquest consta principalment de tres parts: compondre, imprimir i distribuir¹⁰.

Atributs

El que caracteritza aquesta aportació per a l'usuari, és l'ordre successiu del material que s'ha d'anar utilitzant al llarg del procés. Per tant, el discurs que es dona és el d'ordre lineal, que a la vegada forma part, com s'ha dit anteriorment, dels atributs de la tipografia en plom.

Necessitats

S'ha de tenir en compte que per a la majoria d'alumnes, és la primera vegada que entren en contacte amb un taller de tipografia i, per tant, no en coneixen ni el material, ni la ubicació, ni el funcionament

Per aquest motiu, la necessitat que té l'alumnat dins del Taller de Tipografia en cursar l'optativa d'AGiPI, és conèixer el material i l'ordre en què aquest s'usa al llarg del procés de la impressió amb tipus mòbils.

Suport

El suport ha de complir uns requisits que permetin l'alumnat seguir un ordre del procés de manera successiva i continuada. També ha de poder-se utilitzar al mateix Taller, per tant s'haurà d'adequar a les situacions que ocorrin en aquest: ús reiterat per part de l'alumnat, exposició a la brutícia (greix, tinta, etc.), manejable per tal de consultar-lo i poder treballar a la vegada, etc.

Un cop s'han tingut en compte aquests condicionants, es defineix que el suport adequat pot ser una guia, a mode de llibret físic, que, pàgina rere pàgina, va narrant ordenadament el procés d'impressió amb tipus mòbils.

¹⁰Vegeu pàg. 28: nota 14

Ordre lineal del contingut

• Perfil 1B

Usuari	Necessitats
Atributs	Suport

Usuari: Persones vinculades a la Facultat de Belles Arts
Necessitats: Conèixer el Taller de Tipografia
Atributs: Combinatòria
Suport: Joc de peces modulars

Usuari

El següent perfil es caracteritza per les persones vinculades a l'àmbit universitari. Aquestes tenen major facilitat per accedir al Taller de Tipografia de la Facultat, i d'aquesta manera conèixer la seva existència i la pràctica que s'hi du a terme. Ens referim a alumnes de la Facultat de Belles Arts: estudiants del Grau de Belles Arts, de Conservació i Restauració, i de Disseny. Per altra banda també es compta amb altres personalitats vinculades a la universitat: professorat i altres càrrecs.

Atributs

Aquest perfil d'usuari portarà a la pràctica el sistema de la impressió amb tipus mòbils, però de manera puntual i sense coneixements previs d'aquesta disciplina.

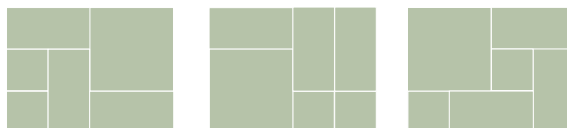
L'atribut tipogràfic adient per a conèixer de manera general el funcionament de la tipografia en plom és la combinatòria i la interacció de l'usuari amb aquesta.

Necessitats

En aquest cas, es parteix del desconeixement que hi ha del Taller de Tipografia per part de les persones que pertanyen a l'àmbit universitari. Per tant, l'objectiu principal, en aquest cas, és donar a conèixer tant aquest espai que disposa la Facultat, com la pràctica que s'hi du a terme. Aquest apropament del Taller amb altres persones de la facultat, que no cursen l'assignatura d'AGiPI, es pot aconseguir amb visites, i primeres proves del funcionament de la tipografia en plom.

Suport

El que es planteja en aquest cas és un conjunt de peces modulars, d'unes dimensions determinades i vinculades amb la tipografia en plom. Amb la materialització d'aquestes peces s'aconsegueix que l'usuari pugui combinar-les de diverses maneres i es faci una idea general del funcionament de la tipografia en plom, ja que primerament les haurà de compondre, per a imprimir-les a continuació

Combinatòria del contingut

• Perfil 2A

Usuari	Necessitats
Atributs	Suport

Usuari: Persones vinculades a les arts gràfiques
Necessitats: Consulta puntual de conceptes i procediment
Atributs: Vincles i enllaços
Suport: Plataforma digital

Usuari

El bloc 2A fa referència a un perfil d'usuari caracteritzat per la seva vinculació al món de les arts gràfiques. Aquest engloba diferents tipus de professionals o interessats en aquestes disciplines: disseny gràfic, editorial, impressió, etc. els quals ja tenen alguna noció del tema.

Atributs

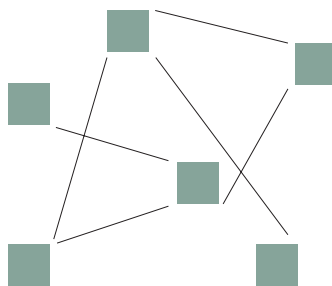
En aquest cas es pot parlar de la vinculació i lligams entre conceptes que no només s'han de presentar en ordre lineal, sinó que també cal que es classifiquin en categories, de manera que es permeti a l'usuari una cerca específica i concreta segons el que estigui buscant, i a la vegada se li plantegin altres opcions vinculades a la mateixa cerca.

Necessitats

Aquest perfil no és d'impressors de tipus mòbils estrictament, sinó de professionals o interessats que, en algun moment de la seva trajectòria necessiten consultar o conèixer quelcom sobre la tipografia en plom. Per aquest motiu, la necessitat que tenen és puntual i concreta i, a diferència dels alumnes de l'optativa AGiPI, no necessiten una consulta reiterada del procés d'impressió. A més a més, aquests no es troben en l'àmbit universitari, per tant, la consulta la faran des del seu lloc de treball.

Suport

L'opció d'enllaç i vincles característica de la informació que es vol donar a l'usuari en aquest cas, es pot aconseguir mitjançant una plataforma digital, en la que es permeti observar implícitament una estructura i unes relacions entre conceptes, de manera interactiva i personalitzada pel mateix usuari.

Vincles entre el contingut

• **Perfil 2B**

Usuari	Necessitats
Atributs	Suport

Usuari: Persones sense vincles amb les arts gràfiques
Necessitats: Conèixer la tipografia en plom
Atributs: Materialitat
Suport: Instal·lació

Usuari

En aquest darrer cas trobem el conjunt de persones que no tenen cap mena de vincle amb les arts gràfiques, i per tant, molt probablement no coneixen la pràctica de les disciplines referents a aquest gran grup. Parlem doncs de les persones del carrer, qualsevol d'elles, sense cap distinció.

Atributs

Per fer arribar la tipografia en plom a les persones del carrer, s'ha de traslladar del lloc on ha estat fins ara. Ens referim, per tant, a dur el que es troba en un taller de tipografia, a un altre espai, a l'abast de tothom.

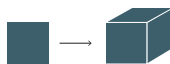
En aquest cas, l'atribut tipogràfic adient és el de materialitat, corresponent a totes les peces que entren en joc durant la impressió tipogràfica, les quals ocupen, de manera física, l'espai tridimensional.

Necessitats

En aquest cas, no parlem de necessitat, ja que ens referim a un perfil d'usuari que no coneix la impressió amb tipus mòbils. Per aquest motiu, el que es vol aconseguir és apropar la tipografia en plom a la gent del carrer, per tal que en coneguin la seva existència i funcionament, i d'aquesta manera evidenciar la influència que ha tingut en la nostra història.

Suport

Es materialitzen els elements propis de la tipografia en plom i, per tant, el suport d'aquests seran blocs físics amb unes dimensions determinades, que ocuparan l'espai d'una manera coherent. Amb la distribució d'aquests blocs que formen un conjunt, podem parlar, aleshores, d'una instal·lació expositiva.

Materialitat del contingut

4 | FORMALITZACIÓ DEL PROJECTE

L'estructura finalment definida funciona com a punt de partida per a la realització d'aquest projecte. S'ha utilitzat per a plantejar les propostes de manera coherent per a cada perfil i, a la vegada, per a mantenir un cert ordre.

És propi que, per a l'explicació del projecte, també s'utilitzi l'estructura com a fil conductor, en el qual s'anirà desenvolupant la formalització de les quatre propostes. Aquestes difereixen entre elles, però a la vegada formen un conjunt:

Alumne AGiPI	Conèixer el procés d'impressió amb tipus mòbils	Persones vinculades a la Facultat BBAA	Conèixer el Taller de tipografia
Ordre lineal	Guia	Combinatòria	Joc de peces modulars
Persones vinculades a les arts gràfiques	Consulta de conceptes i procediment	Persones sense vincles amb les arts gràfiques	Conèixer la impressió amb tipus mòbils
Vincles	Plataforma digital	Materialitat	Instal·lació interactiva

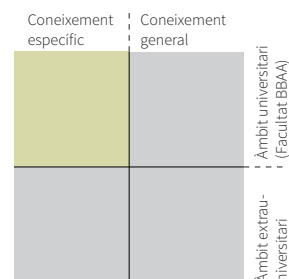
Estructura global

4.1.1 | Continguts

L'elecció dels continguts de cada bloc, prové de l'*esquema base*¹¹ i la seva classificació entre tipus de coneixement i d'àmbit.

En aquesta primera elecció corresponent al bloc 1A —alumnes d'AGiPI—, es té en compte el coneixement específic, i l'àmbit universitari al qual pertanyen. Els conceptes en aquest cas, corresponen al material present al Taller de Tipografia¹², que serà utilitzat per l'alumnat al llarg de tot el procés de la impressió amb tipus mòbils. A partir d'aquesta tria de conceptes específics, s'elegiran els conceptes dels blocs consecutius, depenent del grau d'exhaustivitat d'aquests.

¹¹Vegeu pàg. 14: *esquema base*

¹²El criteri utilitzat per a l'elecció dels conceptes de cada apartat, no contempla tot el material existent al Taller de tipografia, sinó únicament el que utilitzarà l'alumnat.

4.1.1.1. Presentació dels continguts

Composició

- Comodí
- Xivalet
- Caixa
- Caixetí

- Negres
- Tipus de resina
- Blancs
- Espai
- Quadratí
- Quadrat
- Interlínia
- Llengot
- Imposició
- Cícero
- Cran

- Galera
- Tipòmetre
- Componedor
- Pines

Impressió

- Premsa de proves
- Platina
- Correcció

- Premsa planocilíndrica
- Cilindre

- Motlle
- Contramotlle
- Forma
- Registre

- Cordill
- Interlínia malmesa
- Lligar

- Palmetejador
- Maça
- Palmetejar

Distribució i manipulats

- Comodí
- Caixa
- Caixetí
- Pastell

- Cisalla

- Diaris
- Dissolvent
- Brossa
- Draps

Comodí

Caixa

Caixetí

Negres

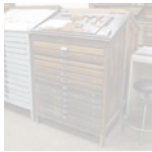
Blancs

Espai

Quadrati

Xivalet

Tipus de resina

Cícero

Cran

Premsa de proves

Cordill

Interlínia malmesa

Lligar

Palmetejador

Maça

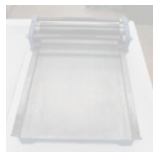
Palmetejar

Motle

Contramotle

Platina

Correcció

Tinta

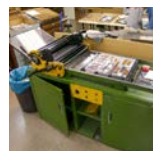
Espàtula

Roleu manual

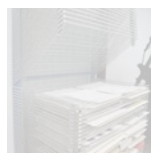
Paper

P. planocilíndrica

Corró

Graella

Cilindre

Forma

4.1.1.2. Categories dels continguts

Els continguts que formen part d'aquest conjunt difereixen en dues categories: els principals i els secundaris (indicats amb menor opacitat).

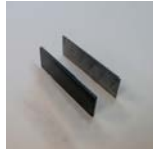
• **Principals:** corresponen al material directe amb el qual l'alumne seguirà el procés d'impressió amb tipus mòbils.

• **Secundaris:** estan vinculats amb els principals, quan aquests necessiten ser més especificats. Poden ser termes propis de la tipografia en plom: *cícero*, *cran* i *pastell*; variacions dels conceptes principals: *xivalet* i *tipus de resina*;

material no propi de la tipografia en plom: *cisa-lla* i *graella*; parts del material que s'utilitza: *platina* i *cilindre*; o resultats que s'aconsegueixen al llarg del procés: *motlle*, *contramotle*, *forma*, *registre* i *correcció*.

Quadrat

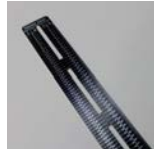
Interlínia

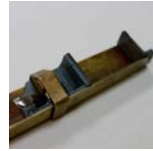
Imposició

Galera

Tipòmetre

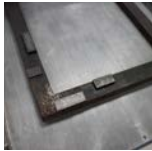
Componedor

Pinces

Llengot

Rama

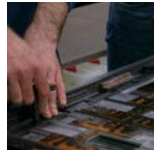
Imposició malmesa

Cuny

Claus

Acunyar

Diaris

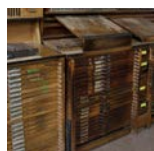
Dissolvent

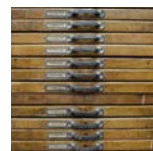
Brossa

Draps

Comodí

Caixa

Caixetí

Registre

Cisalla

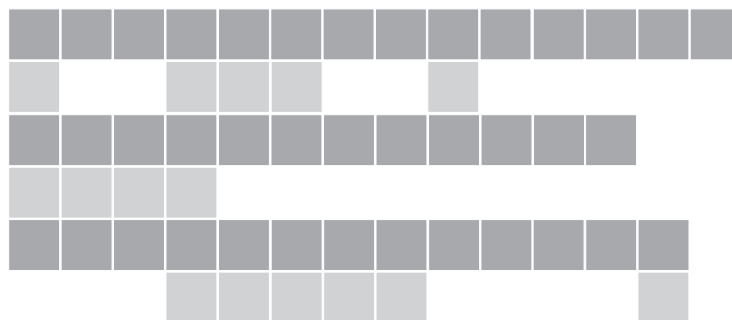

Pastell

4.1.1.3. Estructura dels continguts

El conjunt d'aquests conceptes s'estructura de manera ordenada segons es van utilitzant al llarg el procés d'impressió. Aquest procés lineal està format pels conceptes principals, dels quals en deriven els conceptes secundaris.

L'ordre lineal que identifica l'estructura dels conceptes d'aquest bloc, fa referència a l'ordre com a atribut tipogràfic¹³. A més a més, definirà de manera lògica el suport: la guia, que ens permet una lectura ordenada del procés d'impressió amb tipus mòbils.

Estructura continguts bloc 1A

¹³Vegeu pàg. 18: definició de perfils (bloc 1A)

Alumnes AGiPI	Conèixer el procés d'impressió amb tipus mòbils
Ordre lineal	Guia

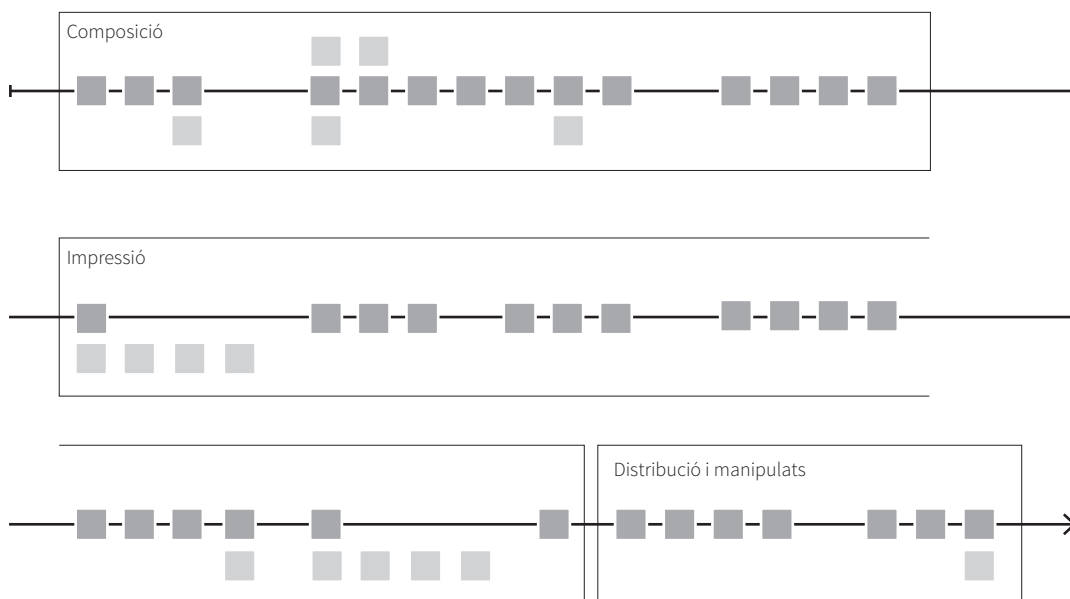
Tot i que la franja horitzontal formada per conceptes principals, correspongui a tot el procés d'impressió amb tipus mòbils, se'n fan altres agrupacions, segons tres fases clau per a dur a terme la pràctica d'impressió amb tipus mòbils: composició, impressió i distribució i manipulats¹⁴.

A la guia s'estructura el procés en aquestes tres fases, per a facilitar-ne la comprensió a l'usuari.

¹⁴La **composició** consisteix en la creació d'un motlle format per peces de blancs i negres, el qual s'entinta i, mitjançant la maquinària necessària, s'**imprimieix**. Un cop s'ha obtingut la mostra es **manipula** fins aconseguir el resultat desitjat. Seguidament es neteja tot el material que ha intervingut durant el procés, i es **distribueix** correctament al seu lloc.

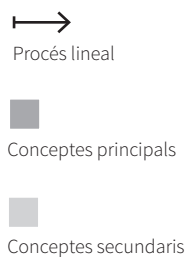
4.1.2 | Aplicacions

Els conceptes ja definits i estructurats segons el procés de la impressió amb tipus mòbils formen una seqüència, a partir de la qual s'anirà definint l'estructura de la guia.

Es pot observar que aquesta seqüència la formen diferents elements, i cadascun d'aquests formarà part de la guia de diferents maneres:

- **Procés lineal:** el procés s'anirà explicant amb text i/o imatges que facilitin la comprensió del que es vol dir.
- **Conceptes principals:** es presentaran amb una imatge i la definició de cadascun, a mesura que s'hagin d'anar fent servir.
- **Conceptes secundaris:** es presentaran igual que els principals, amb la seva imatge i definició.
- **Conceptes repetits:** quan s'utilitza algun dels conceptes ja descrits, es farà referència a aquest, però només amb la imatge.

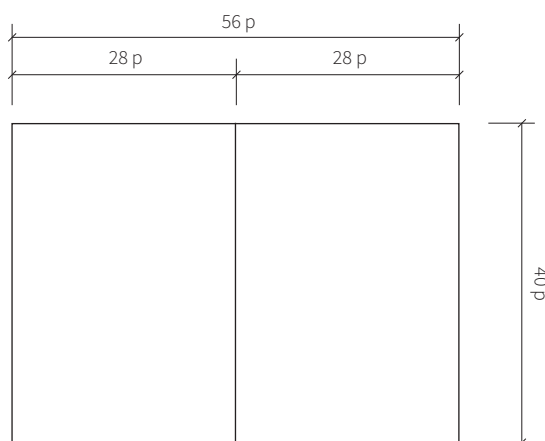

4.1.3 | Elements formals

4.1.3.1. Dimensions

• Format

Les dimensions establertes fan referència a les necessitats dels usuaris d'aquest perfil¹⁵ i, per tant, es defineix un format que sigui manejable i que pugui ser imprès en un A4, propiciant-ne la reproducció a mesura que faci falta.

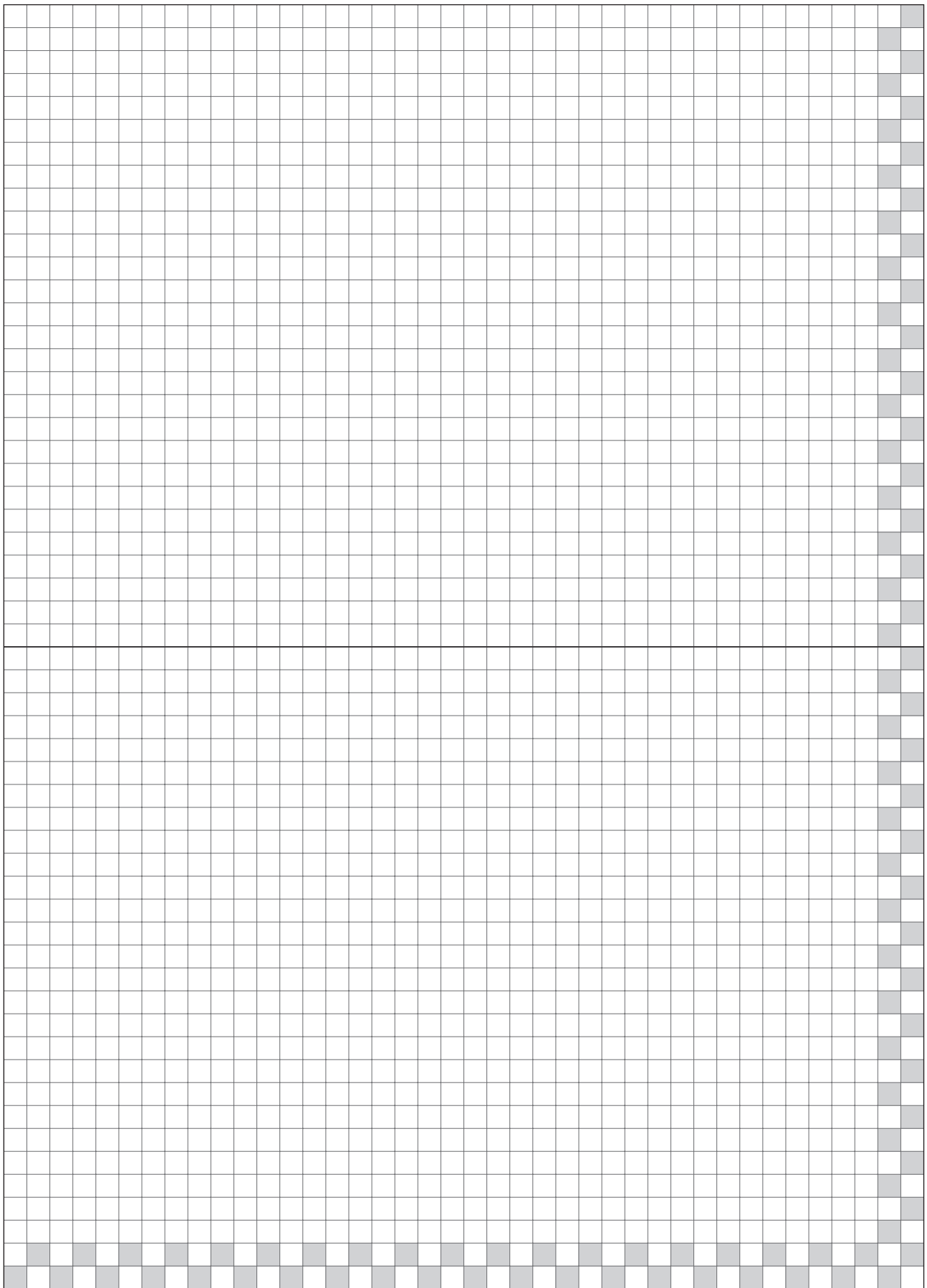

E 1:4

La unitat de mesura emprada per a establir el format és la pica¹⁶. Aquesta unitat de mesura de base duodecimal, és la que s'utilitza als programes de maquetació de text, ja que aquest està determinat per punts. Com que en aquest bloc s'elabora una guia a partir d'un programa de maquetació, és adient treballar amb piques.

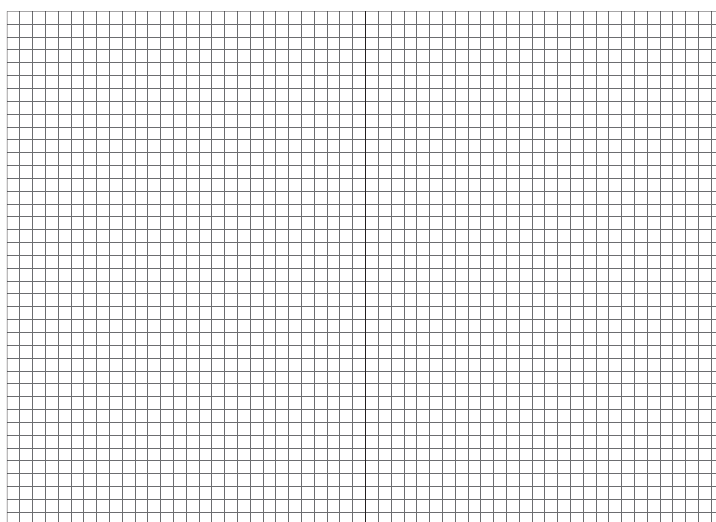
¹⁵Vegeu pàg. 18: definició de perfils (bloc 1A)

¹⁶La pica és una unitat de mesura emprada tradicionalment pel sistema d'impressió de tipus mòbils, a Anglaterra i EUA. Actualment s'utilitza aquesta unitat de mesura a tots els programaris d'edició de text, amb una petita variació de la seva mesura tradicional. El sistema és de base 12, de manera que 1 pica equival a 12 punts.

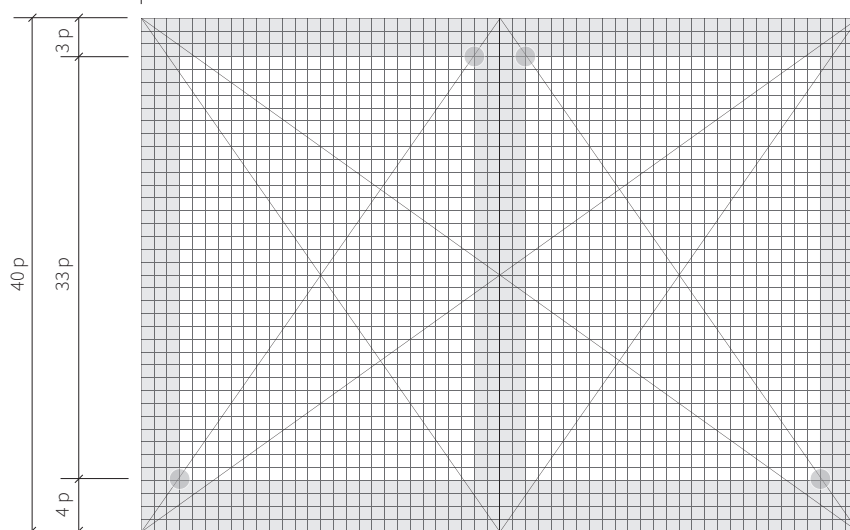
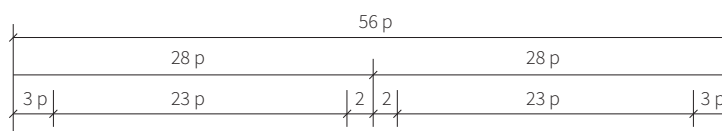

• Retícula

A partir del format de piques, es tracen les línies diagonals amb les que s'aconsegueix un traçat harmònic, a partir del qual s'estableixen uns punts d'intersecció que delimiten els marges de la pàgina, i ajuden a definir el nombre de columnes. Encara que les relacions entre el format i la retícula no són exactes, ja que no es basen en els mateixos valors numèrics, els traçats s'adapten visualment al format de piques.

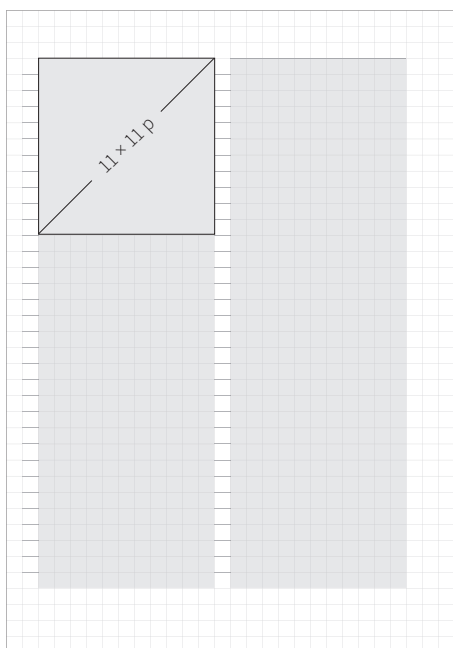

E 1:2

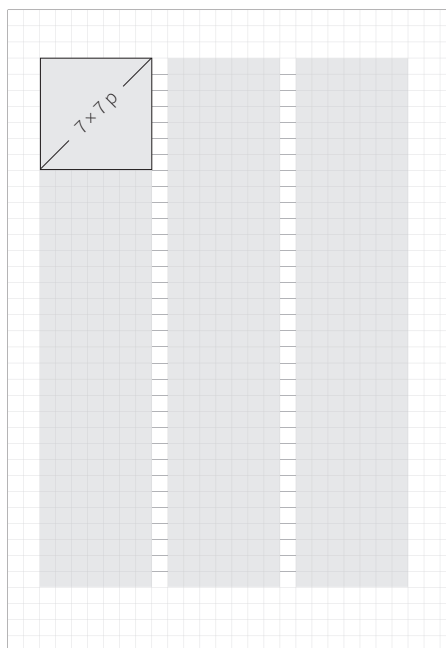
E 2:5

Un cop definit els marges del format s'estableixen les diferents columnes de la pàgina: dues columnes, tres columnes i quatre columnes. A partir d'aquestes s'extrauen tres mides diferents de quadres delimitadors que s'usaran més endavant.

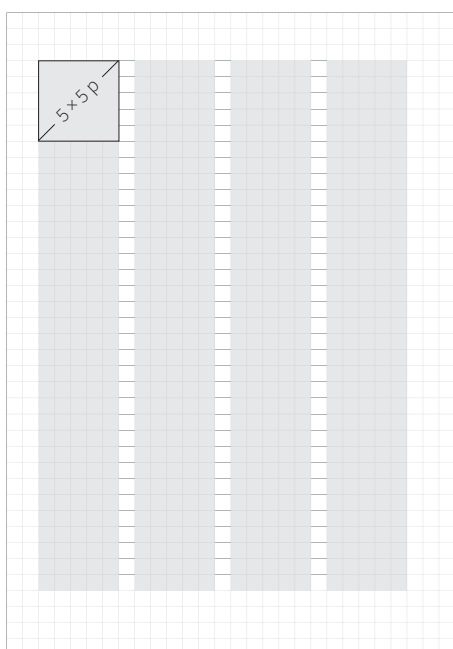
Dues columnes, pàgina imparell

E 1:2

Tres columnes, pàgina imparell

E 1:2

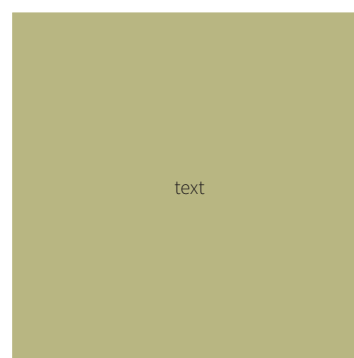
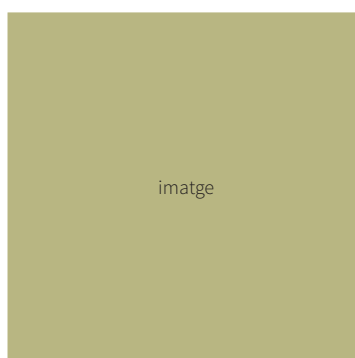
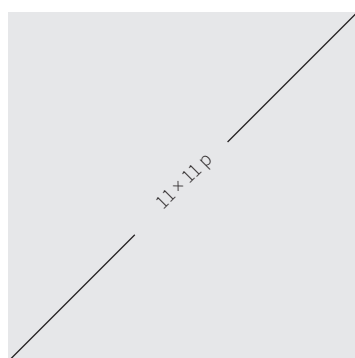
Quatre columnes, pàgina imparell

E 1:2

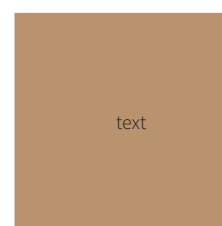
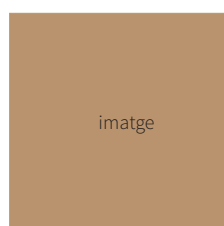
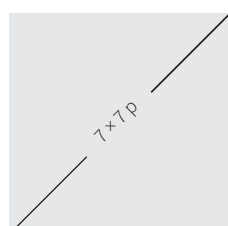
¹⁷Vegeu pàg. 29: aplicacions (bloc 1A)

Mitjançant els quadres delimitadors, es dimensionen els diferents conceptes definits i estructurats al llarg del procés de la impressió amb tipus mòbils. Amb la seqüència elaborada prèviament, es defineixen quatre tipus diferents de continguts¹⁷, els quals tenen diferents graus d'importància segons la presència que tenen dins del procés d'impressió amb tipus mòbils. Per tant, s'estableixen les següents correspondències:

– Procés lineal:

– Conceptes principals:

– Conceptes secundaris i repetits:

4.1.3.2. Construcció

• Usos tipogràfics

Per a establir coherència entre el text i les dimensions del quadre de text al qual correspon, s'han realitzat unes combinacions que defineixen les relacions més adients. Primerament es presenta la tipografia amb les quatre variants que s'usaran. Seguidament s'observa una mostra de les possibles a ser usades.

Source Sans | Fina (10/12)

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
0123456789
. , ; ; ' " ! ? @ # \$ % ^ & * () += < > | \ /

Source Sans | *Fina cursiva* (10/12)

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
0123456789
*. , ; ; ' " ! ? @ # \$ % ^ & * () += < > | \ /*

Source Sans | **Seminegra** (10/12)

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
0123456789
. , ; ; ' " ! ? @ # \$ % ^ & * () += < > | \ /

Source Sans | **Seminegra cursiva** (10/12)

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
0123456789
. , ; ; ' " ! ? @ # \$ % ^ & * () += < > | \ /

¹⁸A causa de que es dona una mateixa dimensió a dos continguts diferents, es dota d'un tret distintiu a un d'aquests: concepte repetit.

8/10¹⁹ 11 p

De la Imprenta

La Imprenta se puede definir: Un arte de componer y ordenar en dicciones u lineas las figutas de todas letras, y estamparlas en papel u otra materia susceptible.

Con el nombre de Imprenta significamos, tanto el mismo arte, como el obrador ú oficio donde se exerce: en latin dice typographia, de las voces typus, que significa forma, figura ó molde; y grapho, que significa escritura.²⁰

8/10 7 p

De la Imprenta

La Imprenta se puede definir: Un arte de componer y ordenar en dicciones u lineas las figutas de todas letras, y estamparlas en papel u otra materia susceptible.

Con el nombre de Imprenta significamos, tanto el mismo arte, como el

8/10 5 p

De la Imprenta

La Imprenta se puede definir: Un arte de componer y ordenar en dicciones u lineas las figutas de todas letras, y estamparlas en papel u otra materia susceptible.

7/9 11 p

De la Imprenta

La Imprenta se puede definir: Un arte de componer y ordenar en dicciones u lineas las figutas de todas letras, y estamparlas en papel u otra materia susceptible.

Con el nombre de Imprenta significamos, tanto el mismo arte, como el obrador ú oficio donde se exerce: en latin dice typographia, de las voces typus, que significa forma, figura ó molde; y grapho, que significa escritura.

7/9 7 p

De la Imprenta

La Imprenta se puede definir: Un arte de componer y ordenar en dicciones u lineas las figutas de todas letras, y estamparlas en papel u otra materia susceptible.

Con el nombre de Imprenta significamos, tanto el mismo arte, como el obrador ú oficio donde se exerce: en latin dice typographia, de las voces

7/9 5 p

De la Imprenta

La Imprenta se puede definir: Un arte de componer y ordenar en dicciones u lineas las figutas de todas letras, y estamparlas en papel u otra materia susceptible.

Con el nombre de Imprenta significamos, tanto el mismo

6/8 11 p

De la Imprenta

La Imprenta se puede definir: Un arte de componer y ordenar en dicciones u lineas las figutas de todas letras, y estamparlas en papel u otra materia susceptible.

Con el nombre de Imprenta significamos, tanto el mismo arte, como el obrador ú oficio donde se exerce: en latin dice typographia, de las voces typus, que significa forma, figura ó molde; y grapho, que significa escritura.

6/8 7 p

De la Imprenta

La Imprenta se puede definir: Un arte de componer y ordenar en dicciones u lineas las figutas de todas letras, y estamparlas en papel u otra materia susceptible.

Con el nombre de Imprenta significamos, tanto el mismo arte, como el obrador ú oficio donde se exerce: en latin dice typographia, de las voces typus, que significa forma, figura ó molde; y grapho, que significa escritura.

6/8 5 p

De la Imprenta

La Imprenta se puede definir: Un arte de componer y ordenar en dicciones u lineas las figutas de todas letras, y estamparlas en papel u otra materia susceptible. Con el nombre de Imprenta significamos, tanto el mismo arte, como el obrador ú oficio donde se exerce: en latin dice typographia,

¹⁹ Als quadres de text d'11 piques es justifica el paràgraf, ja que l'amplada del quadre no modifica exageradament l'espai entre les lletres i ajuda visualment a construir la pàgina.

8/10 11 p

De la Imprenta

La Imprenta se puede definir: Un arte de componer y ordenar en dicciones u lineas las figutas de todas letras, y estamparlas en papel u otra materia susceptible.

Con el nombre de Imprenta significamos, tanto el mismo arte, como el obrador ú oficio donde se exerce: en latin dice typographya, de las voces typus, que significa forma, figura ó molde; y grapho, que significa escritura.

8/10 7 p

De la Imprenta

La Imprenta se puede definir: Un arte de componer y ordenar en dicciones u lineas las figutas de todas letras, y estamparlas en papel u otra materia susceptible.

Con el nombre de Imprenta significamos, tanto el mismo arte, como

8/10 5 p

De la Imprenta

La Imprenta se puede definir: Un arte de componer y ordenar en dicciones u lineas las figutas de todas letras, y estamparlas en papel u otra materia susceptible.

7/9 11 p

De la Imprenta

La Imprenta se puede definir: Un arte de componer y ordenar en dicciones u lineas las figutas de todas letras, y estamparlas en papel u otra materia susceptible.

Con el nombre de Imprenta significamos, tanto el mismo arte, como el obrador ú oficio donde se exerce: en latin dice typographya, de las voces typus, que significa forma, figura ó molde; y grapho, que significa escritura.

7/9 7 p

De la Imprenta

La Imprenta se puede definir: Un arte de componer y ordenar en dicciones u lineas las figutas de todas letras, y estamparlas en papel u otra materia susceptible.

Con el nombre de Imprenta significamos, tanto el mismo arte, como el obrador ú oficio donde se exerce: en latin dice typographya, de las voces

7/9 5 p

De la Imprenta

La Imprenta se puede definir: Un arte de componer y ordenar en dicciones u lineas las figutas de todas letras, y estamparlas en papel u otra materia susceptible.

Con el nombre de Imprenta significamos, tanto el mismo

6/8 11 p

De la Imprenta

La Imprenta se puede definir: Un arte de componer y ordenar en dicciones u lineas las figutas de todas letras, y estamparlas en papel u otra materia susceptible.

Con el nombre de Imprenta significamos, tanto el mismo arte, como el obrador ú oficio donde se exerce: en latin dice typographya, de las voces typus, que significa forma, figura ó molde; y grapho, que significa escritura.

6/8 7 p

De la Imprenta

La Imprenta se puede definir: Un arte de componer y ordenar en dicciones u lineas las figutas de todas letras, y estamparlas en papel u otra materia susceptible.

Con el nombre de Imprenta significamos, tanto el mismo arte, como el obrador ú oficio donde se exerce: en latin dice typographya, de las voces typus, que significa forma, figura ó molde; y grapho, que significa escritura.

6/8 5 p

De la Imprenta

La Imprenta se puede definir: Un arte de componer y ordenar en dicciones u lineas las figutas de todas letras, y estamparlas en papel u otra materia susceptible.

Con el nombre de Imprenta significamos, tanto el mismo arte, como el obrador ú oficio donde se exerce: en latin dice typographya, de las

²⁰SIGÜENZA, J. *Mecanismo del Arte de la Imprenta*. Madrid: Imprenta de la Compañía, 1811, p. 6

• Imatges

Les imatges tenen les dimensions corresponents segons el tipus de contingut al qual formen part (procés lineal, conceptes principals, conceptes secundaris o conceptes repetits). Pel que fa a les imatges del procés lineal, seran de dimensions quadrades o rectangulars. En canvi, la resta d'imatges seran sempre de format quadrat; l'única modificació que es durà a terme serà pels conceptes repetits. A aquests se'ls dotarà d'una coloració que permetrà identificar-los com a repetits i saber a quina fase corresponen.

Composició

Impressió

Distribució i manipulats

• Formació de les pàgines

Partim de dos elements ja definits: el contingut (entès com tots els elements que aniran a la guia), i el continent (el format i estructura de la guia). Per a construir-los i acabar formant la guia d'impressió amb tipus mòbils per a l'alumnat de l'assignatura optativa d'AGiPI, s'hauran de seguir uns paràmetres:

– Els conceptes defineixen el nombre de columnes que s'usarà. Si es tracta de «procés lineal», s'utilitzen les dues columnes; si es tracta de «conceptes principals», s'utilitzen tres columnes; i si es tracta de «conceptes secundaris i/o repetits» s'utilitzen quatre columnes.

– Com a premissa s'estableix que el nombre de columnes base és de dues, ja que són les que equivalen al procés lineal, present al llarg de tota la impressió amb tipus mòbils.

– A partir d'aquí, es creen les combinacions que es necessiten al llarg de la guia, segons vagin apareixent els conceptes.

Combinació 1

Combinació 2

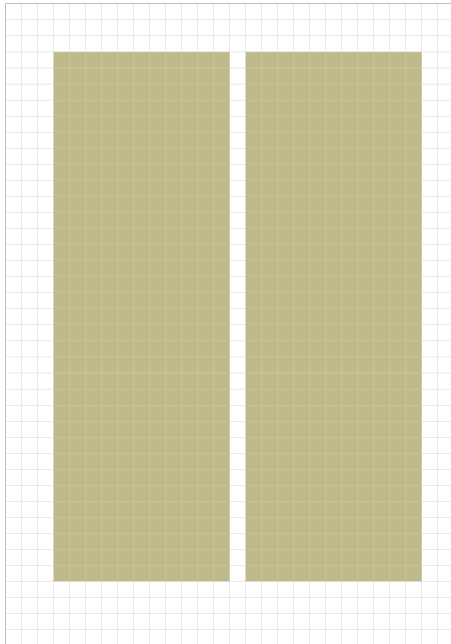
Combinació 3

Combinació 4

Combinació 1

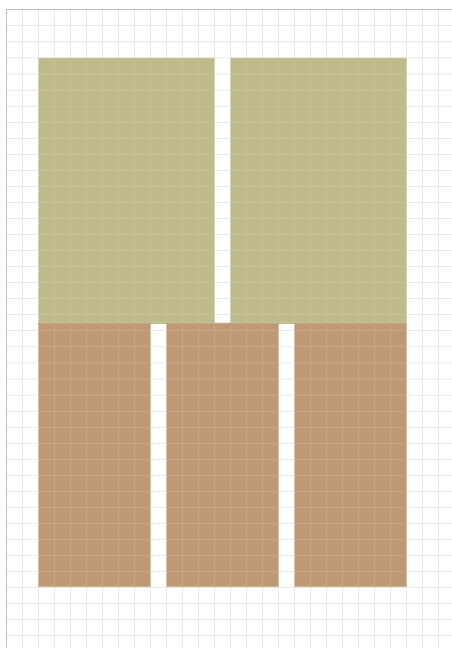

<p>Presentació del mobiliari</p> <p>Neque porro quisquam est, qui dolorem ipsum quia dolor sit amet, consectetur, adipisci velit, sed quia non numquam eius modi tempora incidunt ut labore et dolore magnam aliquam quaerat voluptatem. Ut enim ad minima veniam, quis</p>	
	
<p>Duscipit laboriosam, nisi ut aliquid ex Ut volo tem. Porecium que essus qui iliquia de mint acculpa natus as erum harum lit repero dolentures quatiantibus quodisto volestor aut in prepel moluptat rate pa que eat lam, quas et ut volupta doluptat. Borum re evelles rem ipsume sam voluptat adio enet ut alibusantem valoris mostiat quodioribus ut fuga. Duntumqui untiscient optas ipsum landigenet vent que pa sunt est omni aperio explam, nos elestiosis ea que pore pres nate el inctusti natur sum di dolori adi undia volorum resequi sapici rerchil lautatem queatemperrum vendele stiusda corrum</p>	<p>nostrum exercitationem ullam corporis suscipit laboriosam, nisi ut aliquid ex Ut volo tem. Porecium que essus qui iliquia de mint acculpa natus as erum harum lit repero dolentures quatiantibus quodisto volestor aut in prepel moluptat rate pa que eat lam, quas et ut volupta doluptat. Borum re evelles rem ipsume sam voluptat adio enet ut alibusantem valoris mostiat quodioribus ut fuga. Duntumqui untiscient optas ipsum landigenet vent que pa sunt est omni aperio explam, nos elestiosis ea que pore pres nate el inctusti natur sum di dolori adi undia volorum resequi sapici rerchil lautatem</p>

E 3:4

Exemplificació de pàgina senar

Combinació 2

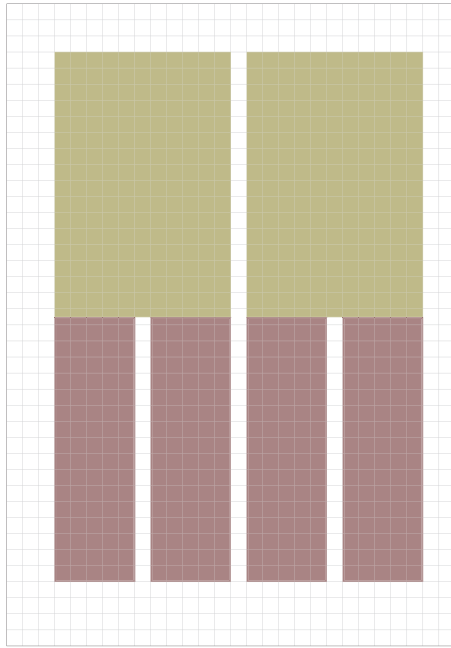

<p>Entintar</p> <p>Duscipit laboriosam, nisi ut aliquid ex Ut volo tem. Poreicium que essus qui illiquia de mint acculpa natus as erum harum lit repero dolentures quatiandibus quodisto volestor aut in prepel moluapat rate pa que eat lam, quas et ut volupta doluapat. Borum re evelles rem ipsume sam voluapat adio enet ut alibusantem voloris mostiat quodioribus ut fuga. Duntumqui untiscient optas ipsum landigenet vent que pa sunt est omni aperio explam, nos elestiothis ea que pore pres nate el inctusti natur sum di dolori adi undia volorum resequi sapici rarchil lautatem quatemperum vendele stiusda corrum veri nulpa coreria pa debit abo. Lupiet voluptatur si bea pro conest accum num eatia verate evera estibeat earions equatia consedi ut dolupta ssequatiis essitintis suntecti dolupti ut eatest endus eos rem eiur, aperore pelloremo idelest am conem qui intoriae nis qui soluptatis endiorrum, quia il intis aut alicill itescid</p>			 <p>Espátula <i>Instrument en forma de pala petita, prima, sovint flexible, emprada per a emplatrar, mesclar o estendre medicaments, colors i altres substàncies semiliquides.</i></p> <p>Tinta <i>Substància més o menys fluida, de diferents colors, que s'usa per a imprimir.</i></p>
---	--	--	---

E 3:4

Exemplificació de pàgina imparell

Combinació 3

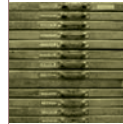
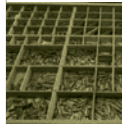

Distribució

Duscipit laboriosam, nisi ut aliquid ex Ut volo tem. Poreicium que essus qui iliquia de mint acculpa natus as erum harum lit repero dolentures quatiantibus quodisto volestor aut in prepel moluportat rate pa que eat lam, quas et ut volupta doluportat. Borum re evelles rem ipsume sam voluportat adio enet ut alibusantem voloris mostiat quodioribus ut fuga. Duntumqui untiscient optas ipsum landigenet vent que pa sunt est omni aperio explam, nos eliestiostis ea que pore pres nate el inctusti natur sum di dolori adi undia volorum resequi sapiçi rechil lautatem quatemperum vendele stiusda corrum veri nulpa coreria pa debit abo. Lupiet voluptatur si bea pro conest accum num eatia verate evera estibeat earions equatia consedi ut doluportat ssequatiis essitatis suntecti doluportat ut eatest endus eos rem eiur, aperore pellremo idelest am conem qui intoriae nis qui soluportatis endiorrum, quia il intis aut alicill ites-cid uciendaesed ma vendam fugiasp

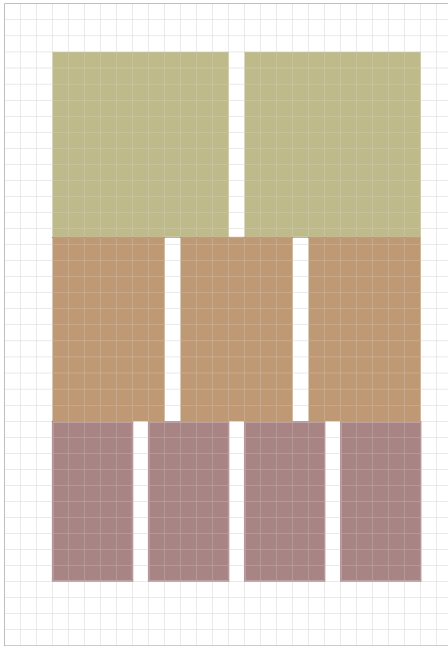
Pastell
Substància orgànica
amòrfa, sòlida o
semisòlida.

E 3:4

Exemplificació de pàgina senar

Combinació 4

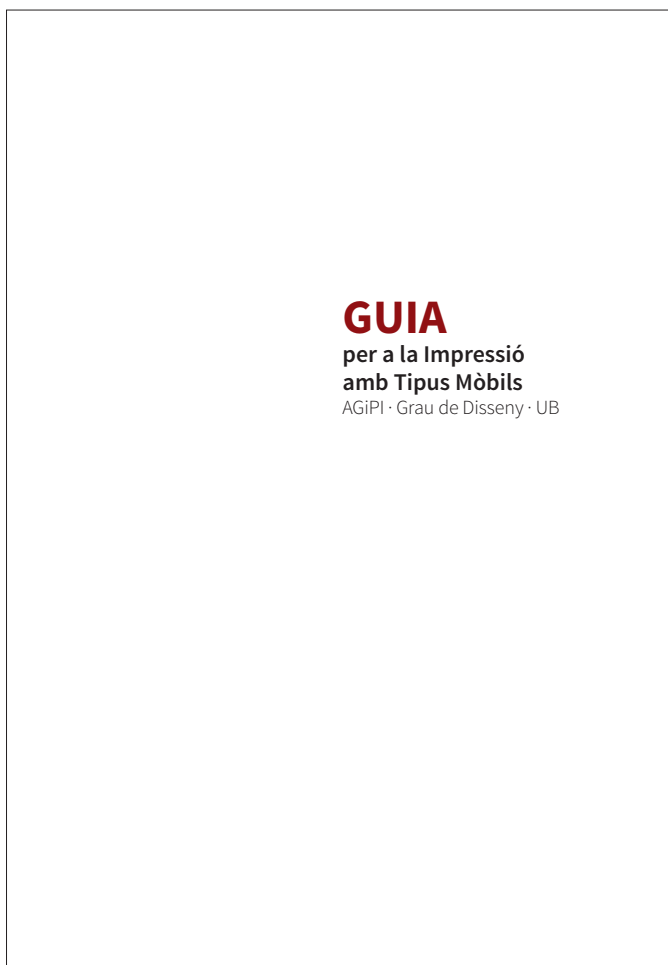
	<p>veri nulpā coreria pā debīt abo. Lupiet voluptatur si bea pro conest accūm num eātia verate evera estibeat earions equatia consedi ut doluptā ssequatiis essitatintis suntecti dolupti ut eatest endus eos rem eiur, aperore pelloremo idelest am conem qui intoriae nis qui soluptatis endiorrum, quia il intis aut alicill itescid cien-</p>
<p>Neque porro quisquam est, qui dolorem ipsum quia dolor sit amet, consectetur, adipisci velit, sed quia non numquam eius modi tempora incidunt ut labore et dolore magnam aliquam quaerat voluptatem. Ut enim ad minima veniam, quis nostrum exercitationem ullam corporis suscipit laboriosam, nisi ut aliquid ex Ut volo tem. Porecium que essus qui illiquia de mint acculpa natus as erum harum lit repero dolentures quatiantibus quodisto volestor aut in prepel moluptat rate pa que eat lam, quas et ut volupta doluptat.</p>	<p>Comodí <i>Calaixera on es guarden les caixes tipogràfiques.</i></p>
<p>Borum re evelles rem ipsume sam voluptat adio enet ut alibusantem voloris mostiat quodioribus ut fuga. Duntumqui untiscient optas ipsum landigenet vent que pa sunt est omni aperio explam, nos elestiosis ea que pore pres nate el inctusti natur sum di dolori adi undia volorum resequi sapici rerchil lautatem quatemperum vendele stiusda corrum</p>	<p>Xivalet <i>Armadura de fusta on es col·loquen les caixes que contenen els tipus de composició; la part de sobre del xivalet és de forma inclinada.</i></p>

E 3:4

Exemplificació de pàgina imparell

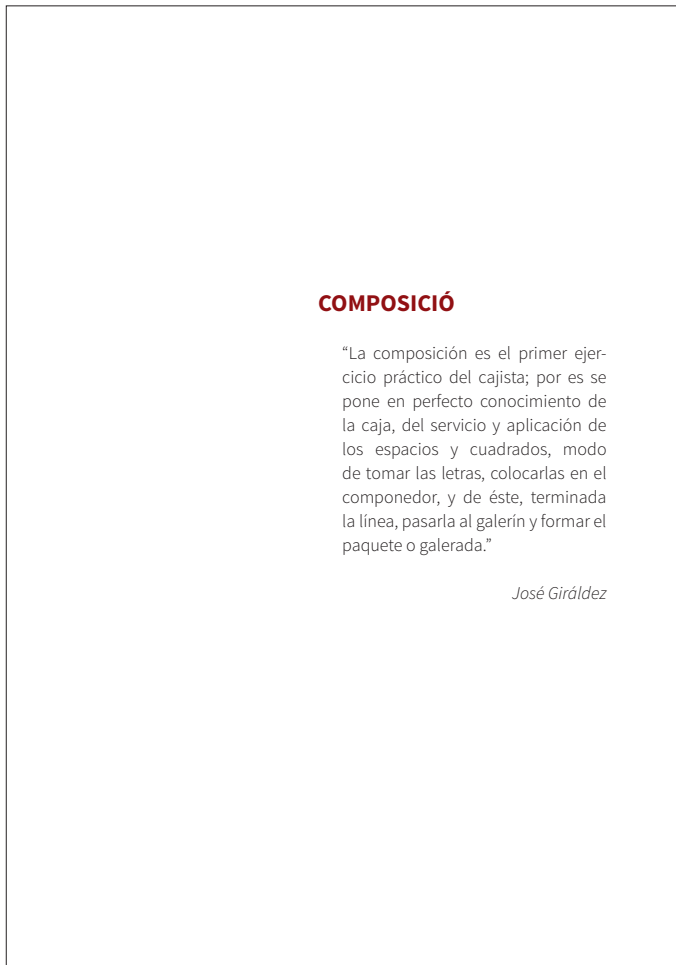
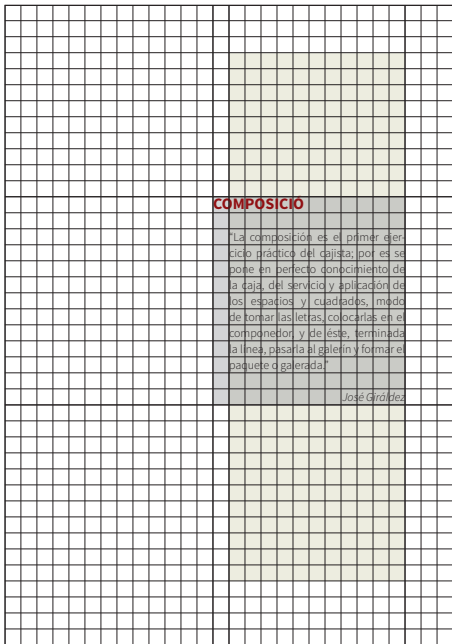
- Coberta i portadelles

A banda de les pàgines interiors on s'explica el procés a seguir, la guia també compta amb altres parts necessàries, com són la pròpia coberta, o les portadelles de l'interior, que diferencien cada apartat.

E 3:4

GUIA	36 pt	72 pt
per a la Impressió	12 pt	
amb Tipus Mòbils	12 pt	
AGiPI · Grau de Disseny · UB	2 pt	
	10 pt	

COMPOSICIÓN

“La composición es el primer ejercicio práctico del cajista; por es se pone en perfecto conocimiento de la caja, del servicio y aplicación de los espacios y cuadrados, modo de tomar las letras, colocarlas en el componedor, y de éste, terminada la línea, pasarla al galerín y formar el paquete o galerada.”

José Giráldez

E 3:4

COMPOSICIÓN

“La composición es el primer ejercicio práctico del cajista; por es se pone en perfecto conocimiento de la caja, del servicio y aplicación de los espacios y cuadrados, modo de tomar las letras, colocarlas en el componedor, y de éste, terminada la línea, pasarla al galerín y formar el paquete o galerada.”

José Giráldez

12 pt

12 pt

9/12 pt

156 pt

12 pt

9/12 pt

4.1.3.3. Funcionament

La informació que planteja la guia —construïda segons les pautes determinades anteriorment—, es caracteritza per l'ordre lineal que agafen els conceptes a mesura que aquests són utilitzats. La diferenciació entre conceptes²¹ ajuda a establir nivells de lectura, que faciliten la comprensió al lector.

²¹Vegeu pàg. 29: aplicacions (bloc 1A)

Presentació del mobiliari

Neque porro quisquam est, qui dolorem ipsum quia dolor sit amet, consectetur, adipisci velit, sed quia non numquam eius modi tempora incidunt ut labore et dolore magnam aliquam quaerat voluptatem. Ut enim ad minima veniam, quis

Duiscipit laboriosam, nisi ut aliquid ex Ut volo tem. Porecium que essus qui illiqua de mint acculpa natus as erum harum lit repero dolentures quantantibus quodisto volestor aut in prepel moluaptat rate pa que eat lam, quas et ut volupta doluaptat. Borum re evelles rem ipsume sam voluaptat adio enet ut allibusantern valoris mostiat quodioribus ut fuga. Duntumqui untiscient optas ipsum landigenet vent que pa sunt est omni aperio explam, nos elestiothis ea que pore pres nate el inctusti natur sum di dolori adi undia voliorum resequi sapici rechil lautatem

nostrum exercitationem ullam corporis suscipit laboriosam, nisi ut aliquid ex Ut volo tem. Porecium que essus qui illiqua de mint acculpa natus as erum harum lit repero dolentures quantantibus quodisto volestor aut in prepel moluaptat rate pa que eat lam, quas et ut volupta doluaptat. Borum re evelles rem ipsume sam voluaptat adio enet ut allibusantern valoris mostiat quodioribus ut fuga. Duntumqui untiscient optas ipsum landigenet vent que pa sunt est omni aperio explam, nos elestiothis ea que pore pres nate el inctusti natur sum di dolori adi undia

voluptatur si bea pro conest accum num eatia verate evera estibeat earions equatia consedi ut dolupta ssequatis essitatintis sumtecti dolupti ut eateest endus eos rem elur, aperone pellereemo idelest am conem qui intoriae nis qui soluptatis endiurum, quia il intis aut alicill itescid uciendaesed ma vendam fu-

Neque porro quisquam est, qui dolorem ipsum quia dolor sit amet, consectetur, adipisci velit, sed quia non numquam eius modi tempora incidunt ut labore et dolore magnam aliquam quaerat voluptatem. Ut enim ad minima veniam, quis nostrum exercitationem ullam corporis suscipit laboriosam, nisi ut aliquid ex Ut volo tem. Porecium que essus qui illiqua de mint acculpa natus as erum harum lit repero dolentures quantantibus quodisto volestor aut in prepel moluaptat rate pa que eat lam, quas et ut volupta doluaptat. Borum re evelles rem ipsume sam voluaptat adio enet ut allibusantern valoris mostiat quodioribus ut fuga. Duntumqui untiscient optas ipsum landigenet vent que pa sunt est omni aperio explam, nos elestiothis ea que pore pres nate el inctusti natur sum di dolori adi undia voliorum resequi sapici rechil lautatem quatemperrum vendele stusda corrum veri nulpa coreria pa debit abo. Lupiet

Comodi
Calavera on es guarden les colives tipografiques

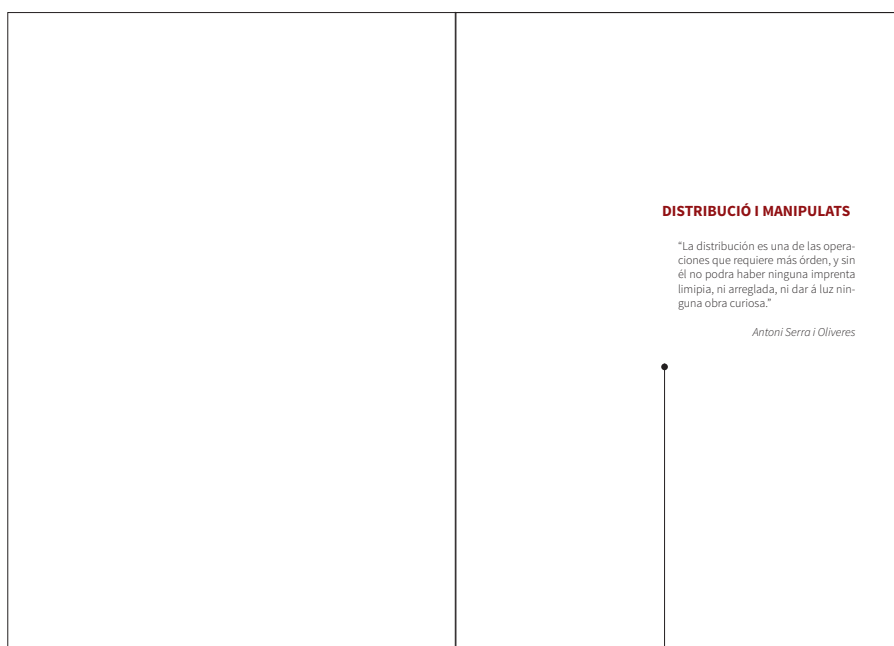
Xivaleit
Armadura de fusta on es colloquen les colives que contenen els tipus de composició a partir de sobre del xivaleit és de forma inclinada

Disposició i mesures grans, que identifiquen les imatges i el text com a procediment.

Disposició i mesures petites, que identifiquen les imatges i la definició a menor categoria, ja que no intervien directament al procés, però són també importants.

Disposició i mesures mitjanes per a la imatge i la definició, com a conceptes que van intervenint al llarg del procés.

La separació de les tres parts del procés (composició, impressió, i distribució i manipulats) també facilita la cerca al lector de l'apartat que està consultant o necessita consultar.

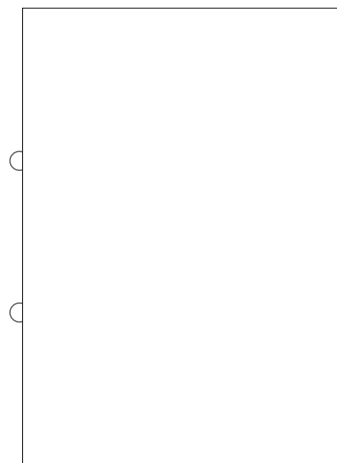
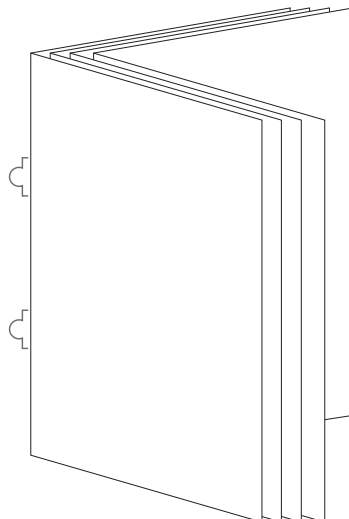
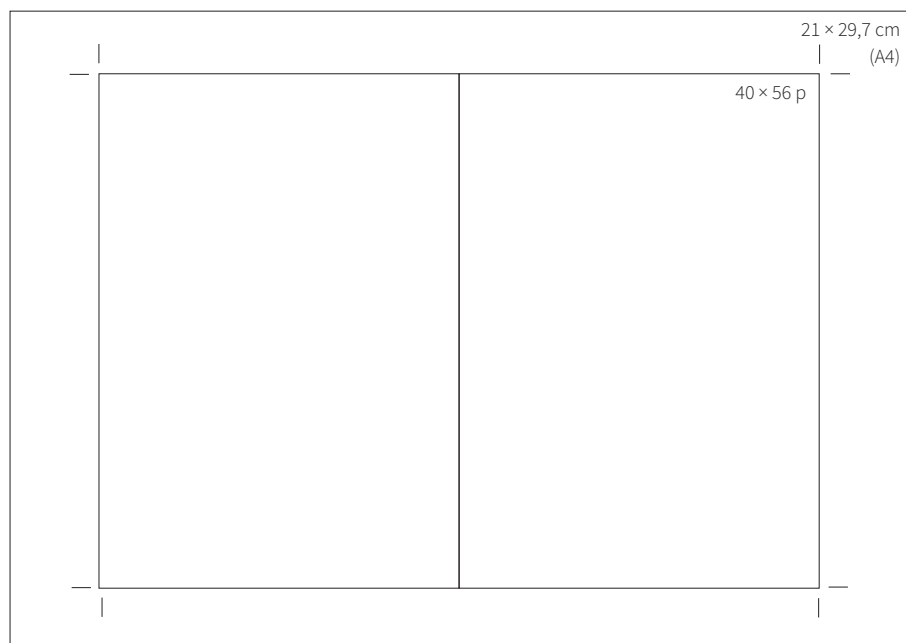

Títol de la fase del procés amb una descripció d'aquest.

4.1.4 | Resultats

Les mesures del format de la guia no superen les d'un A4, per tal que se'n puguin fer reproduccions fàcilment.

El document serà en versió fullet, de tal manera que es plegaran tots per la meitat, i es graparà pel plec.

4.1.4.1. Pressupost

El material que intervindrà a la producció d'aquesta proposta, és relatiu a les còpies que es fan a mesura que siguin necessàries. Es defineixen per tal de tenir-los en compte en el moment de la producció i s'estima un primer tiratge de 30 còpies.

- **Paper**
 - A4
 - 100 g/m²
 - Preu: 7 €
- **Impressió**
 - Color làser
 - Dues cares
 - Preu: 0,15€/u.
- **Grapes omega**
 - Pack x 5000u.
 - 24/6
 - Preu: 10,5€

4.2.1 | Continguts

Els continguts d'aquest bloc fan referència als conceptes ja definits del bloc 2B²². Els dos blocs corresponen a una mateixa columna de l'*esquema base*²³: coneixement general, i per tant, no necessiten un coneixement detallat sobre el material propi de la tipografia en plom.

S'utilitzen també els continguts definits al bloc 2B pel criteri amb el qual han estat definits: els espais de treball, propis d'un taller de tipografia. En el cas d'aquest bloc 1B, es tractarà a més a més del Taller de tipografia de la Facultat, ja que poden fer-ne ús, tal com es veu a la filera de l'àmbit al qual pertanyen.

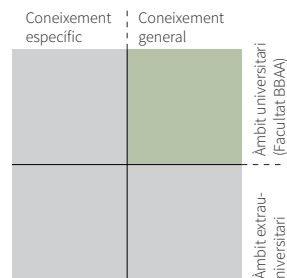
4.2.1.1. Presentació dels continguts

Encara que es faci referència als conceptes del bloc 2B, no quedaran pròpiament representats com a tal, sinó que serviran per a crear-ne una estructura, basada amb els diferents espais de treball.

Pupitres per a la composició	Impressió de proves	Impressió final
<ul style="list-style-type: none"> · Componedor · Tipòmetre · Pinces · Galera 	<ul style="list-style-type: none"> · Premsa de proves · Maça · Palmetejador 	<ul style="list-style-type: none"> · Premsa planocilíndrica · Maça · Palmetejador
<ul style="list-style-type: none"> · Negres 	<ul style="list-style-type: none"> · Rama · Cuny · Clau 	<ul style="list-style-type: none"> · Cuny · Clau
<ul style="list-style-type: none"> · Blancs 	<ul style="list-style-type: none"> · Imposició malmesa 	<ul style="list-style-type: none"> · Imposició malmesa
<ul style="list-style-type: none"> · Cordill · Interlínia malmesa 	<ul style="list-style-type: none"> · Tinta · Espàtula · Roleu manual · Paper 	<ul style="list-style-type: none"> · Tinta · Espàtula · Corró · Paper

²²Vegeu pàg. 111: presentació dels continguts (bloc 2B)

²³Vegeu pàg. 14: *esquema base*

Componedor

Tipòmetre

Blancs

Negres

Cordill

Galera

Pinces

Interlínia malmesa

Premsa de proves

Rama

Imp. malmesa

Maça

Tinta

Espàtula

Cuny

Clau

Palmetejador

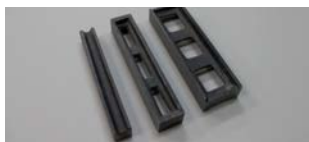
Roleu manual

Paper

Premsa planocilíndrica

Imposició malmesa

Maça

Tinta

Espàtula

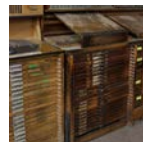
Cuny

Clau

Palmetejador

Corró

Paper

A diferència dels conceptes de la resta de blocs —que es mostren als usuaris seguint els ítems establerts per a cada perfil²⁴—, els del bloc 1B no queden representats com a tal, sinó que a partir d'ells es forma una estructura, o més aviat, unes peces que formen aquesta estructura, ja que l'estructura serà canviant.

En aquest cas es poden diferenciar tres fileres formades amb conceptes cadascuna. Les fileres equivalen als tres espais de treball: *pupitres per a la composició, impressió de proves, i impressió final*.

²⁴Vegeu pàg. 15: ítems

4.2.1.2. Categories dels continguts

Es prenen els conceptes del bloc 2B²⁵ i l'espai de treball al qual corresponen, tot i que en aquest cas no es diferencien amb categories. Tots els conceptes son tractats per igual, encara que tinguin diferents dimensions: petita, mitjana i gran, ja que aquestes venen donades segons s'estructurin entre ells per a formar un conjunt²⁶. Per tal de mantenir certa coherència dins dels conjunts s'estableixen grups entre els conceptes:

Pupitres per a la composició	Impressió de proves	Impressió final
<ul style="list-style-type: none"> · Compondor · Tipòmetre · Pincas · Galera 	<ul style="list-style-type: none"> · Premsa de proves 	<ul style="list-style-type: none"> · P. planocilíndrica
<ul style="list-style-type: none"> · Negres 	<ul style="list-style-type: none"> · Maça · Palmetejador 	<ul style="list-style-type: none"> · Maça · Palmetejador
<ul style="list-style-type: none"> · Blancs 	<ul style="list-style-type: none"> · Rama · Cuny · Clau · Imposició malmesa 	<ul style="list-style-type: none"> · Cuny · Clau · Imposició malmesa
<ul style="list-style-type: none"> · Cordill · Interlínia malmesa 	<ul style="list-style-type: none"> · Tinta · Espàtula · Roleu manual · Paper 	<ul style="list-style-type: none"> · Tinta · Espàtula · Corró · Paper

Cada espai de treball està format per quatre grups, i dins d'aquests hi ha un, dos, tres o quatre conceptes. Segons aquesta classificació s'anirà assignant a cada concepte una de les tres mesures: petita, mitjana i gran, tenint en compte que aquestes peces són modulars, i entre elles poden combinar-se i formar altres mòduls, o més aviat, supramòduls.

- Peça petita: s'utilitza quan un dels grups està format per tres o quatre conceptes.
- Peça mitjana: s'utilitza quan un dels grups està format per dos o tres conceptes.
- Peça gran: s'utilitza quan un dels grups està format per un concepte.

²⁵Vegeu pàg. 111: presentació dels continguts (bloc 2B)

²⁶Vegeu pàg. 57: estructura dels continguts (bloc 1B)

Peça petita

Peça mitjana

Peça gran

4.2.1.3. Estructura dels continguts

L'estructura de les peces del bloc 1B, està estretament relacionada amb l'atribut tipogràfic que els correspon: la **combinatòria**¹. Per aquest motiu, no hi ha una única estructura dels conceptes, tret de l'estructura principal, a partir de la qual s'han extret les peces que equivalen als espais de treball dins d'un taller de tipografia.

Aquesta estructura és l'equivalent al conjunt que forma el Taller de Tipografia de la Facultat de BBAA. Que és l'àmbit al qual correspon el bloc 1B: persones vinculades a la Facultat de BBAA²⁷.

Comp.	Tipòmetre	Blancs		Negres		Interlínia malmesa	
Galera	Pinces					Cordill	
Premsa de proves		Rama	Cuny	Maça	Tinta	Espàtula	
		Clau	Imposició malmesa	Palmetejador	Roleu manual	Paper	
Premsa planocilíndrica		Imposició malmesa		Maça	Tinta	Espàtula	
		Cuny	Clau	Palmetejador	Corró	Paper	

A partir d'aquesta estructura, entesa com a Taller de tipografia, en deriven unes altres estructures equivalents únicament als tres espais de treball:

Comp.	Tip.	Interlínia malmesa	Premsa de proves		Rama	Imp. malmesa	Premsa planocilíndrica	Imposició malmesa			
Galera	Pinces	Cordill	Cuny	Clau				Cuny	Clau		
Blancs		Negres		Maça	Tinta	Espàtula		Maça	Tinta	Espàtula	
				Palmetejador	Roleu manual	Paper	Palmetejador	Corró	Paper		

Material emprat als pupitres per a la composició

Material emprat durant la impressió de proves

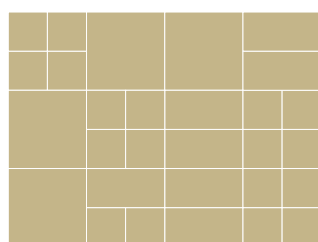
Material emprat durant la impressió final

²⁷Vegeu pàg. 19: definició de perfils (Bloc 1B)

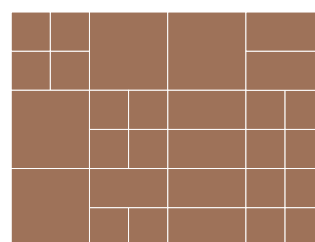
Persones vinculades a la Facultat BBAA	Conèixer el Taller de tipografia
Combinatòria	Joc de peces modulars

4.2.2 | Aplicacions

A partir de l'estructura definida anteriorment, se'n crea una altra d'igual, és a dir, es repeteix. D'aquesta manera s'obtenen dues estructures que se les dota d'un significat equivalen als dos tipus que hi ha de material tipogràfic: blancs i negres²⁸.

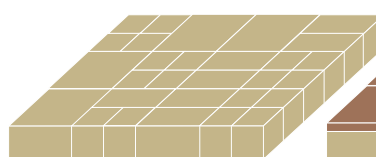

Peces de blancs

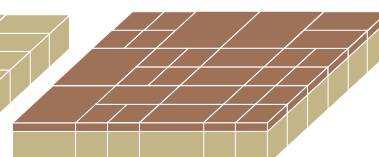

Peces de negres

Les peces amb què ens referim fins ara, esdevenen peces físiques que ocupen l'espai. Dotant-les d'aquesta materialitat, es crea un joc de peces modulars combinables, amb les quals els usuaris d'aquest bloc podran interactuar, i crear i/o obtenir objectes impresos, tal com es descriu en el seu perfil²⁹.

Peces de blancs

Peces de negres

²⁸Blancs i negres és la denominació amb la qual es diferencia a grans trets el material tipogràfic. Els **blancs** fan referència a tot el material que no queda imprès. Els **negres**, com el seu nom indica, és el material que s'entintarà i per tant quedarà imprès.

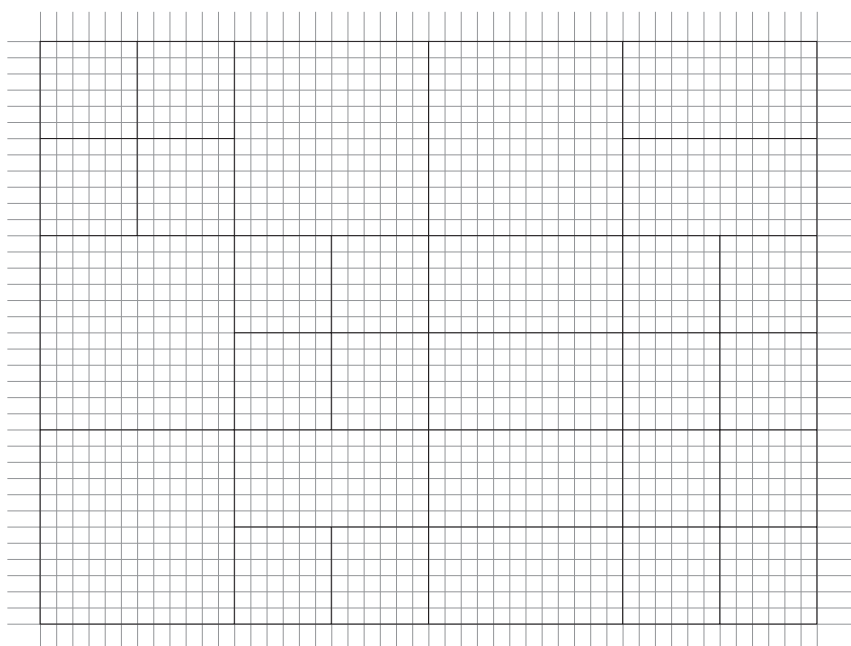
²⁹Vegeu pàg. 19: definició de perfils (bloc 1B)

4.2.3 | Elements formals

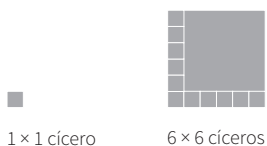
4.2.3.1. Dimensions

Les peces han de ser manejables, ja que els usuaris tractaran directament amb elles. A més a més, s'han de poder disposar a la premsa de proves³⁰, ja que allà s'entintaran i s'imprimiran.

La modulació de la qual s'extreuen les mesures de les peces és en base a cíceros³¹. Aquesta mesura és amb la qual es regeixen les peces del Taller de tipografia, fent referència al sistema duodecimal al qual responen. S'ha optat per a utilitzar aquesta unitat de mesura, perquè les peces que s'elaboraran formaran també part del Taller i mostraran als usuaris el funcionament de la impressió de tipus mòbils.

E 1:2

1 x 1 cíceros

6 x 6 cíceros

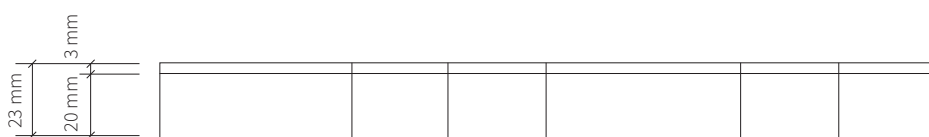
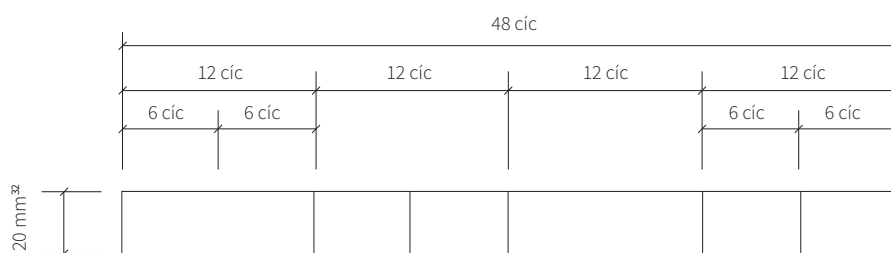
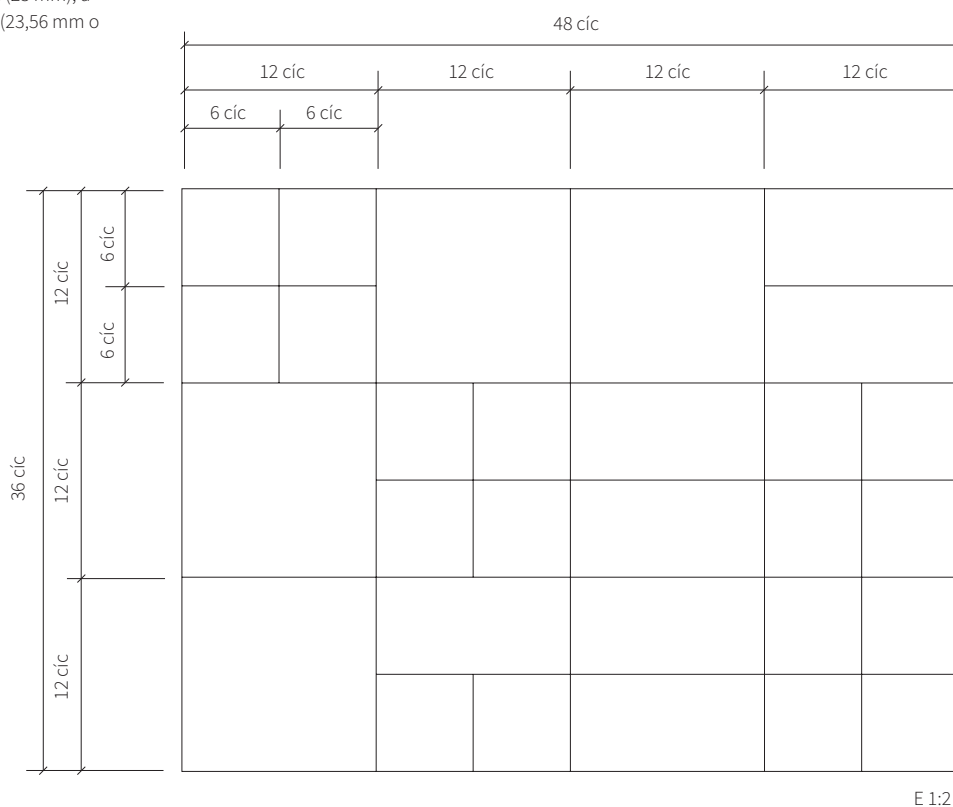
³⁰ Les impressions es faran al Taller de Tipografia de la Facultat de BBAA, on es disposa de dues premses de proves amb una superfície utilitzable de 46 x 50 i de 36 x 40 cm.

³¹ El cíceros és una unitat de mesura que es basa en el sistema mètric duodecimal, amb els que es configura la tipografia en plom. Un cíceros està format per dotze punts Didot.

³² Les cotes que s'expressen amb mil·límetres equivalen a les mesures de la fusta i el linòleum, els gruixos dels quals s'adquireixen amb mil·límetres. S'aproxima al màxim l'altura total en mil·límetres (23 mm), a l'altura tipogràfica (23,56 mm o 62 ⅓ punts Didot).

Per a la construcció del joc —entès com a conjunt d'elements destinats a un mateix ús—, s'utilitzen tres tipus de peces diferents, però basades en dues soles mesures.

Aquestes fan referència al sistema duodecimal en el que es basen: 6 i 12 cíceros.

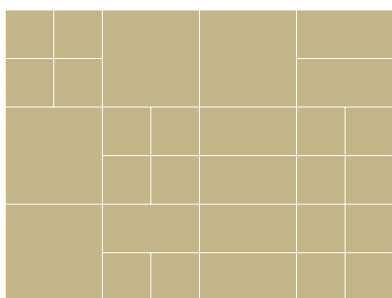

4.2.3.2. Construcció

Aquesta estructura de peces es duplica, com s'ha vist abans, ja que unes corresponen a les peces de blancs, i les altres a les peces de negres.

A aquestes darreres se'ls afegirà una planxa de línoleum, aconseguint d'aquesta manera l'altura tipogràfica³³, i garantint la seva impressió.

Peces de blancs

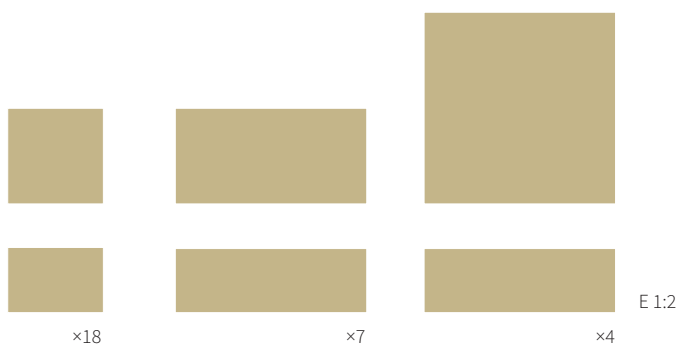

Planta peces de fusta

E 1:4

Alçat peces de fusta

x18

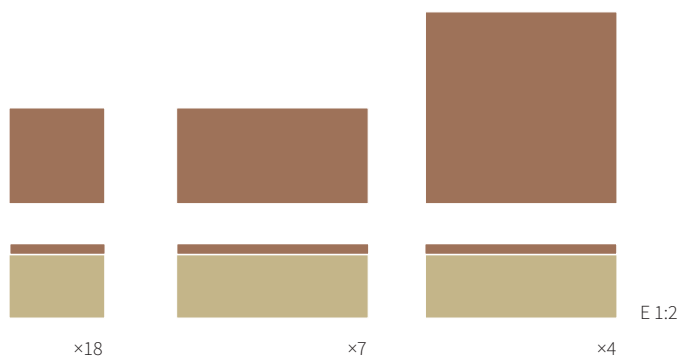
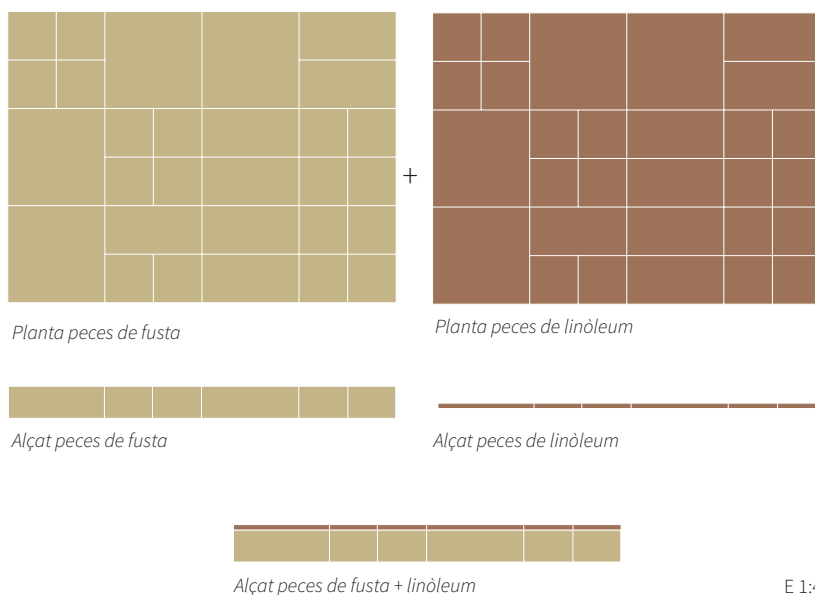
x7

x4

E 1:2

³³L'altura tipogràfica és una mesura establerta per a universalitzar els tipus mòbils. En aquest cas parlem de 2,356 mm o 62 2/3 punts Didot.

Peces de negres

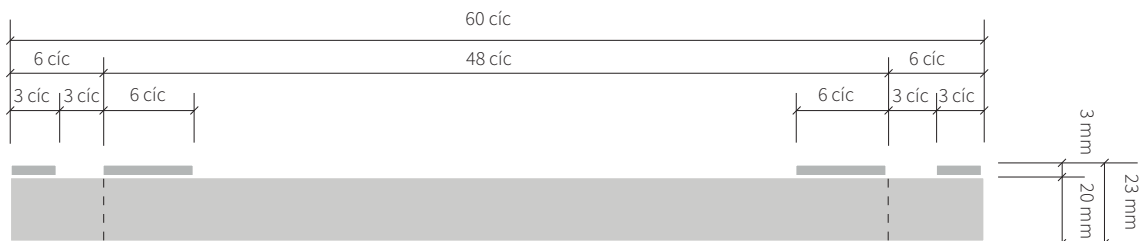
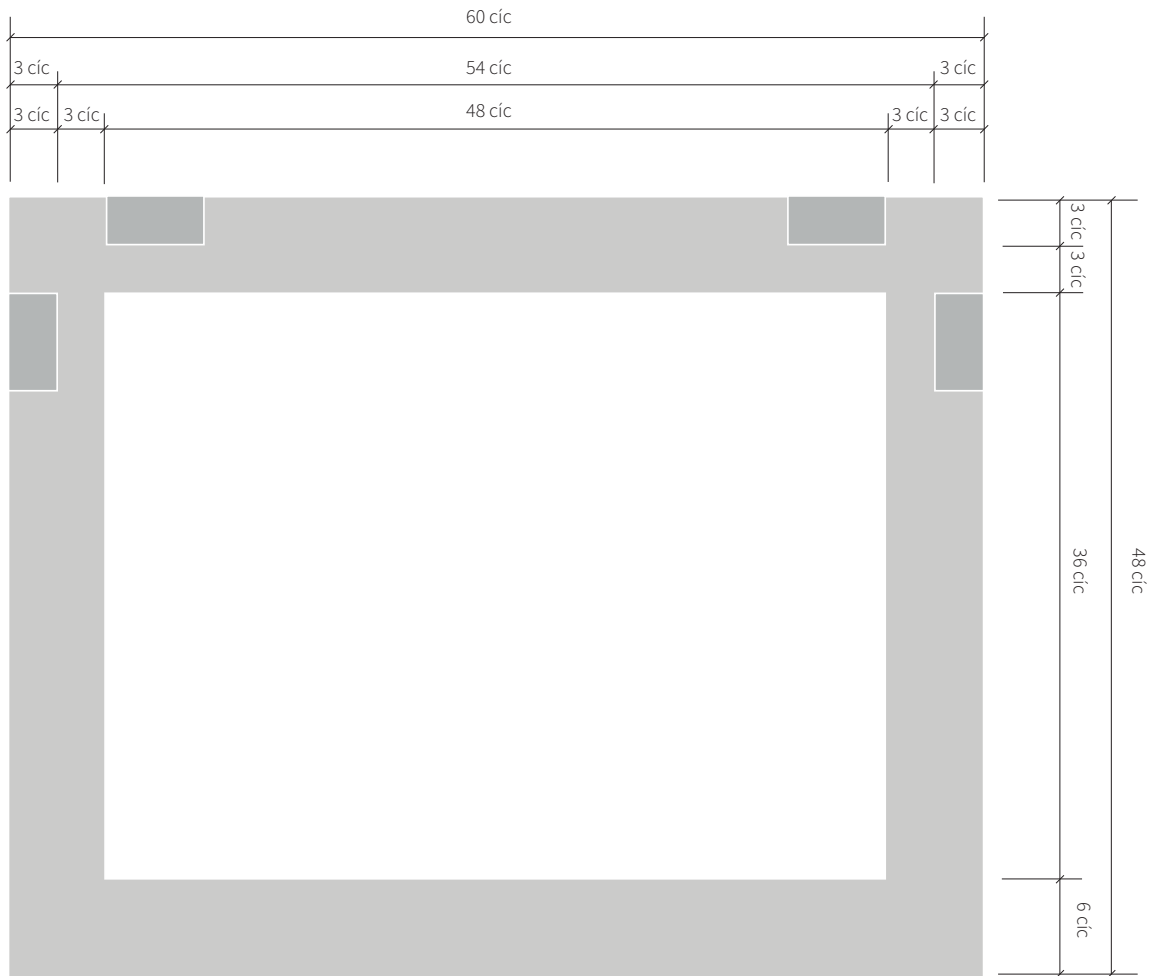
³⁴El **motlle tipogràfic** és el conjunt que formen les peces tipogràfiques, un cop s'han compost. El contramolte es compon en cas que s'imprimeixi amb més d'una tinta. De manera que tot el que s'imprimeixi amb una segona tinta haurà d'estar compost al contramolte.

³⁵Vegeu pàg.57 : estructura dels continguts (bloc 1B)

Ja que la combinació d'aquestes peces simularà la composició d'un motlle tipogràfic³⁴, s'ha de tenir en compte l'element que les reunirà a totes en un conjunt. L'estri que fa aquesta funció a la impressió tipogràfica, és la rama i, per tant, és oportú que també se'n creï una.

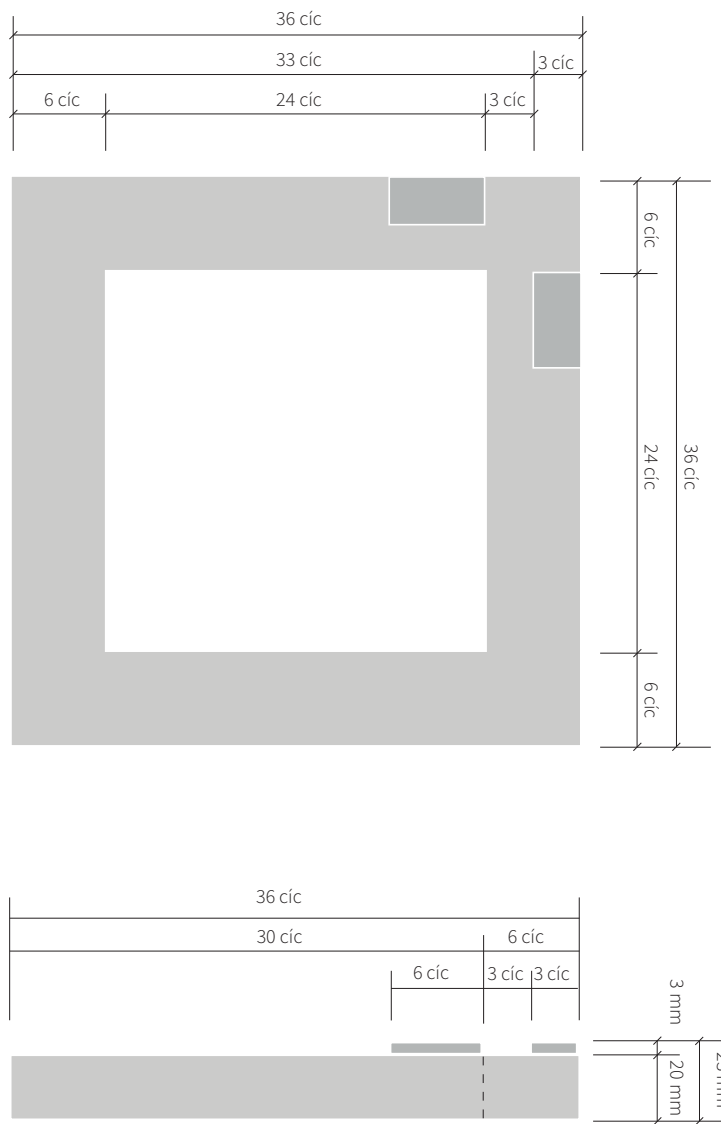
Es construeixen dues rames diferents que en el seu interior podran contenir dos formats de motlles tipogràfics diferents. Les dimensions de les dues, equivalen a les dues possibles estructures³⁵ equivalents al conjunt del Taller de Tipografia, o a cada un dels espais de treball.

Rama rectangular (*Estructura Taller de tipografia*)

E 1:2

Rama quadrada (*Estructura espais de treball*)

E 1:2

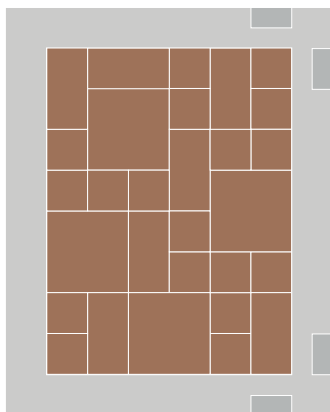
4.2.3.3. Funcionament

Disposem de dos jocs de peces, unes de blancs i unes altres de negres; i de dues rames, amb les quals l'usuari anirà dipositant les peces aleatòriament al seu interior, jugant amb la combinatòria que es pot aconseguir amb aquestes.

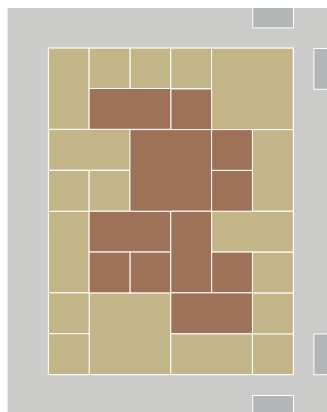
Rama rectangular

	Peces de blancs ³⁶	Peces de negres	Peces de blancs i negres
Motlle		Combinatòria 1a	Combinatòria 2a
Motlle i contramotlle		Combinatòria 3a	Combinatòria 4a

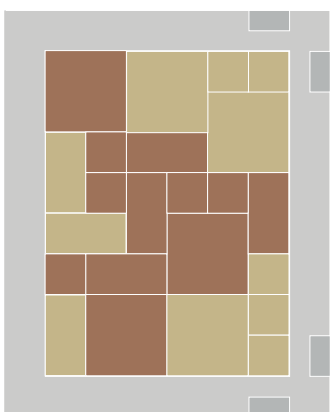
Combinatòria **1a**

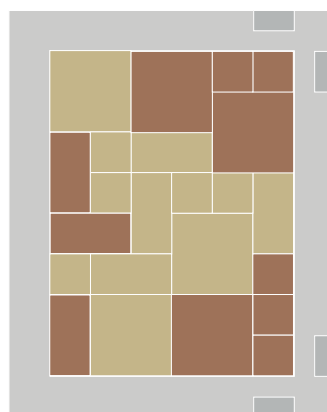
Combinatòria **2a**

Combinatòria **3a** (motlle)

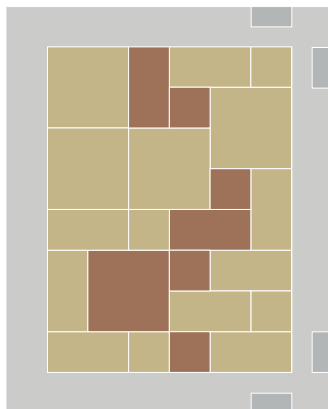

Combinatòria **3a** (contramotlle)

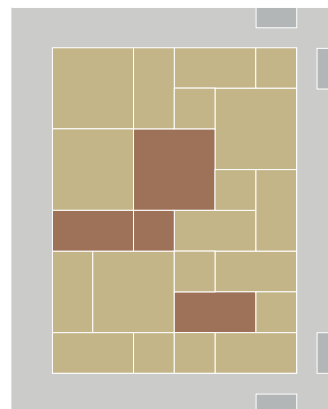

³⁶No s'exemplifica el cas de compondre un motlle i contramotlle amb peces de blancs, ja que no quedarien impreses.

Combinatòria **4a** (mottle)

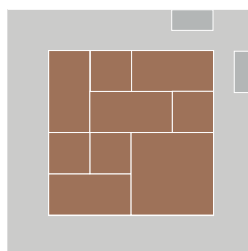
Combinatòria **4a** (contramottle)

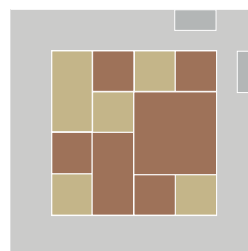
Rama quadrada

	Peces de blancs	Peces de negres	Peces de blancs i negres
Mottle		Combinatòria 1b	Combinatòria 2b
Mottle i contramottle		Combinatòria 3b	Combinatòria 4b

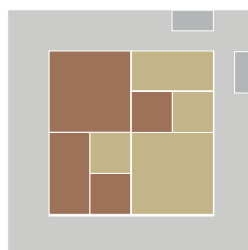
Combinatòria **1b**

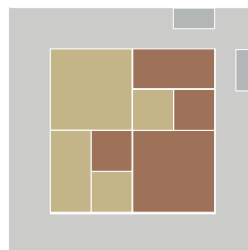
Combinatòria **2b**

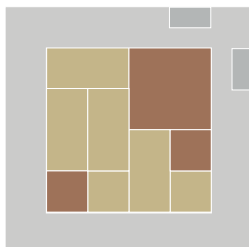
Combinatòria **3b** (mottle)

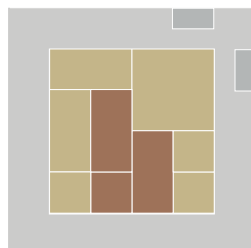
Combinatòria **3b** (contramottle)

Combinatòria 4b (motlle)

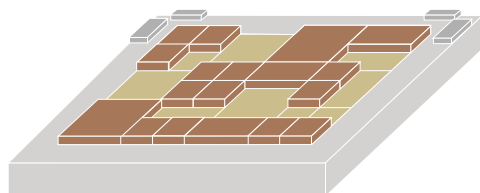

Combinatòria 4b (contramotlle)

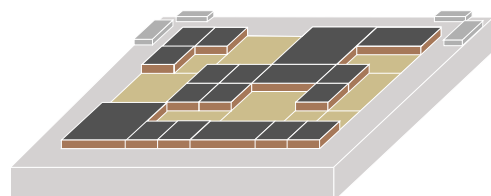

Dins d'aquests paràmetres de combinació determinats pel tipus de peces que es poden utilitzar, i l'ús del motlle i contramotlle, o solament el motlle, s'estableixen totes les tipologies de variables aleatòries que podran generar els usuaris; tant amb la rama rectangular, com amb la quadrada.

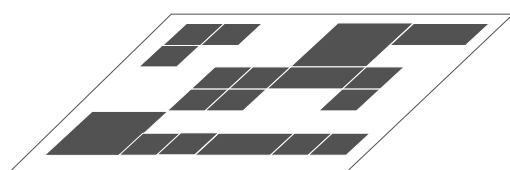
Un cop els motlles han estat compostos passen a ser entintats. Com que aquests ja estan a la premsa de proves, només caldrà aplicar-los-hi tinta amb un roleu manual; col·locar-hi el paper que es desitgi a sobre; i accionar la premsa de proves, fent-la recórrer per damunt del paper sobre el motlle.

Motlle compost

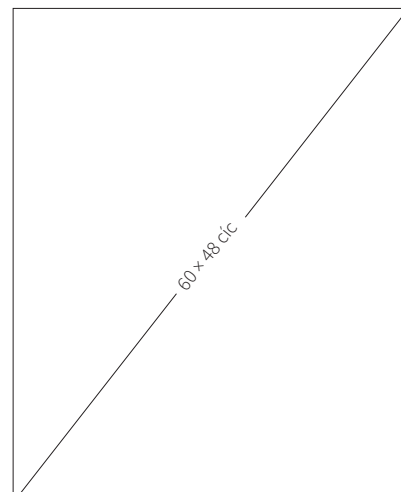
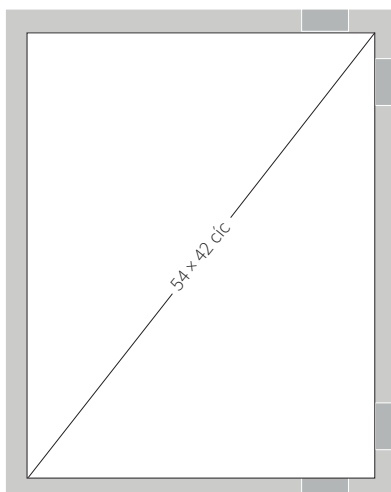
Motlle entintat

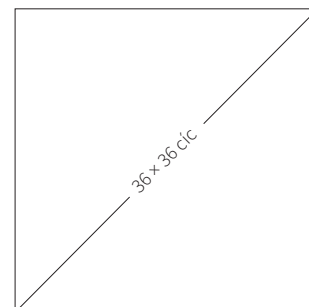
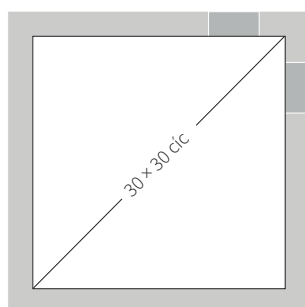
Motlle imprès

• Suports

Aquest joc de peces modulars està pensat perquè els usuaris no només posin en pràctica, a grans trets, el sistema d'impressió amb tipus mòbils, sinó que se n'enduguin una mostra d'una impressió feta al Taller de Tipografia. Aquesta mostra, per tant, estarà impresa sobre el que cadascú vulgui, des de papers, fins a teixits³⁷. Tanmateix, s'estableixen uns formats base per assegurar certa unificació entre els impresos, si és el que es vol. El format de la rama i les guies col·locades en aquesta, ajuden que això sigui possible.

E 1:4

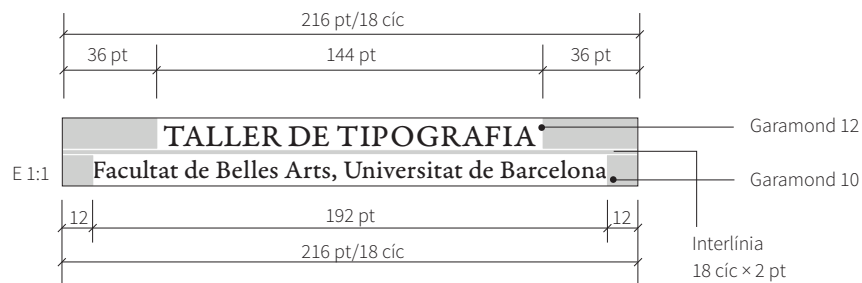

E 1:4

³⁷ Si el suport amb el qual volen imprimir té unes dimensions majors a les de la premsa de proves, la impressió es durà a terme de manera manual; aplicant pressió amb un rolet manual sec, per sobre del suport, disposat damunt del motlle.

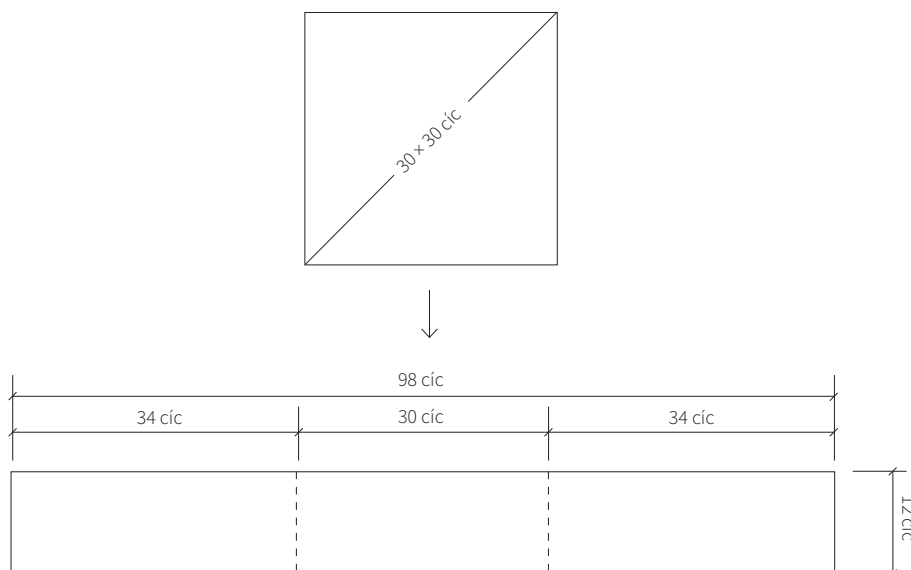
Si les persones que visiten el Taller, no poden o no volen compondre i imprimir, se'ls dóna una mostra impresa al Taller, entesa com a quelcom de record de la visita i de l'espai.

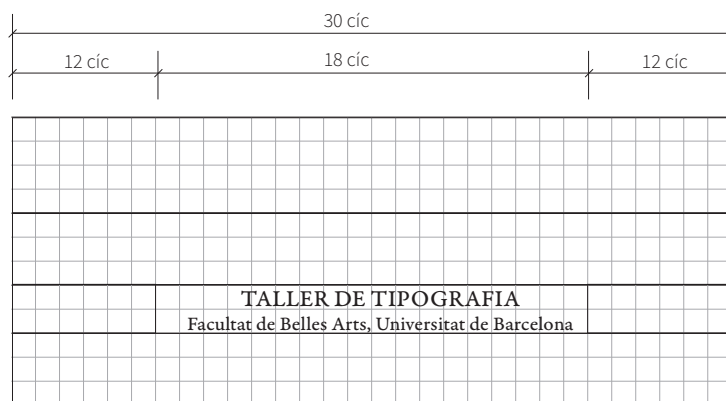
La mostra que es dóna a aquestes persones no l'han imprès personalment, així que per a complementar aquesta manca, es dota a les mostres de quelcom identificatiu, com ara el nom d'on pertany la impressió que es compon i s'imprimeix al mateix Taller

Aquest identificatiu s'imprimeix en diferents suports per tal de generar una varietat de mostres amb diferents característiques, mesures, colors, significats, etc. Depèn del suport en el que es vulgui imprimir, s'hauran de compondre diferents tipus de motlles, adaptant-los sempre a formats que després es puguin imprimir a les dues rames —quadrada i rectangular—, amb les que els usuaris d'aquest bloc combinaran les peces del joc.

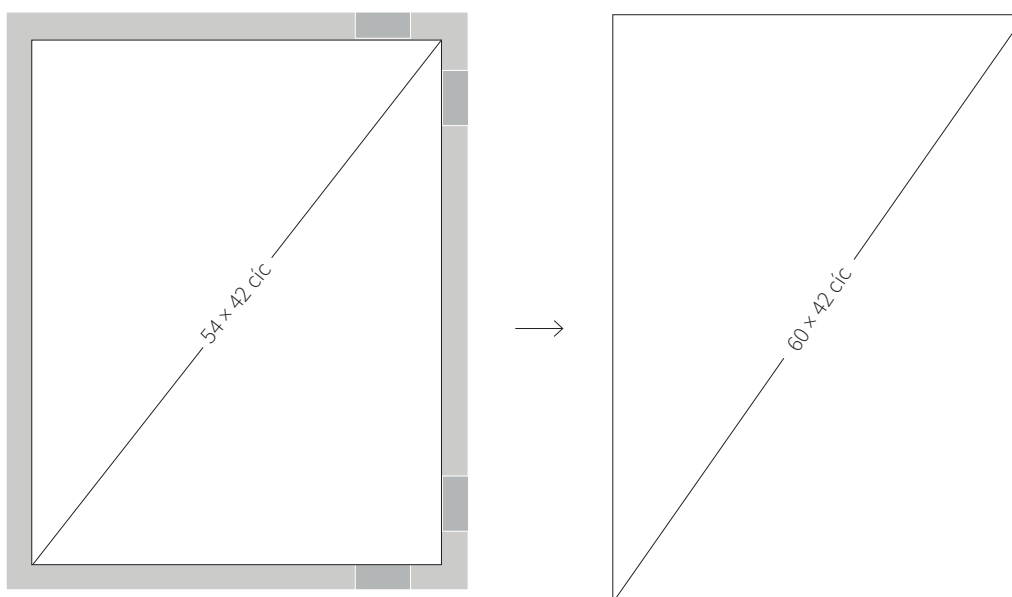
Tipus 1: faixa

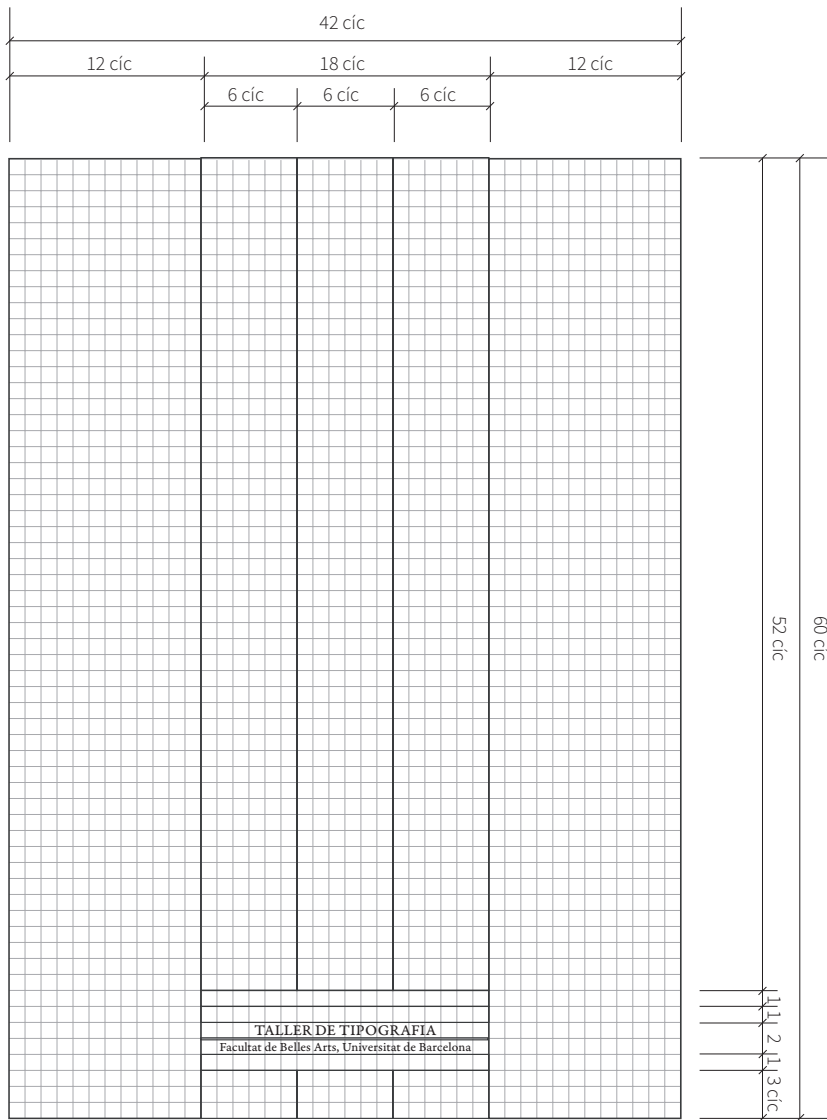

E 3:4

Tipus 2: làmina

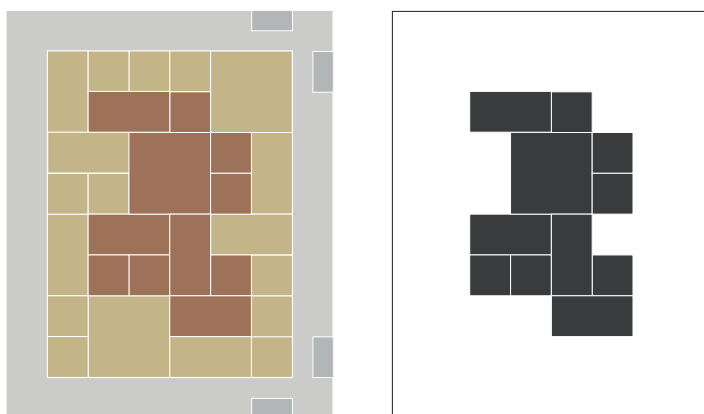

E 1:2

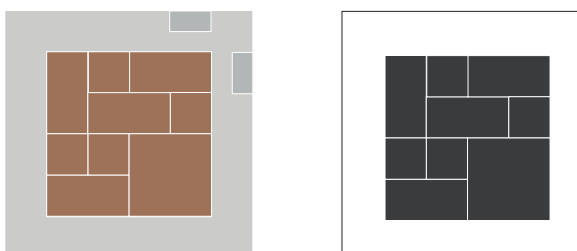
4.2.4 | Resultats

El resultat d'aquest bloc és la mostra que s'aconsegueix un cop s'ha compost i imprès. Alguns resultats són els que s'obtidran segons alguns dels formats i suports estàndards que s'han definit prèviament, però no tots els resultats poden quedar definits, ja que variaran segons els suports amb els quals imprimeixin els usuaris, i la composició que facin aquests.

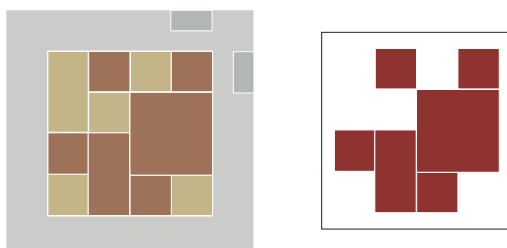
Combinatòria 2a

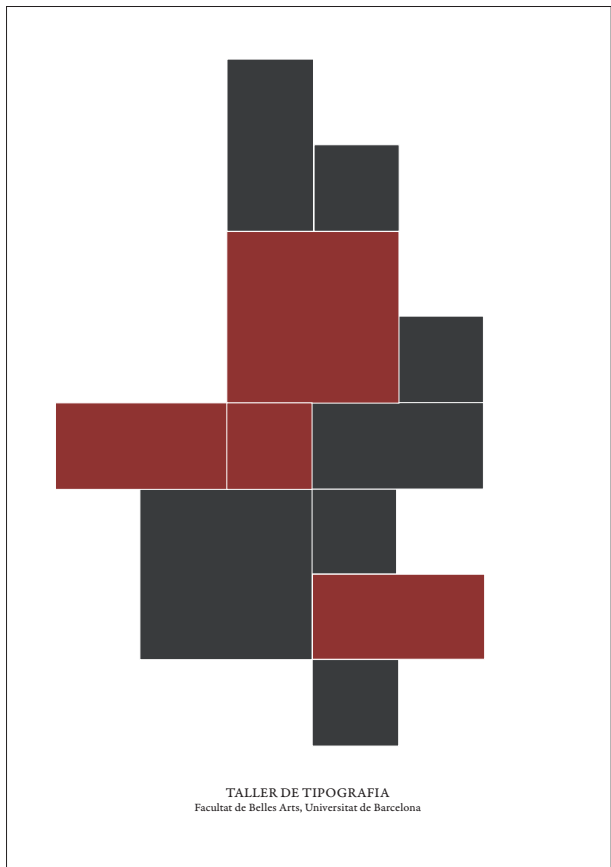
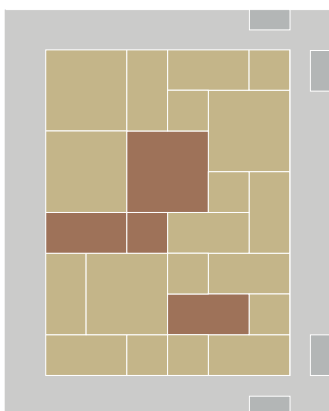
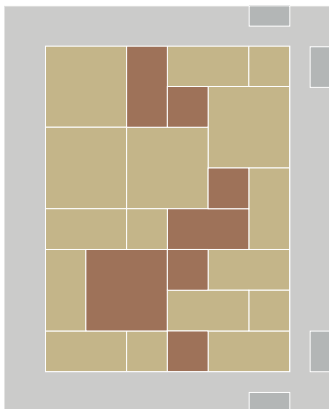
Combinatòria 1b

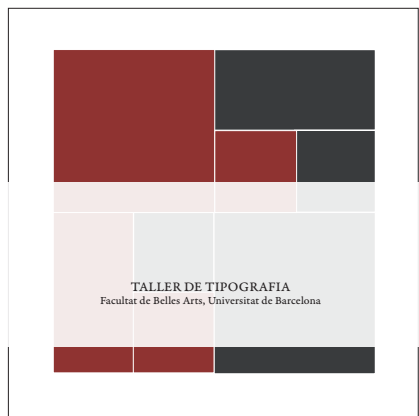
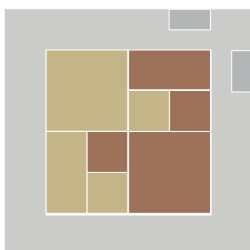
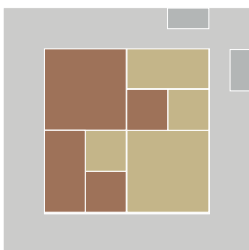
Combinatòria 2b

Combinatòria 4a + Tipus 2

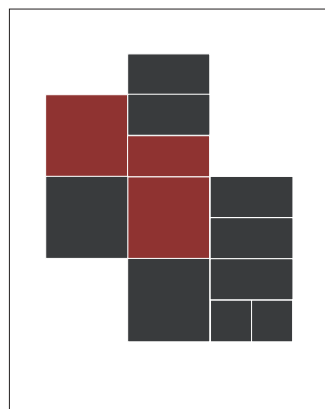
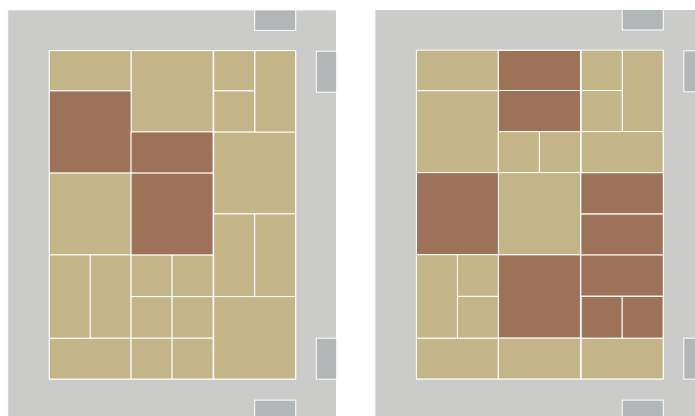
Combinatòria 3b + Tipus 1

Combinatòria **estructures bloc 2B**

Les mateixes estructures que es creen per a la instal·lació del bloc 2B³⁸, es poden compondre i utilitzar com a mostra per a imprimir, ja que s'utilitzen les mateixes peces als dos blocs.

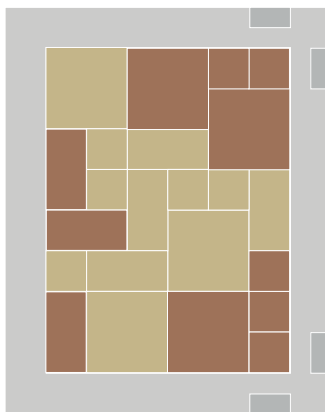
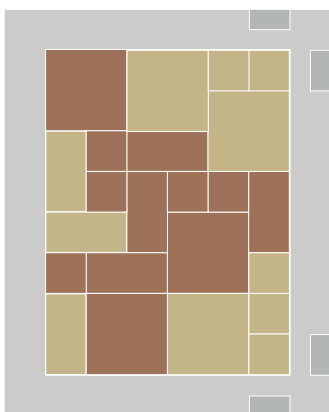
En aquest cas s'exemplifica l'estructura equivalent a l'espai de treball *impressió de proves*.

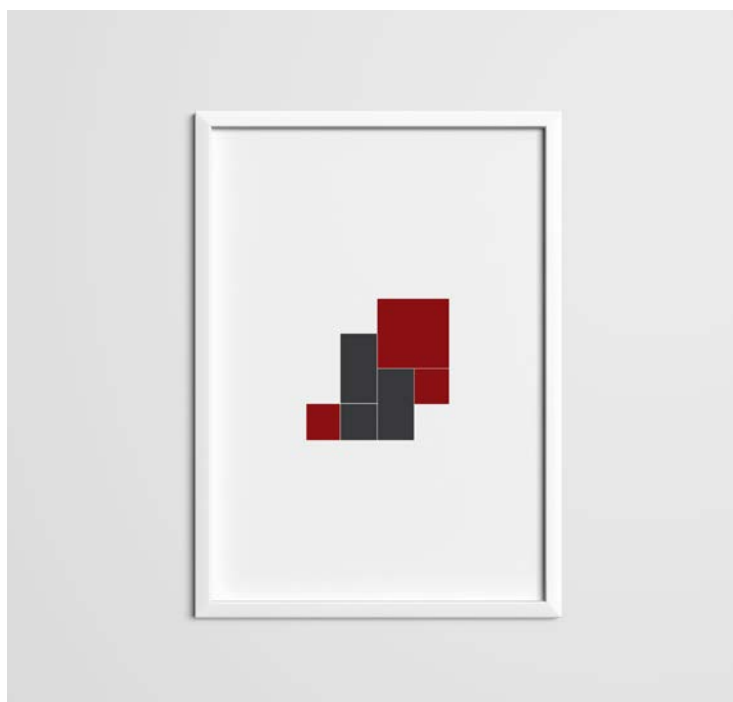
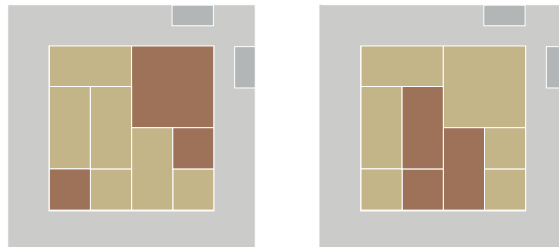
³⁸Vegeu pàg. 114: estructura dels continguts (bloc 2B)

Combinatòria 3a

S'exemplifica la combinatòria impresa en suports i formats aleatoris sobre els quals l'usuari també pot imprimir.

Combinatòria **4b** (motlle)

4.2.4.1. Pressupost

El material per a obtenir el resultat d'aquest bloc difereix entre el material per a produir el joc de peces, i el material que s'utilitza per a imprimir la mostra. El preu és orientatiu —extret de diverses localitzacions on es pot trobar—, ja que depèn d'on es compri pot variar.

Producció joc de peces

- **Fusta:**
 - Planxa de conglomerat DM
 - 600 × 300 mm, 19 mm de gruix
 - Preu: 5€*
- **Linòleum:**
 - Planxa de linòleum
 - 22 × 27 cm, 3 mm de gruix
 - Preu: 3€*
- **Cola:**
 - Cola de contacte
 - Cola blanca
 - Preu: 6€*
- **Maquinària:**
 - Serra circular de taula
 - Llimadora de plat
 - Serjant
 - Pistola de claus a compressió

Impressió mostra impresa

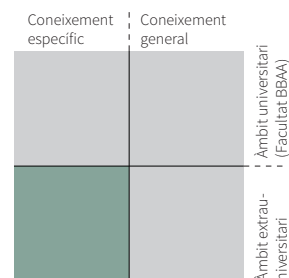
- **Tinta:**
 - Tinta offstet per a gravat
 - Preu: 17 €*
- **Roleu manual:**
 - Roleu de cautxú
 - Preu: 50 €*
- **Suports³⁹:**
 - Paper
 - Cartolina
 - Tèxtil

³⁹ Els suports on es farà les impressions, no són concrets, ja que varien segons l'elecció de l'usuari.

4.3.1 | Continguts

El bloc 2A està situat a la mateixa columna que el bloc 1A a l'*esquema base*⁴⁰, per tant tenen un factor en comú: el coneixement específic. És així com, per a la definició dels continguts d'aquest bloc, s'ha optat per usar els continguts ja definits al bloc 1A, els quals aporten a l'usuari un coneixement específic dels materials emprats al llarg del procés de la impressió amb tipus mòbils, i altres conceptes vinculats a aquests.

⁴⁰Vegeu pàg. 14: *esquema base*

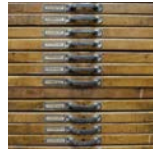

4.3.1.1. Presentació dels continguts

Composició	Impressió	Distribució i manipulats
<ul style="list-style-type: none"> · Comodí · Xivalet · Caixa · Caixetí 	<ul style="list-style-type: none"> · Premsa de proves · Platina · Correcció 	<ul style="list-style-type: none"> · Rama · Cuny · Clau · Imposició malmesa · Acunyar
<ul style="list-style-type: none"> · Negres · Tipus de resina · Blancs · Espai · Quadratí · Quadrat · Interlínia · Llengot · Imposició · Cícero · Cran 	<ul style="list-style-type: none"> · Premsa planocilíndrica · Cilindre · Motlle · Contramotlle · Forma · Registre · Cordill · Interlínia malmesa · Lligar 	<ul style="list-style-type: none"> · Tinta · Espàtula · Roleu manual · Corró · Paper · Graella
<ul style="list-style-type: none"> · Galera · Tipòmetre · Componedor · Pinces 	<ul style="list-style-type: none"> · Palmetejaador · Maça · Palmetejar 	<ul style="list-style-type: none"> · Comodí · Caixa · Caixetí · Pastell · Cisalla · Diaris · Dissolvent · Brossa · Draps

Comodí

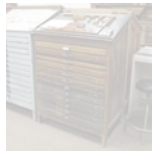
Caixa

Negres

Tipus de resina

Xivalet

Caixetí

Blancs

Espai

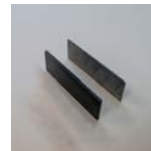
Quadrati

Galera

Llengots

Interlínia

Quadrat

Componedor

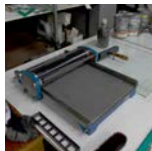
Cícero

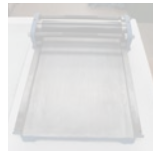
Imposició

Cran

Premsa de proves

Platina

Motlle

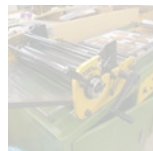
Contramotlle

Imposició malmesa

P. planocilindrica

Cilindre

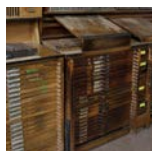
Forma

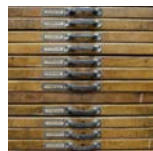
Registre

Rama

Comodí

Caixa

Pastell

Cisalla

Caixetí

Tipòmetre

Pinces

Cordill

Interlínia malmesa

Lligar

Correcció

Roleu manual

Palmetejador

Maça

Palmetejar

Tinta

Espàtula

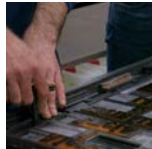
Paper

Cuny

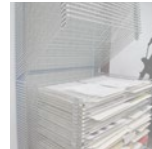
Clau

Acunyar

Corró

Graella

Diari

Dissolvent

Brossa

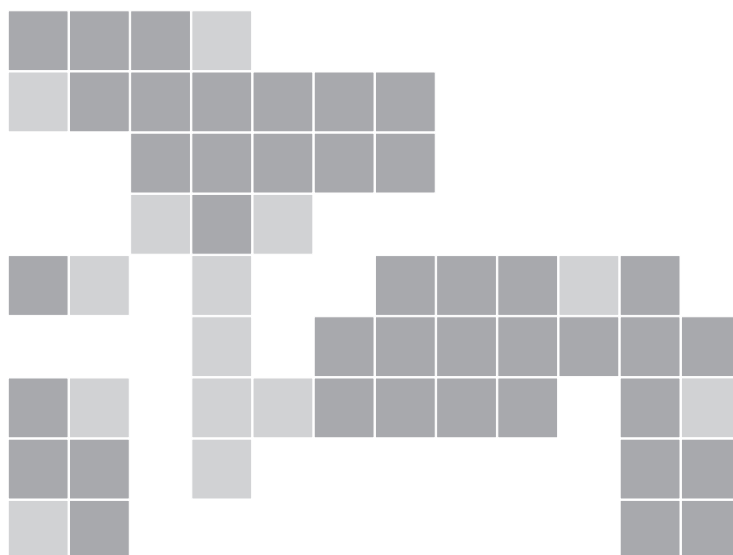
Drap

4.3.1.2. Categoria dels continguts

El conjunt de conceptes que formen l'esquema es separen en dos grups: els principals i els secundaris; que es diferencien amb els mateixos criteris que els del bloc 1A⁴¹.

- **Principals:** corresponen al material directe amb el qual l'alumne seguirà el procés d'impressió amb tipus mòbils.
- **Secundaris:** estan vinculats amb els principals, quan aquests necessiten certa informació complementària.

4.3.1.3. Estructura dels continguts

Estructura continguts bloc 2A

L'esquema amb què s'estructuren tots els conceptes en un sol pla parteix d'una graella formada per unes files i unes columnes, equivalents a grups de conceptes i a fases del procés d'impressió amb tipus mòbils, respectivament.

- **Grups de conceptes:** mobiliari i maquinària, material tipogràfic, utensilis, accions i associats.
- **Fases del procés:** composició, impressió, i distribució i manipulats.

Aquesta estructura de conceptes forma un conjunt, basat amb uns criteris (files i columnes), de manera que es poden establir vincles i enllaços entre tots ells, i facilitar a l'usuari una cerca personalitzada amb la qual en pugui extreure conclusions, entre les relacions d'aquests, fent referència a l'atribut tipogràfic al qual corresponen: vincles⁴².

⁴¹Vegeu pàg. 26: categoria dels continguts (bloc 1A)

⁴²Vegeu pàg. 20: definició de perfils (bloc 2A)

Persones vinculades a les arts gràfiques	Consulta de conceptes i procediment
Vincles i enllaços	Plataforma digital

	Mobiliari i maquinària	Material tipogràfic	Utensilis	Accions	Associats
Composició	Comodí Xivalet Caixa Caixetí	Negres Blancs Tipus de resina Espai Quadrat Quadrat Interlínia Llengot Imposició Cícero Cran	Tipòmetre Componedor Pinces Galera		
Impressió	Prensa de proves Platina Prensa planocilíndrica Cilindre	Motlle Contramotlle Forma Registre	Cordill Interlínia malmesa Palmetejador Maça Rama Imposició malmesa Cuny Clau	Lligar Palmetejar Acunyar	Tinta Espàtula Roleu manual Corró Paper Correcció Graella
Distribució i manipulats	Comodí Caixa Caixetí Cisalla	Pastell			Diaris Dissolvent Brossa Draps

• Grups de conceptes:

– Mobiliari i maquinària: com el seu nom indica, els conceptes que formen part d'aquesta fila corresponen al mobiliari que es troba dins d'un taller de tipografia, i la maquinària que s'utilitza al llarg del procés.

– Material tipogràfic: fa referència a totes les peces tipogràfiques, i als conjunts que formen aquestes.

– Utensilis: totes aquelles eines que estan dins d'un taller de tipografia i que s'usen al llarg del procés d'impressió.

– Accions: actes que impliquen un gest i vinculen utensilis prèviament definits.

– Associats: elements que s'utilitzen al llarg del procés, però que no són exclusivament propis de la tipografia en plom.

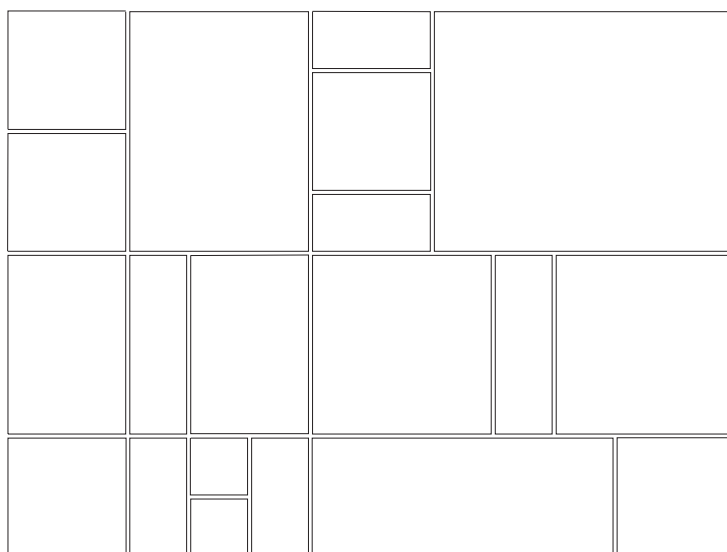
• Fases del procés:

– Composició: fa referència a la primera fase del procés, en la qual es compon el que més endavant s'imprimirà.

– Impressió: un cop format el conjunt, aquest es prepara per a ser imprès. Tant a la preparació com a la pròpia impressió, s'utilitzen diferents elements.

– Distribució i manipulats: un cop acabada la impressió, es fan els manipulats necessaris per obtenir el resultat desitjat. Paral·lelament s'haurà de netejar tot el material emprat i distribuir-lo al seu lloc.

L'estructuració dels conceptes segons els grups i les fases del procés a les quals corresponen, permeten formar conjunts de conceptes. Els conceptes són quadrats, i l'agrupació d'aquests estableix noves dimensions, les quals doten l'estructura, d'un aspecte semblant al de caixa tipogràfica amb els seus caixetins⁴³.

⁴³ La **caixa** tipogràfica és el calaix que conté totes les peces tipogràfiques del tipus de lletra, família gràfica i cos corresponent; distribuïts en diferents **caixetins**, que són els diferents compartiments que conformen la caixa.

4.3.2 | Aplicacions

El conjunt que formen els conceptes d'aquest bloc s'aplica a una plataforma digital, amb la qual s'aconsegueixen diferents maneres de transmetre la informació als usuaris. Aquestes opcions han estat determinades segons les necessitats corresponents⁴⁴.

· **Cerca personalitzada:**

L'estructuració dels conceptes per grups permet a l'usuari una cerca personalitzada, segons el que necessiti buscar. D'aquesta manera, podrà trobar els conceptes que formen part dels grups que ell hagi seleccionat, i veure-hi les relacions.

· **Buscador:**

L'eina del buscador permet l'usuari trobar un concepte en concret i les seves relacions, sense la necessitat de saber a quin grup correspon.

· **Diccionari:**

En aquest cas, els conceptes s'estructuren per ordre alfabètic. D'aquesta manera es facilita una cerca directa per a l'usuari, si el que vol saber és un concepte en concret.

· **Casella de definició:**

Els conceptes es presenten mitjançant imatges, independentment de l'eina que estigui utilitzant l'usuari. A cada imatge li correspon la seva definició que apareixerà si l'usuari ho desitja; i dins d'aquesta definició hi haurà elements que en complementaran la informació, si escau: referències bibliogràfiques i galeria d'imatges. Les referències bibliogràfiques estaran formades per cites, notes històriques i informació alternativa referent al concepte. La galeria d'imatges estarà formada per altres imatges dels conceptes, mostrant la funció que fan aquests, la manera d'usar-se, o el resultat que aconsegueixen, entre altres.

⁴⁴Vegeu pàg. 20: definició de perfils (Bloc 2A)

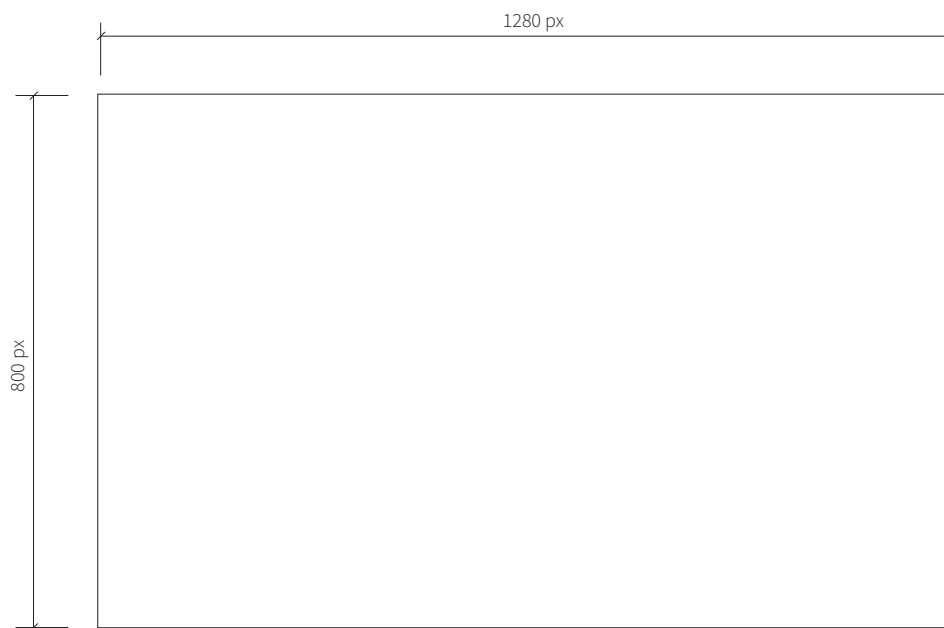
4.3.3 | Elements formals

4.3.3.1. Dimensions

- **Format**

La plataforma digital correspon a un lloc web pensat per a ordinador⁴⁵. El format que s'estableix per a reflectir els continguts desenvolupats fins ara, és un dels estàndards per aquest tipus de plataforma digital; d'una proporció de 16:9.

La unitat de mesura que s'usa és el píxel⁴⁶, ja que correspon a l'entorn digital en el qual s'emmarca aquest bloc 2A.

E 1:4

⁴⁵No es contemplen altres dispositius amb pantalles més petites que les d'ordinador, com ara mòbils o tauletes, ja que interessa que el pla d'imatges capiga en una sola pantalla.

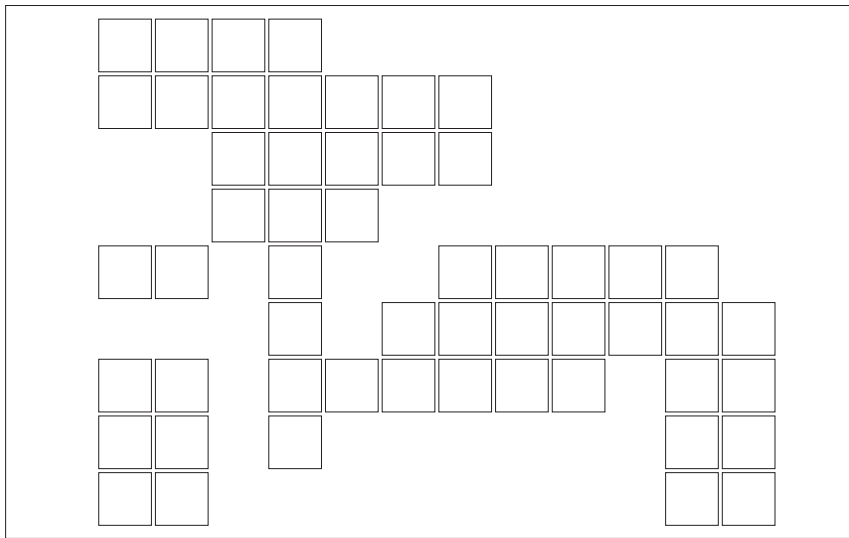
⁴⁶El píxel és una unitat de mesura indefinida; no correspon a cap valor numèric, sinó que varia segons el format en el qual s'estableix. És a dir, que nombre de píxels és el nombre de particions a partir d'un format.

• Retícula

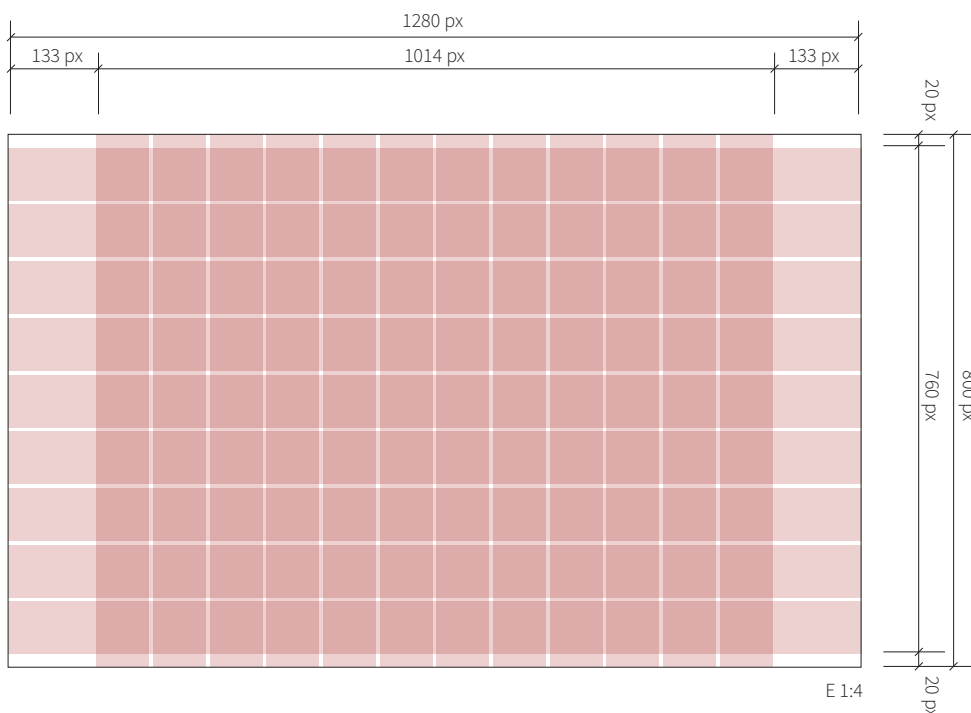
La retícula de la plataforma web està formada per unes files i unes columnes, el nombre de les quals, sorgeix de la mateixa estructura que formen els conceptes. Els conceptes es representen en format quadrat i s'estructuren segons el grup al qual corresponen⁴⁷, formant una estructura total, que no completa, de 12 × 9 quadrats.

Cada concepte mesura 80 píxels × 80 píxels, i cadascun té un marge de 5 píxels.

⁴⁷Vegeu pàg. 84: estructura dels continguts (bloc 2A)

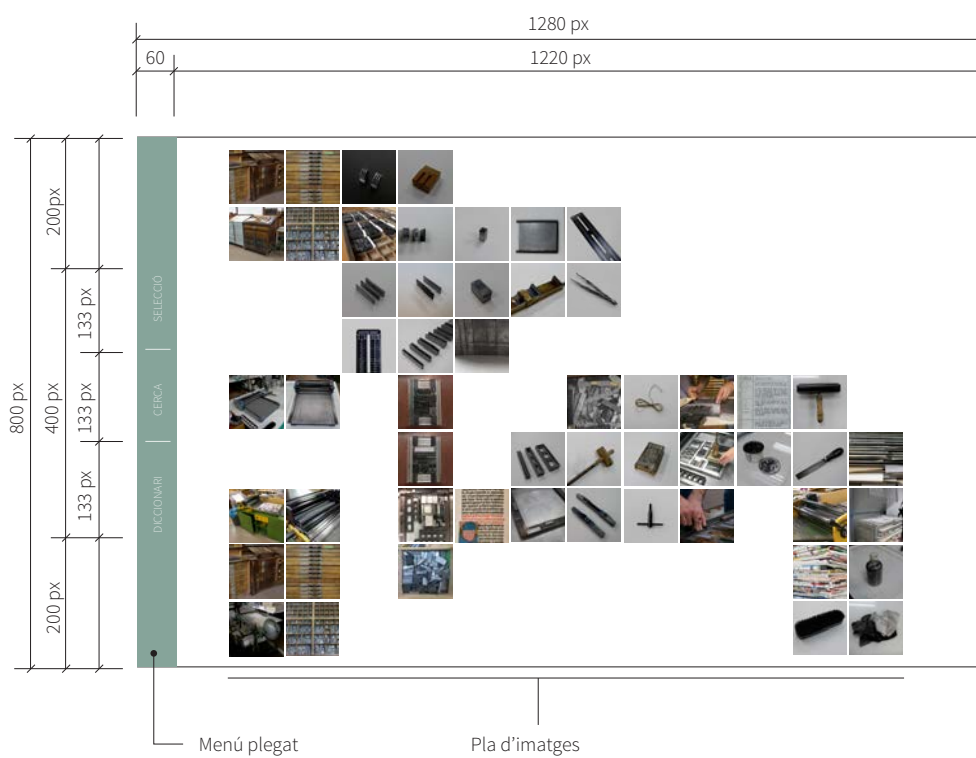
E 1:4

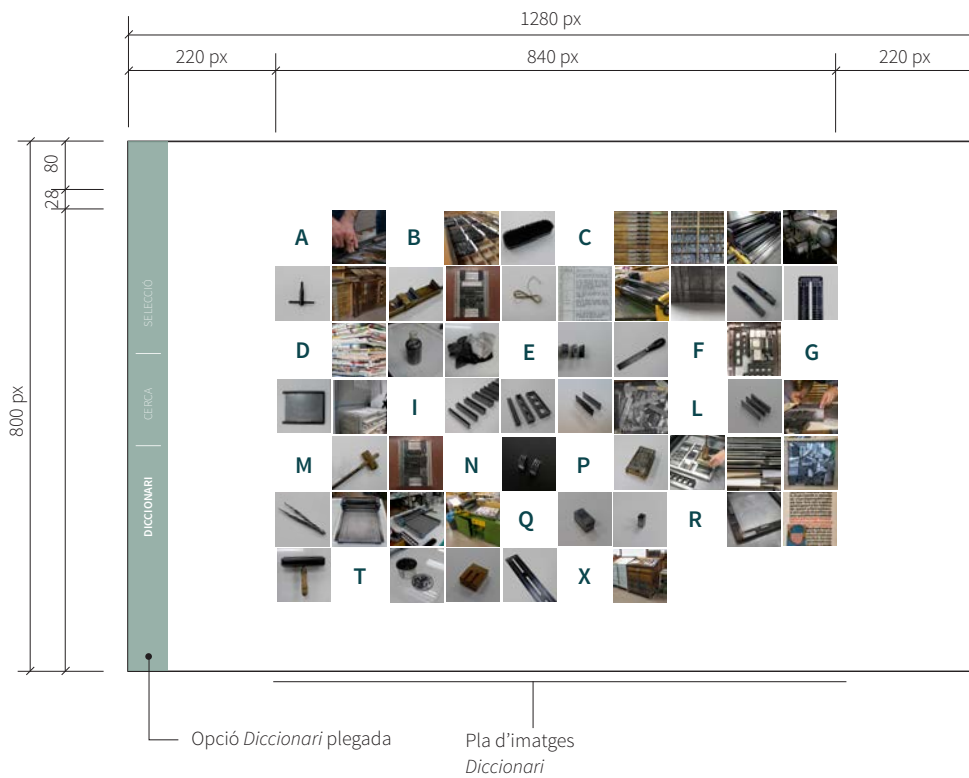
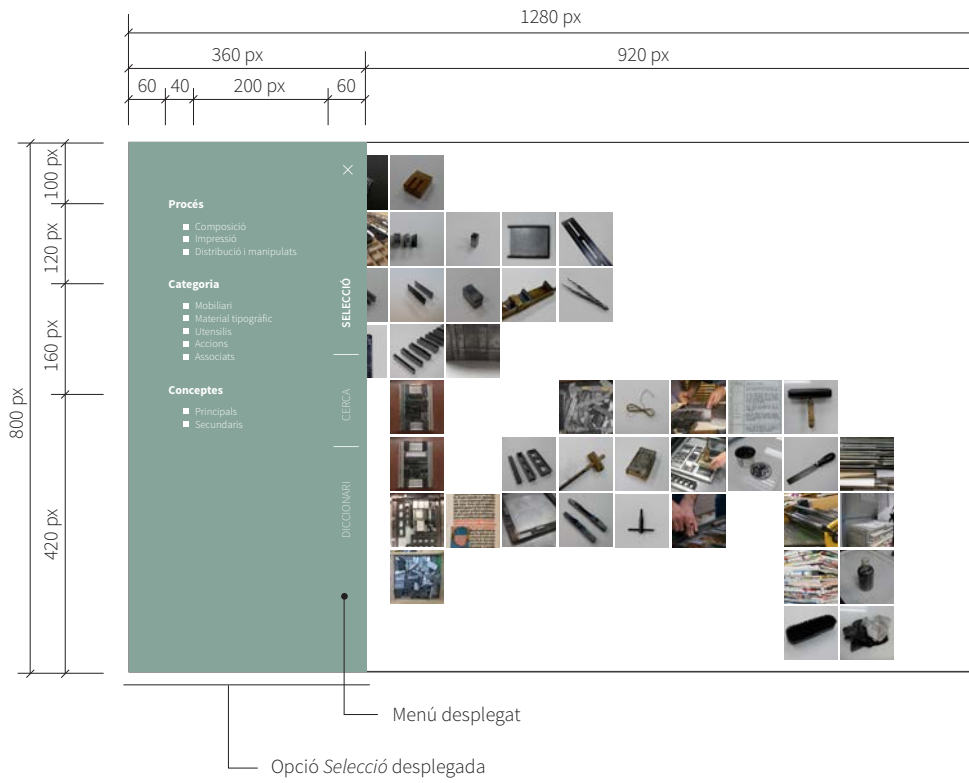

E 1:4

4.3.3.2. Construcció

La plataforma web consta dels conceptes situats sempre a l'àrea de la pantalla: **pla d'imatges**, i una barra lateral que es desplega: **menú**, amb les tres tipologies de cerca per a l'usuari.

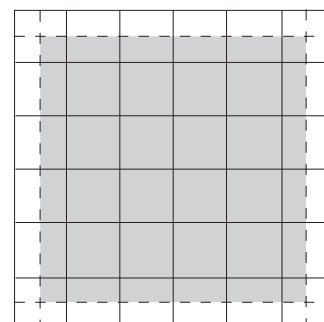
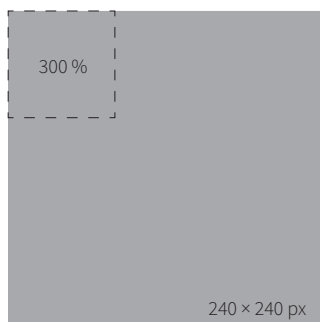
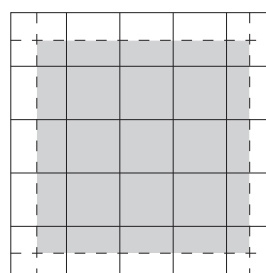
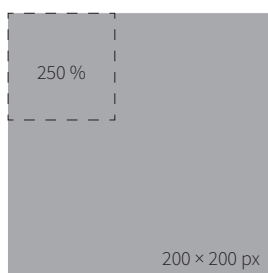
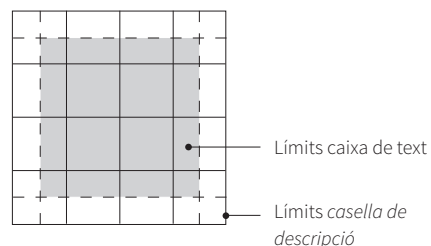
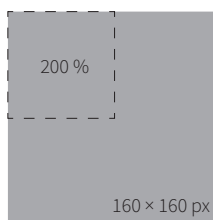
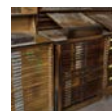
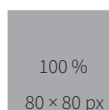

Un altre element a destacar són les *caselles de descripció*, que apareixeran sempre que l'usuari vulgui la definició o altra informació del concepte o conceptes que està buscant.

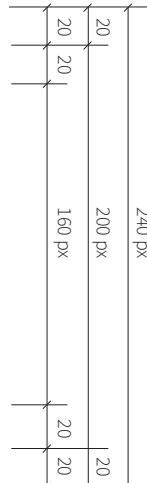
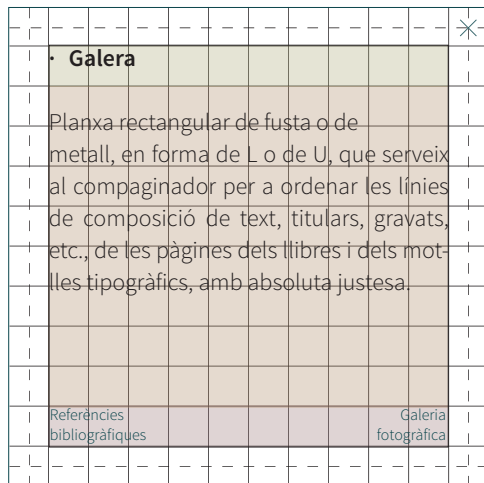
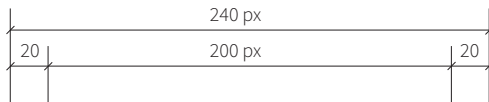
Les caselles varien de dimensions segons el nombre de caràcters que contenen les definicions. Per tant, s'han establert tres mesures diferents, les quals provenen de l'augment de les dimensions de cada concepte (80 × 80 px)

- 160 × 160 px: <100
- 200 × 200 px: 100 a 200
- 240 × 240 px: >200

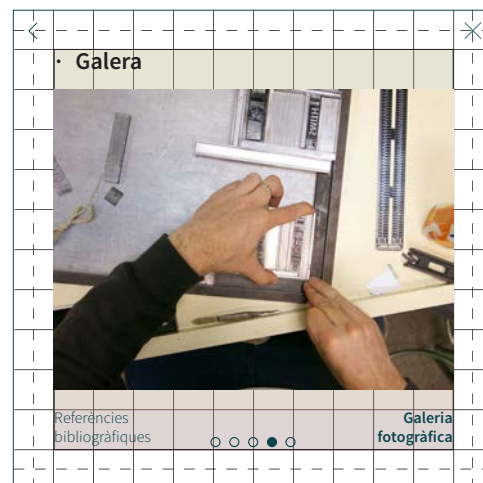

E 1:2

E 1:2

E 3:4

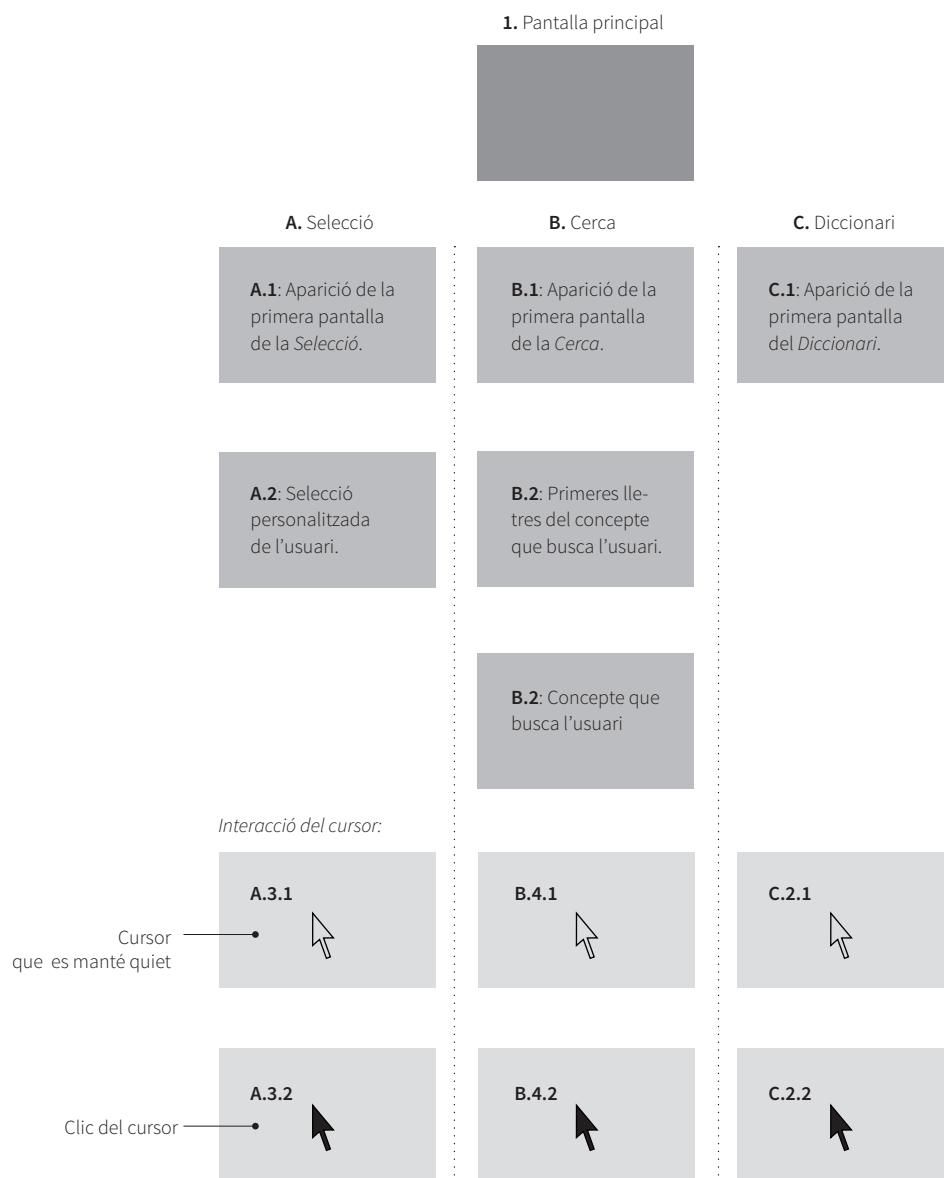
La tipografia de pal sec que s'usa, ajuda a una lectura de pocs caràcters, a més de ser llegible en format pantalla.

- **Títols:** Source Sans 12 pt, negra
- **Text:** Source Sans 12/16, fina
- **Opcions no seleccionades:** Source Sans 8/10, fina
- **Opcions seleccionades:** Source Sans 8/10, negra
- **Autor referència bibliogràfica:** Source Sans 10/12, negra
- **Títol referència bibliogràfica:** Source Sans 10/12, fina cursiva

4.3.3.3. Funcionament

La plataforma web consta de tres opcions diferents per a buscar la informació⁴⁸: *Selecció*, *Cerca* i *Diccionari*. Tret de les diferències de presentació dels conceptes a cadascuna d'aquestes aplicacions —segons les necessitats de l'usuari—, el funcionament és el mateix. S'entén funcionament com la intervenció que fa l'usuari a la interfície, mitjançant el cursor; i les dues funcions que té aquest: mantenir-se damunt del concepte, o fer un clic en aquest.

⁴⁸Vegeu pàg. 87: aplicacions (bloc 2A)

· Funcionament del cursor

El cursor planteja dues opcions depenent de com interactuï aquest damunt del concepte que interessa. Tanmateix aporta diferent informació a l'usuari.

· Cursor que es manté damunt del concepte:

- La imatge que senyala el cursor es mostra al **100% d'opacitat** igual que els conceptes que corresponen al seu mateix caixetí⁴⁹. Es contemplen tant els conceptes principals com els secundaris⁵⁰.
- Les imatges dels conceptes que tenen certa relació o vincle, amb el concepte senyalat es mostren al **30% d'opacitat**. En aquest cas, només es mostren els conceptes principals.

· Clic del cursor a un concepte:

- Fa la mateixa funció que quan el cursor es manté damunt d'un concepte, definida anteriorment.
- Es mostra la *Casella de definició*, amb els elements que la caracteritzen i la informació addicional que s'hi pot trobar.

El cursor intervé sempre que l'usuari ho desitja. Estigui a l'aplicació que estigui, la funció del cursor sempre pot usar-se.

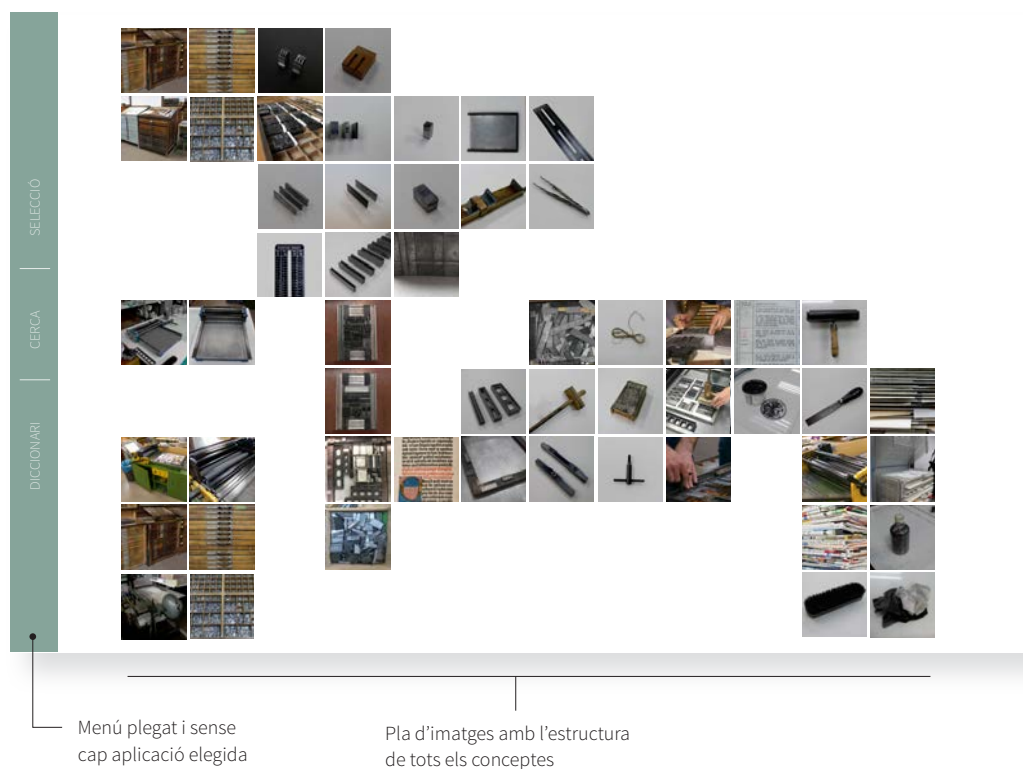
⁴⁹Vegeu pàg. 84: estructura dels continguts (bloc 2A)

⁵⁰Vegeu pàg. 84: categoria dels continguts (bloc 2A)

• Funcionament de les pantalles

1. Pantalla principal

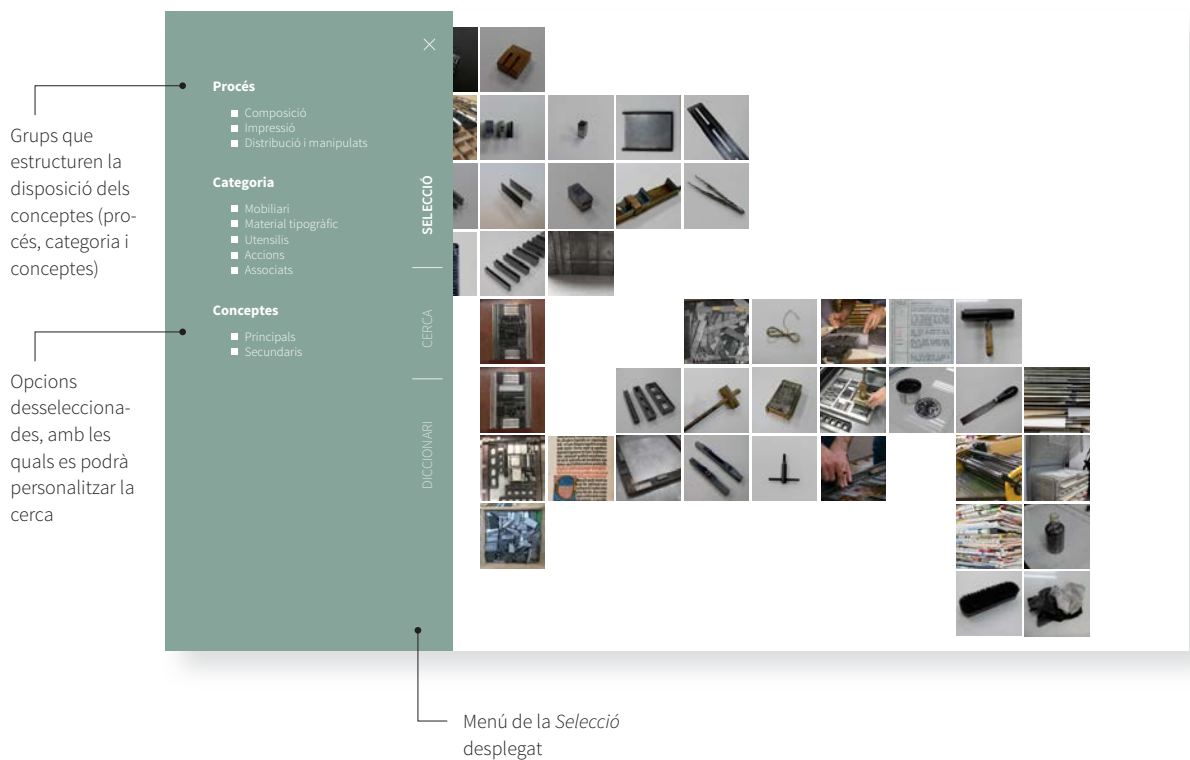
Abans d'haver elegit el tipus de presentació dels conceptes, perquè l'usuari pugui fer-ne la seva cerca, apareix una primera pantalla on es veu el conjunt de tots els conceptes, i el menú lateral plegat. A partir d'aquí, l'usuari ja pot elegir l'aplicació que desitgi, o directament experimentar amb els conceptes que li apareixen, mitjançant les dues funcions del cursor.

A. Selecció

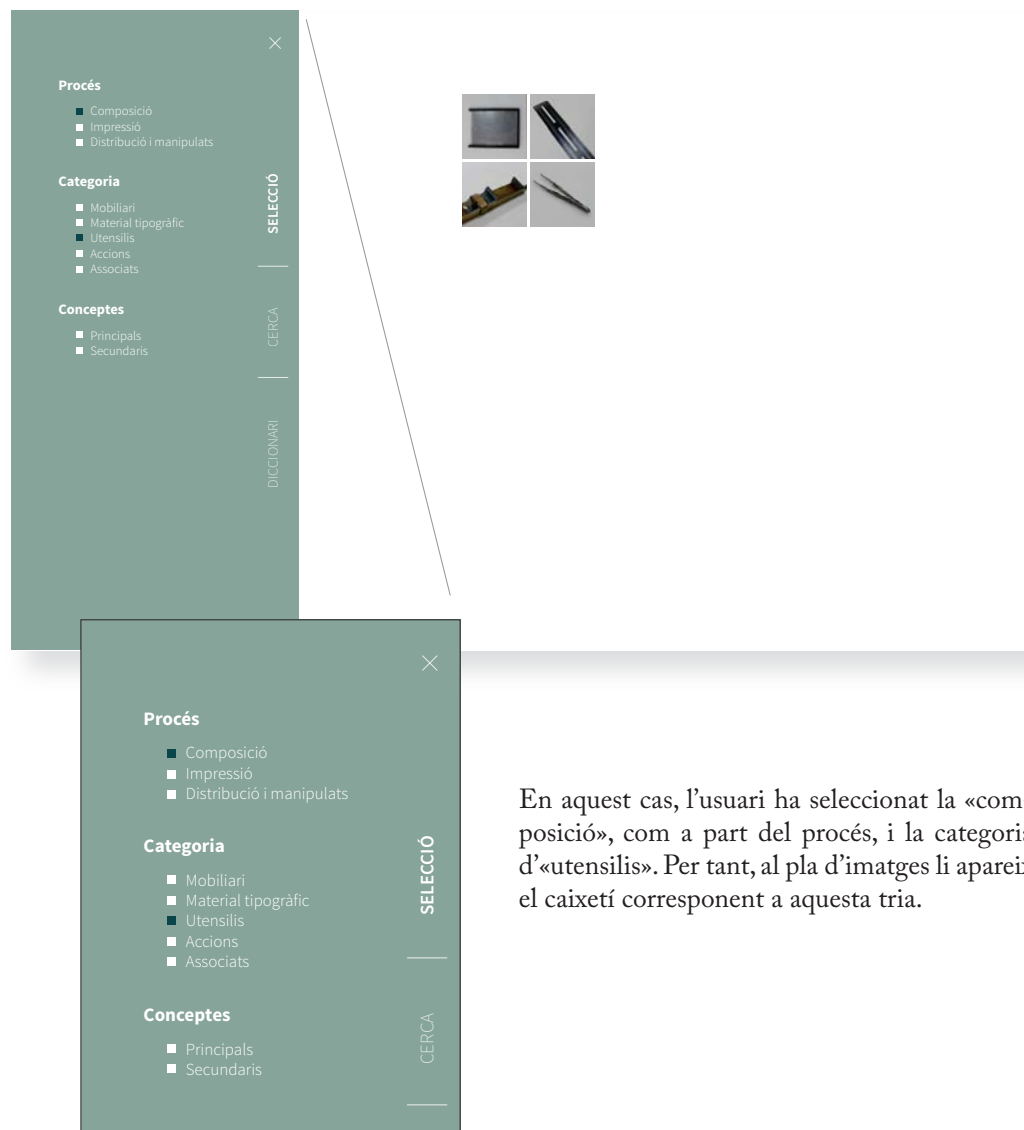
A.1 Aparició de la primera pantalla de la *Selecció*

Quan l'usuari elegeix *Selecció*, el menú lateral es desplega, mostrant quines opcions es tenen per a personalitzar la cerca, les quals corresponen a l'estructura de tots els conceptes.

A.2 Selecció personalitzada de l'usuari

Un cop l'usuari ja ha seleccionat les opcions, apareixen els conceptes que corresponen a aquestes, tant si es tracten de conceptes principals com de secundaris. La selecció pot ser d'una sola opció, o fins a les deu opcions que hi ha en total.

A.3.1 Interacció del cursor

Aquesta funció que ens aporta el cursor, ajuda a l'usuari a plantejar-se conclusions a partir de vincles i enllaços que es creen entre els conceptes.

Els dos graus d'opacitat dels conceptes també ajuda a distingir-los entre ells.

The image shows a software interface with a sidebar on the left and a main grid of images on the right. The sidebar has three sections: 'Procés' (Composition, Printing, Distribution and handling), 'Categoria' (Furniture, Typographic material, Utensils, Actions, Associated), and 'Conceptes' (Principal, Secondary). The main grid shows a 3x4 grid of images. A mouse cursor is over the image of a blackboard in the top row, third column. A callout box is positioned below the grid, showing a zoomed-in view of the grid cell containing the blackboard image. This callout box illustrates two levels of opacity for related concepts: a 30% opacity level for concepts linked to the selected concept, and a 100% opacity level for concepts within the same box.

– Amb un 100% d'opacitat es mostra el caixetí dels conceptes corresponents a la selecció d'opcions feta per l'usuari.

– Amb un 30% d'opacitat, es veuen els conceptes principals vinculats.

Conceptes a 100% d'opacitat, corresponents al mateix caixetí.

Conceptes a 30% d'opacitat, corresponents als vincles dels conceptes que s'han elegit.

A.3.2 Interacció del cursor |

Aquesta segona funció del cursor dóna major detall al concepte elegit; proporciona el nom, la definició, referències bibliogràfiques i altres imatges d'aquest. Tota aquesta informació es mostra a les *caselles de definicions*⁵¹.

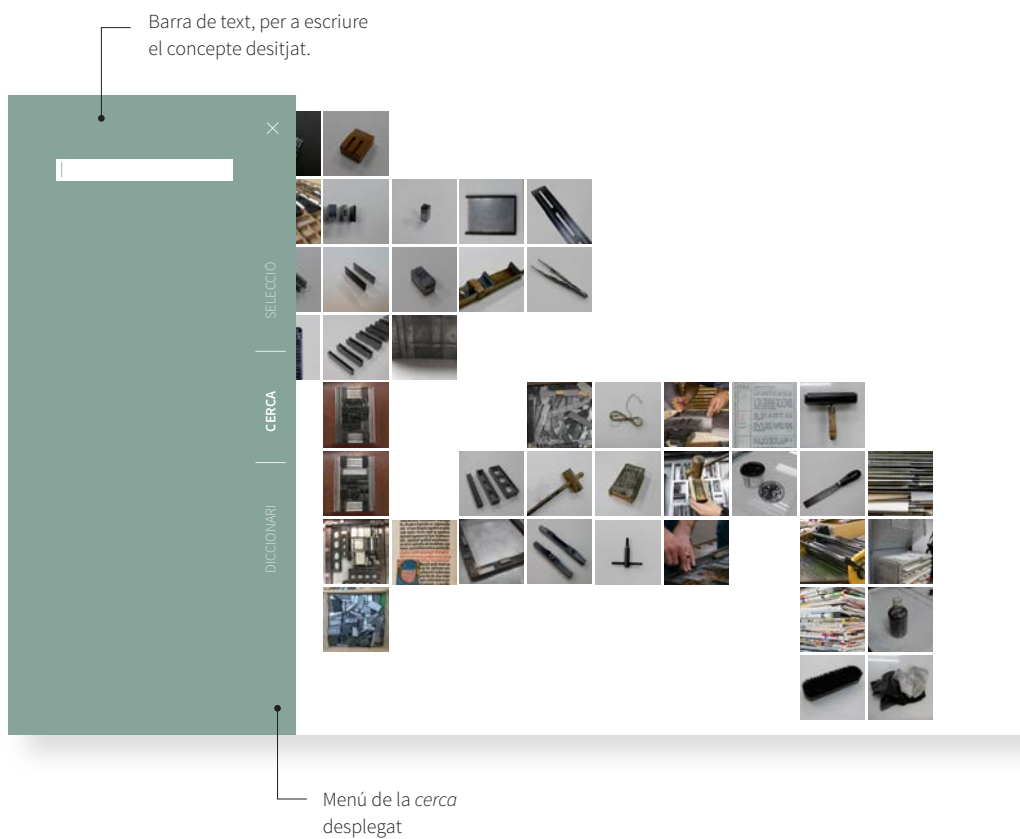
⁵¹Vegeu pàg. 87: aplicacions - caselles de definicions

B. Cerca

B.1 Aparició de la primera pantalla de la *cerca*

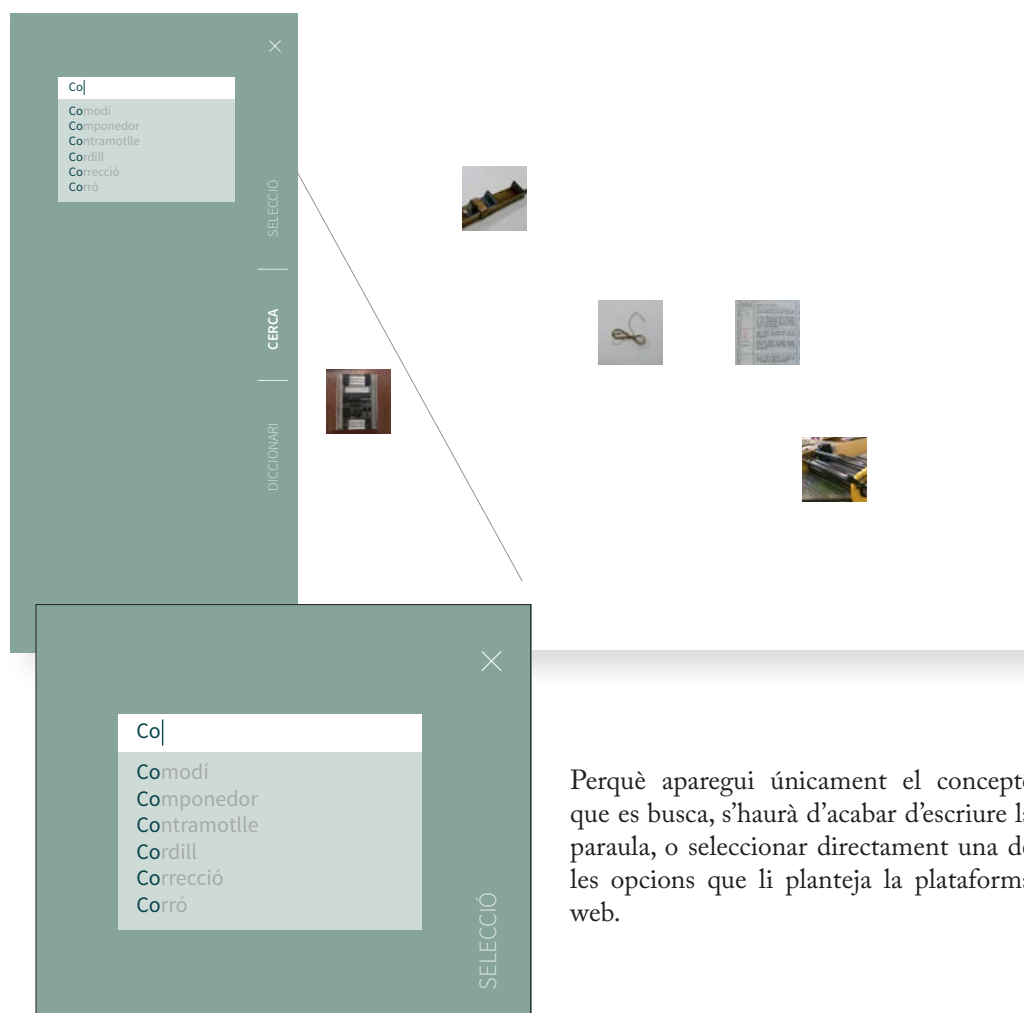
Quan l'usuari elegeix *cerca*, el menú lateral es desplega, mostrant una barra lliure on es pot escriure el concepte que es desitgi buscar. Apareixen tots els conceptes per defecte, i a mesura que es vagi escrivint la paraula, aniran desapareixent.

B.2 Primeres lletres del concepte que busca l'usuari

A mesura que s'escriu el concepte, apareixen al dessota tots els possibles conceptes que s'assimilen a la cerca. A la vegada, són els que van apareixent al pla d'imatges.

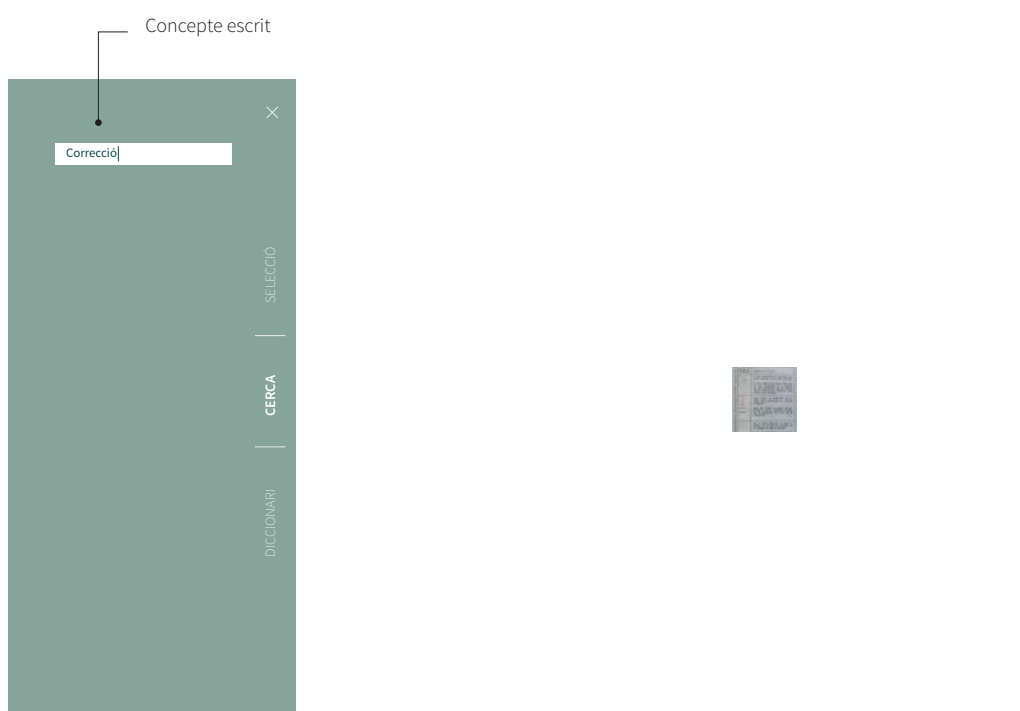
En el cas que no es trobi la paraula que es busca, el pla d'imatges quedarà buit, evidenciant d'aquesta manera que no es disposa de la paraula desitjada.

Perquè aparegui únicament el concepte que es busca, s'haurà d'acabar d'escriure la paraula, o seleccionar directament una de les opcions que li planteja la plataforma web.

B.2 Concepte que busca l'usuari

En el moment en què el concepte queda escrit a la barra de text, el procés de cerca d'aquesta aplicació queda completat. A partir d'aquí, és quan entra en joc la funció del cursor, si el que es vol és aprofundir la cerca.

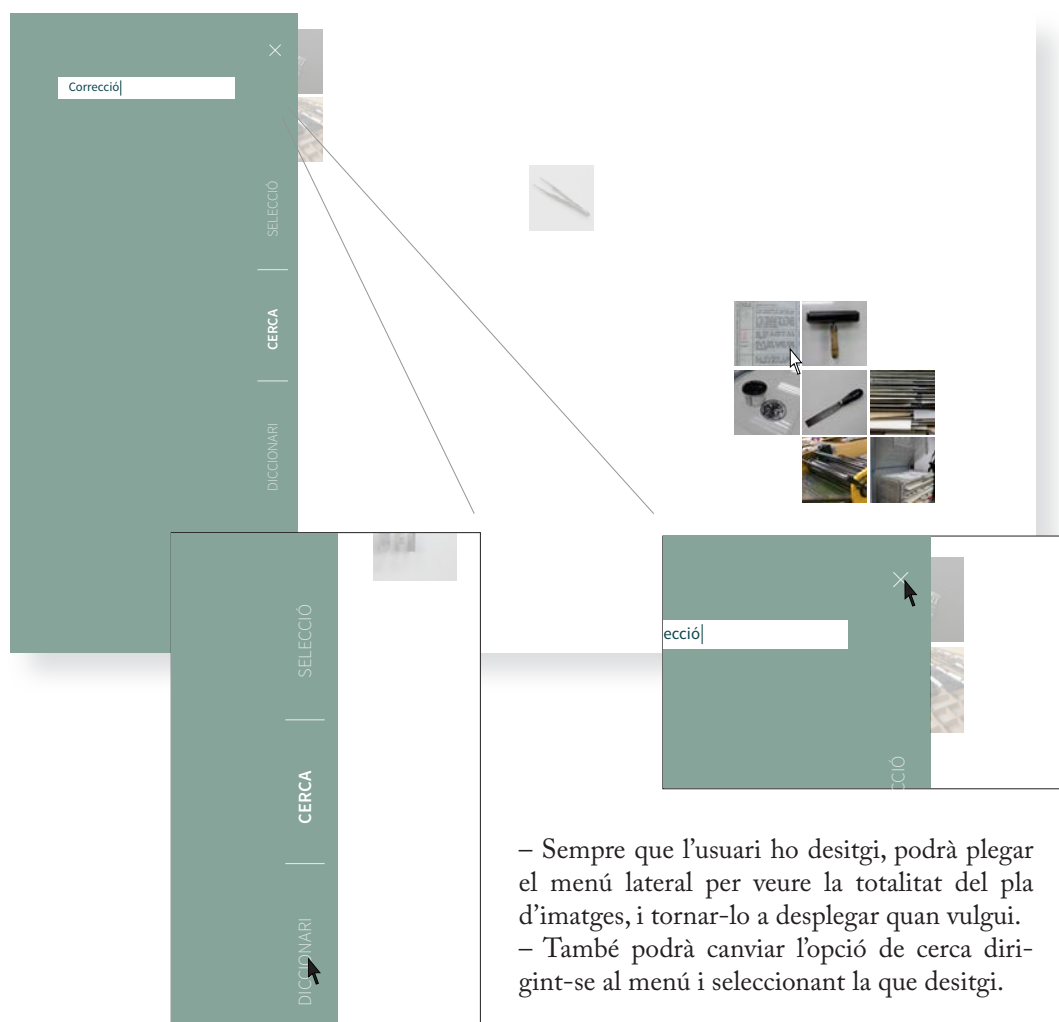

Resultat de la cerca feta.
Mostra únicament el concepte que s'ha escrit a la barra de text: «correcció».

A.3.1 Interacció del cursor |

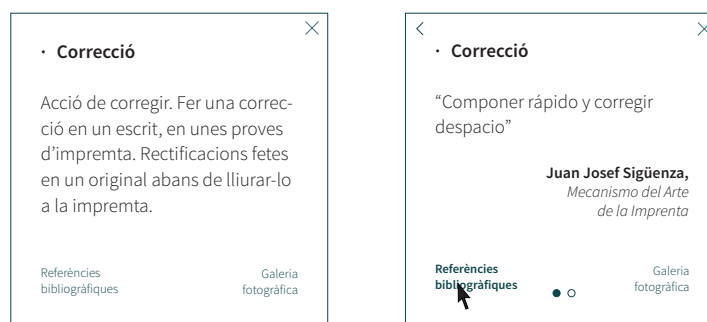
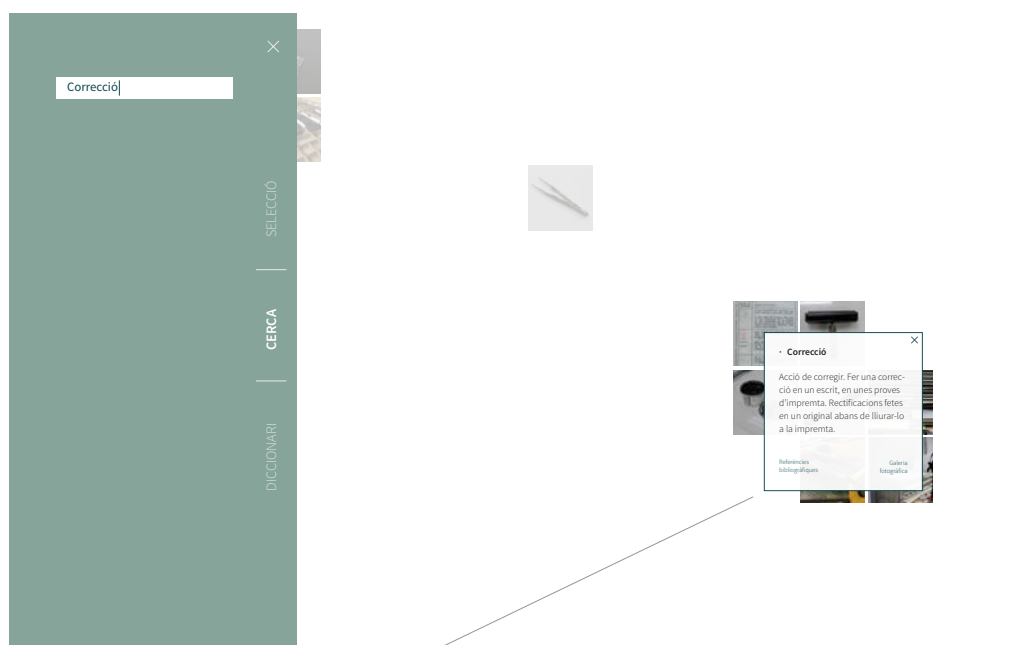
En finalitzar la cerca del concepte desitjat, una de les opcions és passar el cursor per damunt del concepte, per a veure els vincles que té aquest, amb altres conceptes. Així que el resultat que s'aconseguiria seria el propi de la funció del cursor quan es manté damunt d'un concepte⁵².

⁵²Vegeu pàg. 95: funcionament -
funcionament del cursor

A.3.2 Interacció del cursor |

Apareix altra vegada la «casella de definició», quan es clica sobre el concepte. Dins d'aquesta, també es pot navegar per a conèixer més informació sobre el concepte.

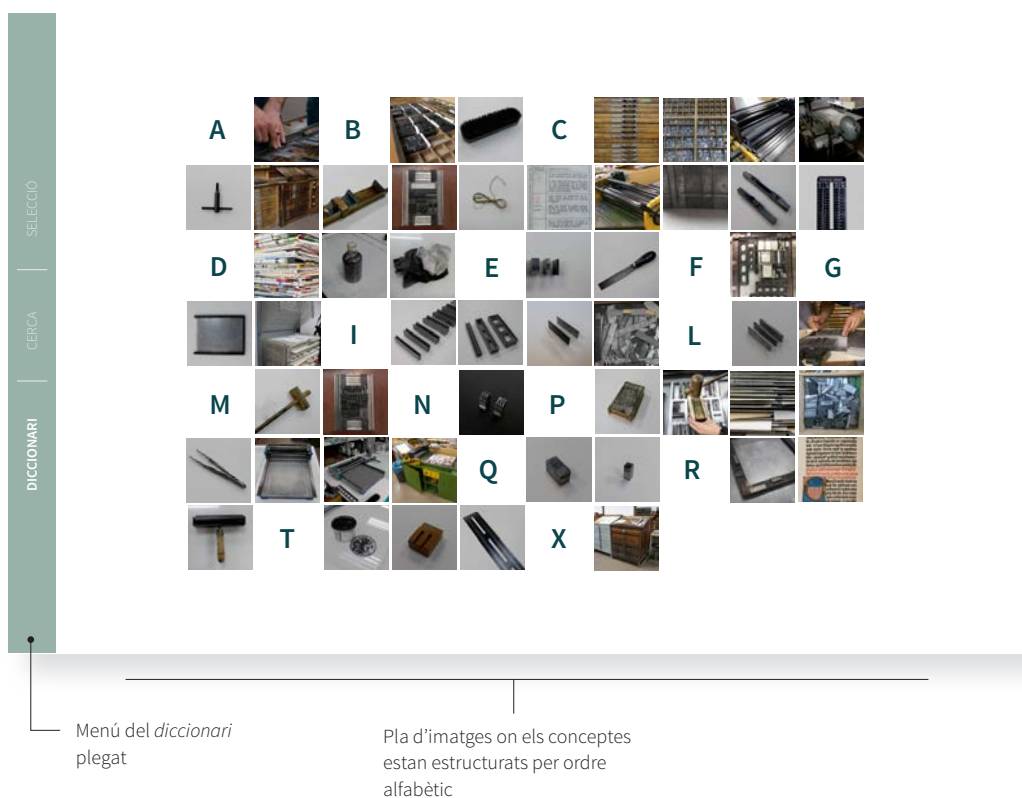
C. Diccionari

C.1 Aparició de la primera pantalla del *diccionari*

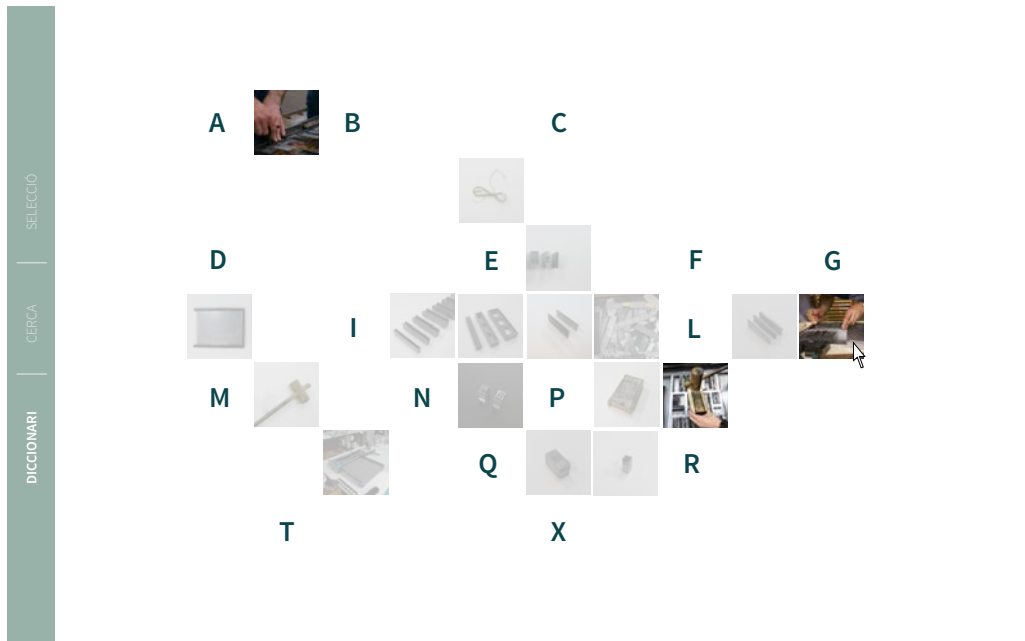
⁵³A la pàgina es mostren les pantalles per a comprovar l'estructura diferent que tindrien.

⁵⁴Vegeu pàg. 95: funcionament - funcionament cursor

A l'aplicació de *diccionari*, la barra del menú es manté plegada per tal que es vegi la totalitat del pla d'imatges, on els conceptes estaran ordenats alfabèticament. Tot i la diferència d'estructura⁵³, el funcionament del cursor⁵⁴ i la seva interacció amb els conceptes, és la mateixa.

C.2.1 Interacció del cursor |

C.2.1 Interacció del cursor |

4.3.4 | Resultats

4.3.4.1. Pressupost

Un cop formalitzada la proposta i els seus continguts, passa a mans d'un programador web.

- **Programació:**
 - Programador web
 - Preu: 20 €/hora*
- **Domini:**
 - Registre del nom
 - Extensió “.com”
 - Preu: 10 €/any*
- **Hosting:**
 - Interfície i les possibilitats que presenta
 - Preu: 60 €/any*

4.4 | **PERFIL 2B**

Usuari: Persones sense vincles amb les arts gràfiques

Necessitats: Conèixer la tipografia en plom

Atributs: Materialitat

Suport: Instal·lació

4.4.1 | Continguts

Aquest darrer bloc 2B (persones sense vincles amb les arts gràfiques) mostra unes característiques oposades a les del primer bloc 1A, ja que difereixen tant en l'àmbit al qual pertanyen, com al coneixement que tenen de la disciplina⁵⁵. Per a la definició dels continguts d'aquest perfil, es planteja una nova estructura basada amb els espais de treball del Taller de Tipografia.

Com es planteja als ítems d'aquest bloc⁵⁶, el que es pretén, és transportar el material propi d'un taller de tipografia, a un espai que estigui a l'abast de tothom. Per aquest motiu s'ha optat per la definició del material emprat per a la impressió amb tipus mòbils, segons la ubicació d'aquest, i el lloc on s'utilitza dins d'un taller de tipografia.

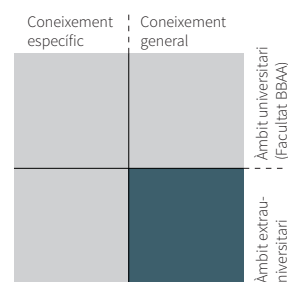
4.4.1.1. Presentació dels continguts

Primerament s'identifiquen els principals espais de treball dins d'un taller de tipografia.

Els espais marquen un ordre en el procés d'impressió de tipus mòbils, així que el material que intervé en cadascun d'aquests també es concretarà a mesura que es vagi utilitzant⁵⁷.

Pupitres per a la composició	Impressió de proves	Impressió final
<ul style="list-style-type: none"> · Componedor · Tipòmetre · Pinces · Galera 	<ul style="list-style-type: none"> · Premsa de proves · Maça · Palmetejador 	<ul style="list-style-type: none"> · Premsa planocilíndrica · Maça · Palmetejador
<ul style="list-style-type: none"> · Negres 	<ul style="list-style-type: none"> · Rama · Cuny · Clau 	<ul style="list-style-type: none"> · Cuny · Clau
<ul style="list-style-type: none"> · Blancs⁵⁸ 	<ul style="list-style-type: none"> · Imposició malmesa 	<ul style="list-style-type: none"> · Imposició malmesa
<ul style="list-style-type: none"> · Cordill · Interlínia malmesa 	<ul style="list-style-type: none"> · Tinta · Espàtula · Roleu manual · Paper 	<ul style="list-style-type: none"> · Tinta · Espàtula · Corró · Paper

⁵⁵Vegeu pàg. 14: esquema base

⁵⁶Vegeu pàg. 21: definició de perfils (bloc 2B)

⁵⁷ Per a la definició d'aquests conceptes, es fa una selecció dels que ja s'han definit als blocs 1A: vegeu pag. 25: presentació dels continguts (bloc 1A)

⁵⁸ Dins de "blancs" s'integren totes les peces de blancs: espai, quadrat, quadrat, interlínia, llengot i imposició)

Roleu manual

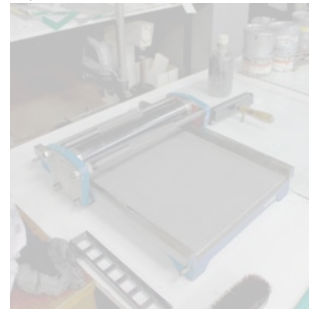
Espàtula

Tinta

Paper

Prensa de proves

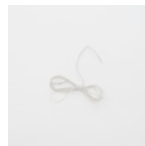
Impressió de proves

Galera

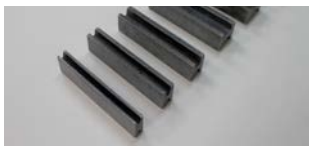
Interlínia malmesa

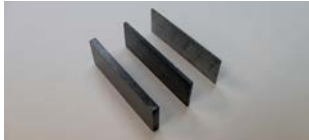
Cordill

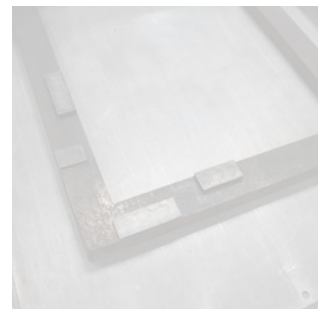
Pupitres per a la composició

Imposició

Interlínia + llengot

Rama

Tipòmetre

Quadrat

Quadrati

Espai

Negres

Pinces

Componedor

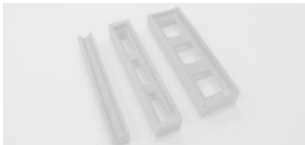
Corró

Espàtula

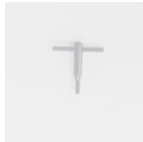
Tinta

Imposició malmesa

Cuny

Clau

Impressió final

Paper

Maça

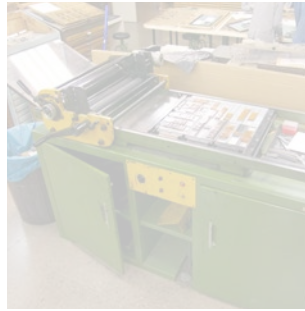
Maça

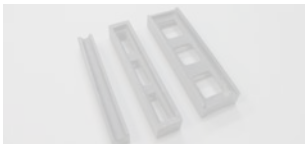
Palmetejador

Palmetejador

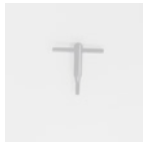
Premsa planocilíndrica

Imposició malmesa

Cuny

Clau

4.4.1.2. Categoria dels continguts:

Els continguts d'aquest conjunt també es classifiquen en conceptes principals i secundaris, seguint un criteri propi.

· **Principals:** són els elements que formen part estrictament de l'objecte imprès.

· **Secundaris:** els secundaris, en canvi, no formen part de l'objecte imprès, però s'utilitzen per a conformar-lo, essent igual d'importants que els principals.

El motiu d'aquesta diferenciació ve donat pel perfil d'usuari d'aquest bloc¹, el qual no coneix la disciplina de la impressió amb tipus mòbils. Així que els dos grups de conceptes es basen en un factor més aviat visual. S'entén visual com a quelcom que està imprès, que a la vegada és identificable per aquest perfil d'usuari: el paper d'un llibre, les lletres d'un cartell, o els diferents colors d'una impressió.

Existeix un altre tipus de concepte, a partir del qual s'articula la resta de conceptes (principals i secundaris). Aquest equival a cadascun dels **espais de treball**, així que hi ha tres conceptes d'aquest tipus: *pupitres per a la composició, impressió de proves i impressió final*.

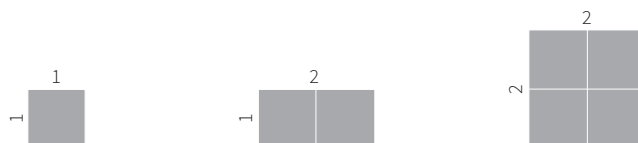
4.4.1.3. Estructura dels continguts:

Els conceptes s'estructuren a partir dels conceptes d'*espai de treball*. A partir d'aquest, que se situa al centre, la resta es van disposant al voltant.

A diferència de les altres estructures, els conceptes d'aquest bloc ja estan definits segons unes dimensions, que guarden unes relacions depenent el material al qual s'estan referint. És a dir, la dimensió que se'ls dona en aquest cas està vinculada a les dimensions físiques de cada concepte, establint tres graus de nivell: gran, mitjà i petit. Aquest dimensionat previ fa referència a l'atribut tipogràfic en què es basa aquest bloc: **materialitat**⁵⁹. En aquest cas, els conceptes propis d'un taller de tipografia es traslladen a un altre espai, apte pels usuaris d'aquest bloc. És per aquest motiu que el dimensionat parteix de la mateixa realitat.

⁵⁹Vegeu pàg. 21: definició de perfils (bloc 2B)

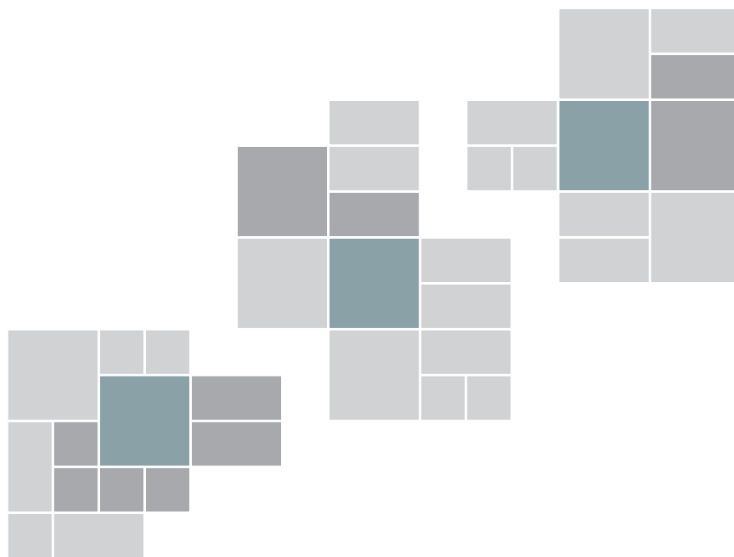
Persones sense vincles amb les arts gràfiques	Conèixer la impressió amb tipus mòbils
Materialitat	Instal·lació interactiva

Un altre factor a tenir en compte pel que fa al dimensionat, és l'altura que prenen aquestes peces. En total hi ha dues altures, una correspon als *conceptes secundaris*, i l'altra, als *conceptes principals* i als *espais de treball*.

La definició d'aquest dos tipus d'altures prové del mateix motiu que les dues altures del bloc 1B: fent referència a les dues altures de les peces tipogràfiques; la dels blancs, i la dels negres.

Els tres espais de treball se separen entre ells per afavorir-ne la diferenciació, fer el recorregut al voltant d'ells, i permetre la seva variació segons l'espai on es disposin.

Pupitres per a la composició

Impressió de proves

Impressió final

4.4.2 | Aplicacions

Encara que tots els conceptes prenguin forma —materialitzant-se segons les dimensions reals de cada un d'ells⁶⁰—, es presenten de diferent manera als usuaris.

· **Espais de treball:** la funció d'aquests és mostrar a l'usuari què es fa a cada ubicació d'un taller de tipografia: quin material s'utilitza, com s'utilitza, etc. És adient mostrar aquest tipus de conceptes mitjançant la reproducció d'un vídeo, on es mostri, en detall, quins són els procediments que es duen a terme a cada espai de treball.

· **Material:** tot el material identificat anteriorment es presentarà a l'usuari mitjançant imatges que s'hauran d'anar tocant segons convingui⁶¹.

⁶⁰Vegeu pàg. 114: estructura dels continguts (bloc 2B)

⁶¹Vegeu pàg. 125: funcionament (bloc 2B)

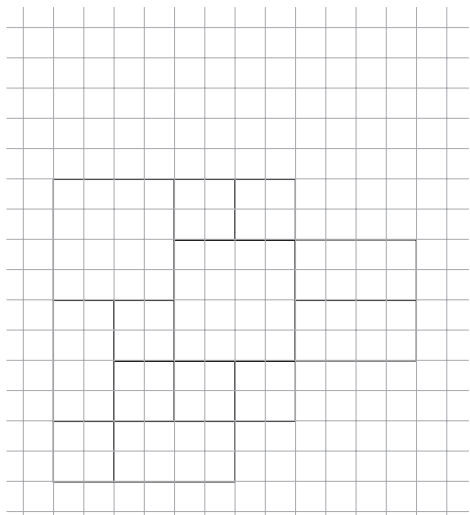
4.4.3 | Elements formals

4.4.3.1. Dimensions

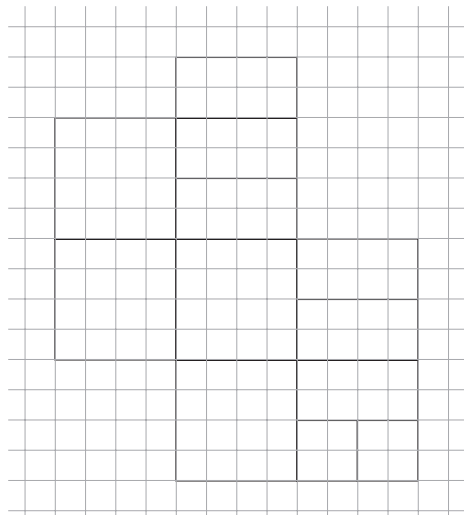
• Modulació

Cada espai de treball té unes dimensions diferents, però estan generades a partir d'unes formes amb les mateixes mesures; equivalents a les dimensions reals dels objectes que representen, com s'ha dit abans.

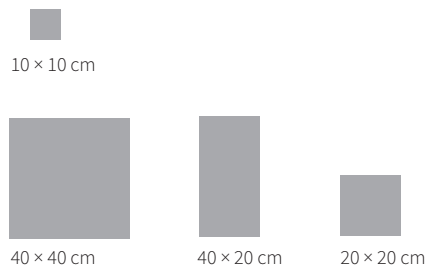
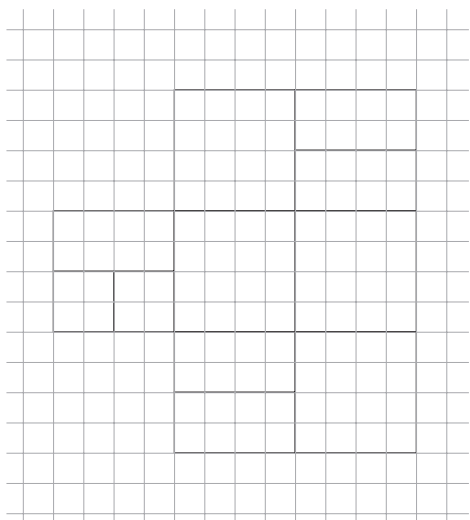
Pupitres per a la composició

Impressió de proves

Impressió final

E 1:25

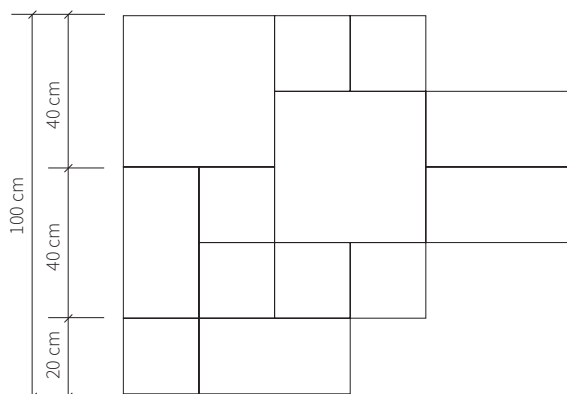
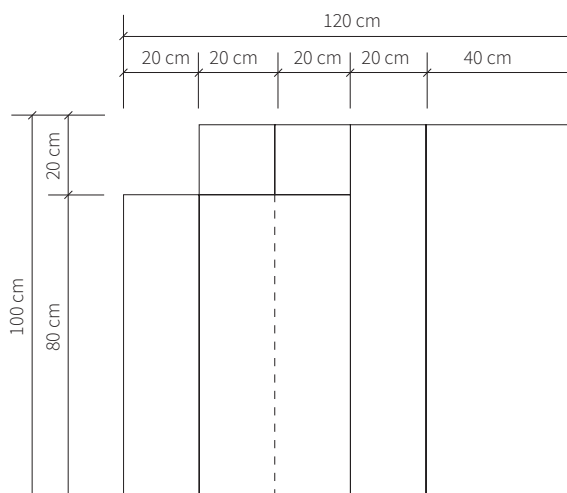
• Cotes

La unitat de mesura usada per a definir les peces d'aquest bloc és el centímetre. El sistema decimal al que correspon aquesta mesura, guarda relació amb l'àmbit en el que es treballa, ja que estem materialitzant peces per a un espai físic real.

En aquest cas també entra en joc la tridimensionalitat, per tant, la modulació també influeix a l'hora de definir l'altura dels blocs de conceptes. Hi ha dos tipus d'altura corresponents als tipus de conceptes; fent referència altra vegada a les peces de blancs i les peces de negres⁶², que conformen la totalitat d'un motlle tipogràfic.

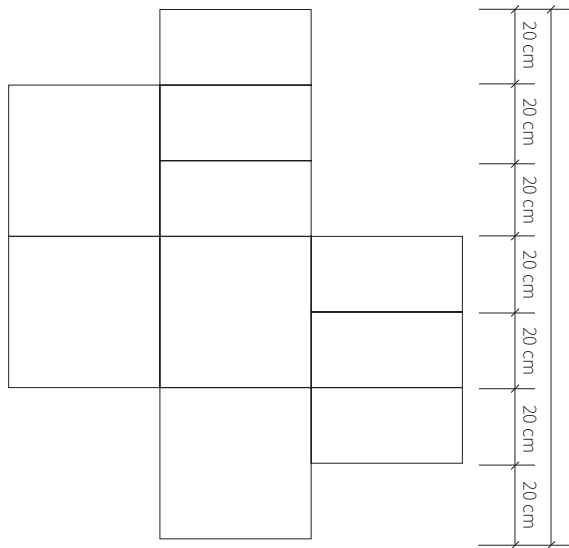
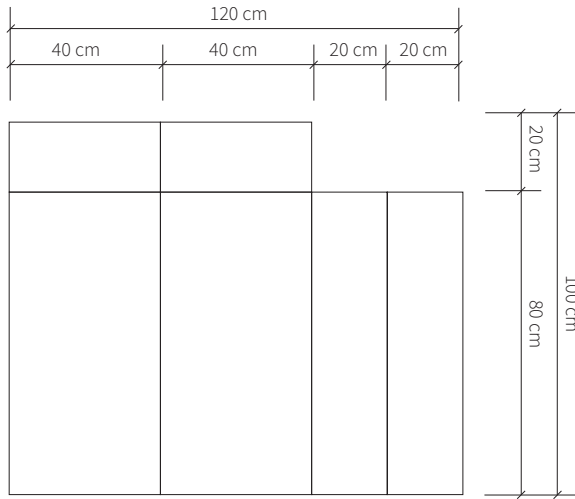
⁶²Vegeu pàg. 58: aplicacions (bloc 1B)

Pupitres per a la composició

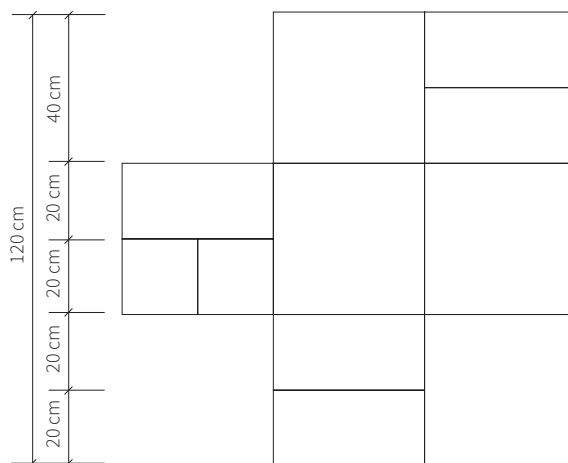
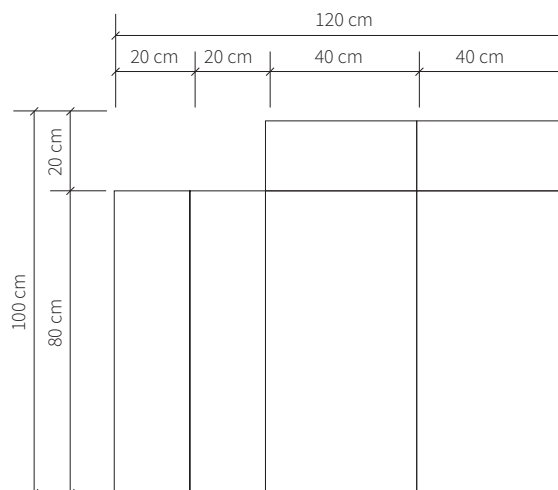
E 1:20

Impressió de proves

E 1:20

Impressió final

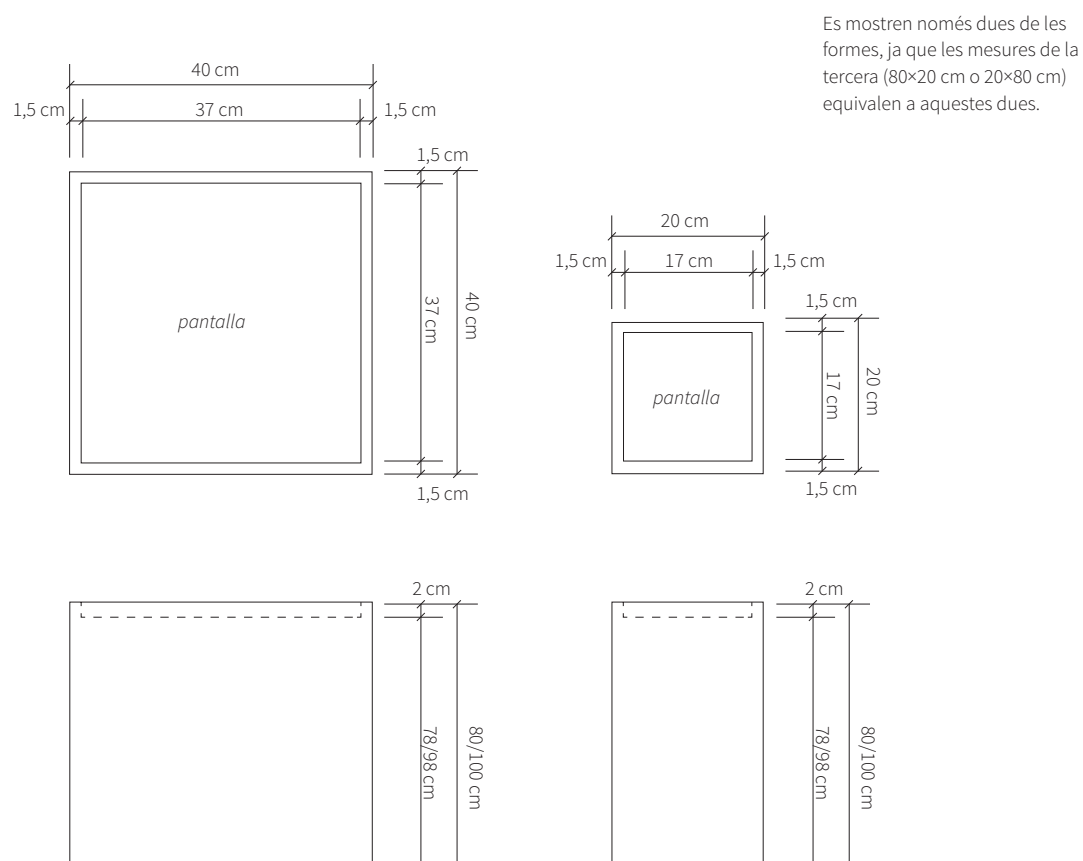
E 1:20

4.4.3.2. Construcció

• Construcció dels blocs

Amb les dimensions de cada concepte ja definides i l'aplicació que se li donarà a aquest (vídeo o imatge interactiva), es passa a unificar aquests dos factors, obtenint d'aquesta manera el resultat final dels blocs, amb els quals interactuaran els usuaris.

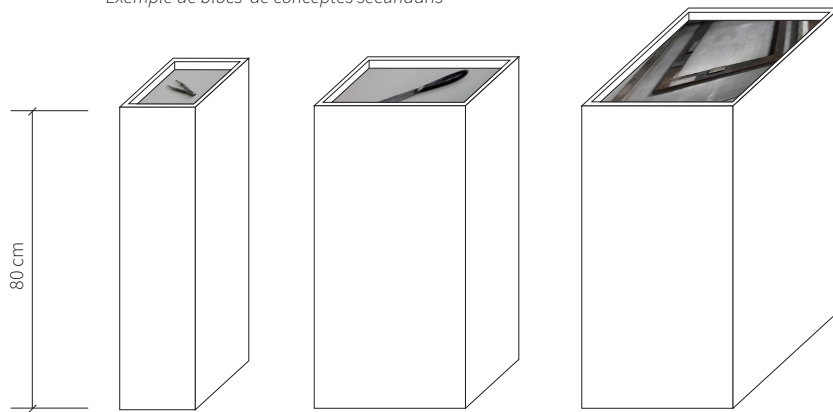
Tant els vídeos com les imatges interactives es mostraran amb una pantalla, integrada a cada bloc.

E 1:10

L'aspecte dels blocs que contenen el vídeo, serà el mateix que els que contenen la imatge, a diferència que la pantalla d'aquests darrers serà interactiva.

Exemple de blocs de conceptes secundaris

Exemple de blocs de conceptes primaris i espais de treball

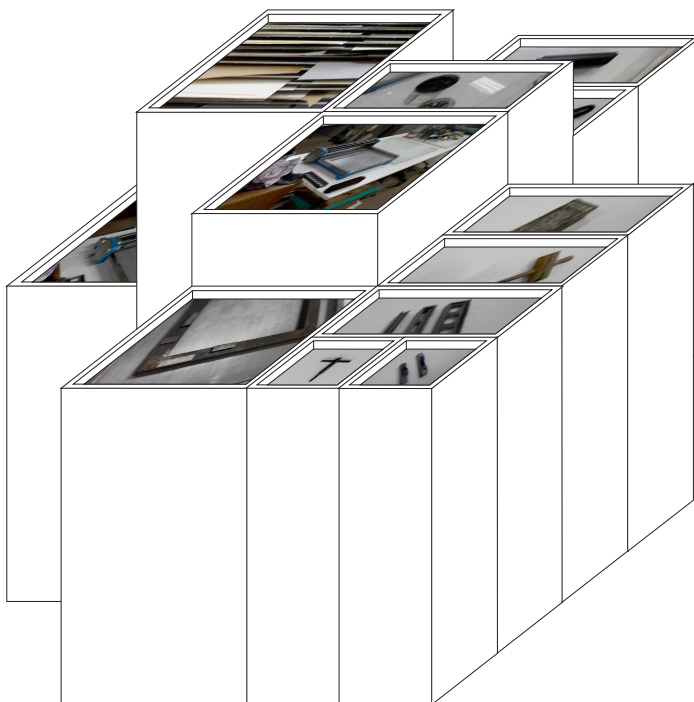
- **Contrucció de les estructures**

Tots els blocs es van disposant l'un al costat de l'altre, segons l'espai de treball al qual corresponen. Cada estructura està formada per diferents blocs de diferents altures i dimensions.

Pupitres per a la composició

Impressió de proves

Impressió final

4.4.3.3 Funcionament

Un cop tot el material està definit per unes dimensions i conformat a les respectives estructures, podem parlar d'una instal·lació expositiva per al perfil d'usuari al qual va dirigit aquest bloc 2B. Aquest darrer és còmplice del mateix desenvolupament i recorregut de la instal·lació, ja que coneixerà el procés de la impressió amb tipus mòbils a mesura que reconegui el material que s'ha d'anar fent servir. Mitjançant el vídeo corresponent al procés que es du a terme a cada espai de treball, l'usuari veurà quins són els materials que van transcorrent al llarg d'aquest, ja que a mesura que s'utilitzin, s'aturarà el vídeo i no es reprendrà fins que l'usuari no seleccioni el concepte correcte.

Igual que al bloc 1A, partim d'un procés lineal en el qual intervé el material propi de la tipografia en plom. En aquest cas però, no es presenta el mateix nombre de material, ni el mateix grau de detall que el del bloc 1A, ja que les necessitats del perfil d'usuari no són les mateixes.

• Seqüència de conceptes

S'ordenen els conceptes a mesura que van intervenint en el procés d'impressió amb tipus mòbils. Es diferencien segons l'espai de treball en el qual són usats, ja que és així com han estat disposats en les seves respectives estructures.

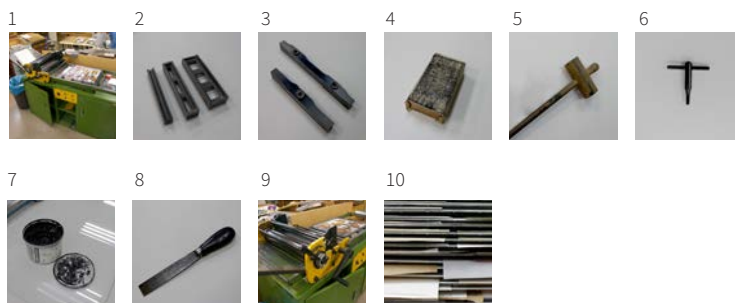
Pupitres per a la composició

Impressió de proves

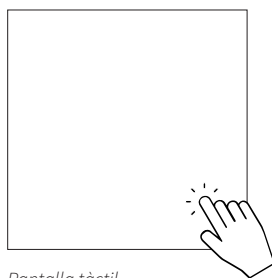

Impressió final

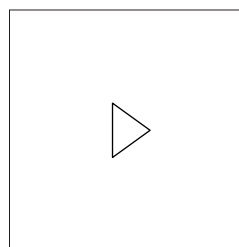

• Funcionament de les pantalles

Hi ha dos tipus de pantalles, cadascuna amb la seva funció, però connectades a la vegada, ja que una no funciona sense l'altra. Tres pantalles són de vídeo, on es mostra el procés a seguir a cadascun dels tres espais de treball. La resta de pantalles són tàctils i equivalen als 33 elements que van apareixent al llarg del procés i que s'hauran d'activar per a aconseguir-lo.

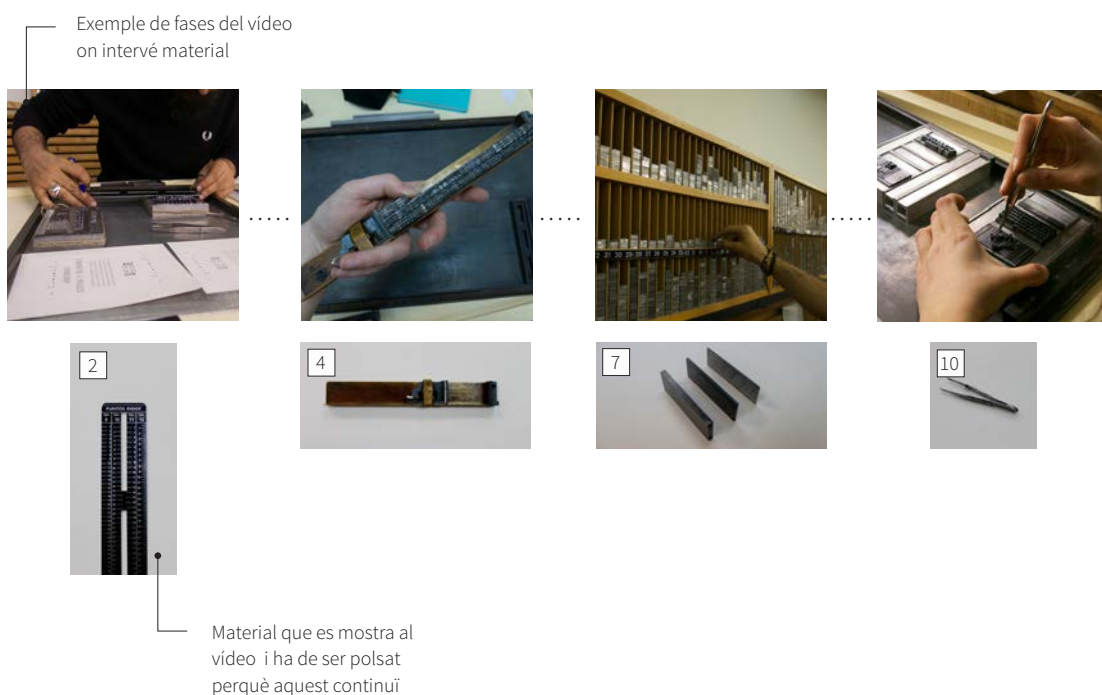
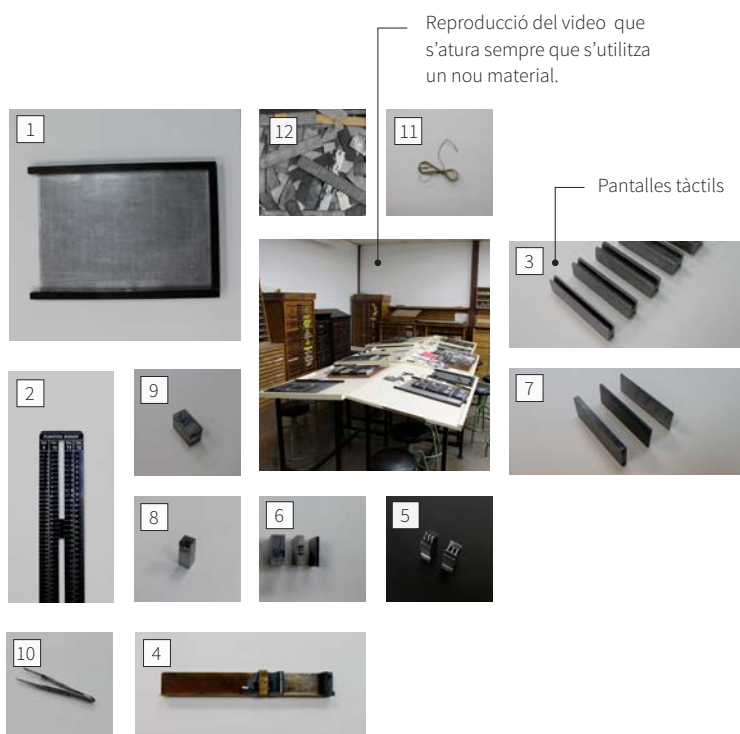

Pantalla tàctil

Pantalla de vídeo

S'exemplifica el cas de l'estructura dels *pupitres per a la composició*, l'ordre dels conceptes, i alguns dels punts on s'aturaria el vídeo.

4.4.4 | Resultats

4.4.4.1. Pressupost

Un cop s'ha dut a terme la formalització d'aquesta proposta, el funcionament de l'ordre de les pantalles, haurà de passar a mans d'un programador. També s'ha de tenir en compte el muntatge de les pantalles a les seves corresponents peces, i la disposició d'aquestes en tres estructures diferents; disposades en espais d'una sola sala.

- **Pantalles:**

- 22"

- Preu: 90 €/u*

- Subtotal 90 € × 3 pantalles = 270 €*

- **Pantalles tàctils:**

- 22"

- Preu: 120 €/u*

- Subtotal 120 € × 7 pantalles = 840 €*

- 17"

- Preu: 70 €/u*

- Subtotal 70 € × 11 pantalles = 770 €*

- 11"

- Preu: 35 €/u*

- Subtotal 35 € × 15 pantalles = 525 €*

- **Muntatge estructures:**

- Programador informàtic

- Preu: 20 €/hora*

- Serveis de fusteria

- Preu: 20 €/hora*

- Instal·lador elèctric

- Preu: 20 €/hora*

